

ISSN 1608-411X

Journal of Bhutan Studies

Volume 44, Summer 2021

འབྲུག་

CENTRE FOR BHUTAN & GNH STUDIES • POST BOX 1111, THIMPHU, BHUTAN
PHONE • 975 2 321111 • 975 2 321007 • FACSIMILE • 975 2 321001
EMAIL • CBS@BHUTANSTUDIES.ORG.BT • WWW.BHUTANSTUDIES.ORG.BT

JOURNAL OF BHUTAN STUDIES

EDITORS

Dasho Karma Ura
Sangay Chopel
Jigme Thinley
Tandin Tshering
Jigme Singye

POLICIES

Journal of Bhutan Studies is a bi-annual publication of the Centre for Bhutan & GNH Studies. It presents scholarly and researched articles on social, cultural, political, and economic aspects of Bhutan. Opinions expressed are those of the authors and do not necessarily reflect the views or policies of the Centre.

We welcome articles and research papers in English. Authors will be provided five copies of *Journal*. We encourage feedbacks on the *Journal's* articles.

EDITORIAL CORRESPONDENCE

Post Box 1111
Thimphu, Bhutan
Tel: 975-2-321005, 321111
Fax: 975-2-321001
Email: cbs@bhutanstudies.org.bt

<https://www.bhutanstudies.org.bt/>
<https://www.grossnationalhappiness.com/>

© Centre for Bhutan & GNH Studies, 2021. All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored or transmitted in any form without the prior written permission of the publisher.

CONTENTS

Push, Pull and Falling out: Determinant Factors of Drop-out in Technical Training Institutes in Bhutan

Sonam Wangmo and Sangay Tshewang 1

ཁེངས་བྱ་ལི་གཡུས་སློ་ནང་ལོ་བསྟར་བཞིན་དུ་ཕྱུལ་སློལ་ཡོད་པའི་ བྱ་བར་
ལྷ་ཡི་གསོལ་མཚོད།

ཚེ་རིང་སློལ་མ། 21

སློན་དང་བསྐྱབ་སློན་གྱི་ཐོག་ལས་ཆང་བཅད་ནི་ལུ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་མེད་གྱི་
བརྟག་དབྱེད་གནད་དོན་ཞིབ་འཇུག།

རྩ་མགྲིན་ཕུར་པ། 51

Push, Pull and Falling out: Determinant Factors of Drop-out in Technical Training Institutes in Bhutan

Sonam Wangmo and Sangay Tshewang***

Abstract

This study determined the determinant pull, push and falling out factors that influenced students to drop out of Technical Training Institutes (TTIs). Institute was the agent for the push factor, while students themselves were agents for the pull factor. For the falling out factor, neither institute nor student was an agent, but the situations which are not in control of both. The study also further explored the dominant and the least prevalent factors that led the student to drop out from TTIs. The closed-ended dichotomous survey questionnaire was used for collecting data from drop-outs. Collected data were analyzed using the SPSS software package. The findings supported that pullout factors related to family played a prominent role in the complex sequence of events that factored into students' decision to drop out. In contrast, falling out that encapsulated more of peer-related factors remained the most negligible prevalent factor. The result also pointed out that the accumulation of more than three individual factors caused students to drop out of TTIs. Furthermore, it was also evident from the outcome that poverty, lack of education and low social status of parents increased odds for a student to drop out.

Keywords: drop-out, falling, pull, push, TTIs, TVET

Introduction

Dropping out of school is widely recognized as an unconstructive life event that is ensued by further problems. The drop-out has negative consequences at both the individual

* Principal of Technical Training Institute, Thimphu. Email: swangmo@tti.gov.bt

** Principal of Technical Training Institute, Samthang. Email: stshewang@tti.gov.bt

and social levels, and the problem of not completing school should be the concern of every member of society (Maton & Moore, 2010). The students who dropped out of school struggle to find good jobs to live a comfortable life. As the economy gears towards a high-skilled labour force, drop-outs will have much more challenging times surviving economically in the societies. And higher unemployment rates cost the nation with lost productivity and reduced revenues in income taxes. So, drop-outs cost the nation money in many ways (Rumberger, 2001). Drop-out students are also found to engage in anti-social activities (Yadav & Mehta, 2018) and cause problems to individuals and societies. Drop-out is a common severe problem for all countries globally (Ergün & Demir, 2017). Dropping out has a considerable consequence on the individuals, societies, and building the country's economic prosperity and hampers the rate of developmental activities of a nation. School drop-out causes lots of problems to individual and the societies. So, some programmatic remedies are needed to prevent Drop-out (TAS, A. et al., 2013).

The constitution of Bhutan mandates the provision of free education to all children till the tenth standard to improve and increase knowledge, value and skills of individuals and bring development to the country. And yet poorer students find it challenging to carry on with their studies owing to additional costs their parents have to bear. Although the government provides free education to relieve some of the financial burdens on poor parents' shoulders by covering tuition fees, other expenses such as school uniforms, transportation, contributions to the school welfare fund, stationery, and boarding costs must be covered by the parents, which can add up to a sum that is out of reach for some poor parents (Dorji, 2005). About 5.52% of students from pre-primary level up to the tenth standard enrolled in the school system dropped out in 2003. Since then, Bhutan has seen an increased case of school drop-outs (J-F. et al., 2015). In the 2020 academic session, the drop-out rate at the tenth standard level year was recorded at 7.4% (Bhutan Broadcasting Services, December 9, 2020).

“Education is the key to effective development plans, and Technical and Vocational Education and Training (TVET) must be the master key that can alleviate poverty, promote peace, protect the environment, improve the quality of life for all, and contribute to long-term development” (Bonn Declaration, 2004). Many developing countries regard TVET as a critical element in economic growth and poverty reduction and make considerable investments to increase students' enrollment in TVET (Scott, R. et al., 2015). When Bhutan embarked on a modernization path in the early 1960s, the government established its first TVET school to teach technical and vocational skills to Bhutanese youths to lessen profound reliance on the foreign workforce to carry out its developmental activities. In recent years Bhutan, like elsewhere in the world, has seen an augmented need for technological and industrial skills, resulting in more TVET institutes being set up in the country, especially in the private sector, to help achieve sustainable development goals. However, increased TVET institutes in the country are not necessarily translated into a requisite pool of highly skilled and competent vocational human resources. The mismatch between the demand of skill set in the industry and the supply of trained human capital created a substantial gap (Ministry of Labour and Human Resources, 2020), wherein the kind of training and skills acquired by youth do not suit the labour market. Obviously TVET institutes have a lot of catch up to do to gain employers' confidence. Most institutes lack high-tech equipment, contemporary teaching materials and well-qualified teachers for quality yields. Over and above, there is a general perception in our country that TVET is reserve for those who failed to pursue general education. These public's unenthusiastic effects towards TVET programs in Bhutan, thus far, seem to have negatively affected on TVET system in the country.

Ever since the onset of the COVID-19 pandemic, the country has witnessed a shortage of skilled workforce in the labour market. The construction sector suffered an acute labour shortage when Indian workers left for their country and could not re-enter Bhutan due to COVID-19 related travel

restrictions imposed by the government. In contrast, many unemployed Bhutanese youths could not fill these vacancies due to a lack of relevant knowledge, practical skills and work attitudes. However, our youth have since realized the importance of skilling, and more and more youths are enrolling in the TVET institutes to get skilled. Recently the government has initiated the TVET reforms committing more resources to encourage unemployed youths to take up the TVET training programs. The government has also designed more diverse TVET curriculum and programs, including many short courses targeting unemployed youths. Irrefutably, enrollment in TVET programs in the future is set to increase substantially. With an increase in TVET enrollment, the number of drop-outs would also increase in proportion.

The international literature reveals high drop-out rates in TVET institutions, which cause concerns in societies worldwide. Many developing countries, where huge investments were made to upscale technical and vocational education, have experienced high drop-out rates (Scott, R. et al., 2015). Likewise, 85 drop-outs were recorded with the public TTIs in Bhutan in the last three years. However, no prior study was done on students' drop-out from TTIs to ascertain causal factors for their dropping out. This study thus focuses on identifying the determinants of drop-outs from TTIs during the last three consecutive academic years from 2018 to 2020. This study also examined the dominant and minor prevalent factors that cause drop-out in public TTIs.

Research questions

1. What were the factors for students to drop-out from TTIs?
2. Which factors were predominant causes towards student's drop-out from TTIs?
3. Which factors were least prevalent for student's drop-out in TTIs?
4. What were the cumulative factors that had students to drop-out of TTIs?

Literature review

Drop-out can be defined as discontinuation of education from one school without re-enrolling into another school for an extended period (Göksen et al., 2006 as cited in Polat, 2014). The discontinuation of education happens due to a series of events rather than the consequences of one single event and, therefore, has more than one cause (Hunt, 2008). Researchers have found that drop-out is a complex, dynamic and cumulative process of disengagement from school life. Dropping out of school is merely the final stage of the process (Rumberger, 2004; Newmann, Wehlage, & Lamborn, 1992; Wehlage et al., 1989; Finn, 1989 as cited in Dore & Lüscher, 2010).

School drop-out is a complex process where several individual-related, school-related, family-related, economic-related, peer-related, and social-related factors cause school drop-out. Low intelligence (IQ), expulsion, employment, financial problems, teenage pregnancy, family problem, lack of desire to study, anti-social behaviour, and substance abuse are some of the factors that cause student disengagement from learning and schooling (Dorji, 2005; J-F. et al., 2015).

Varieties of reason demonstrate the complexity of the drop-out phenomenon. A student drops out because the school expelled them due to specific disciplinary issues. Getting suspended from school time and again makes a student delusional to completing school after failing to meet the required attendance to sit for the examinations. Some students cannot get along with their friends and teachers. Some cannot afford school fees and everyday transportation costs, and others need to work to earn money to support themselves and their families. Yet some do not like the school. So, they simply drop out. But all these reasons do not reveal the underlying causes as to why students quit school, for there are more factors that long ago may have contributed to students' drop-outs (Rumberger, 2001).

Drop-out happens not just because of a single event but due to the culmination of a series of events inside and outside the

school environment that began long before the student discontinues attending the school (Doll, J.J. et al., 2013). A student drops out of school due to internal and external circumstances, such as disciplinary issues, financial difficulties and family-related problems (Irissappan & Ramganesh, 2016). Adverse reasons within the school atmosphere, such as tests, attendance and discipline policies, and behavioural issues, lead to students' drop-out. Students can also be apathetic and even delusional to completing school due to factors, such as financial worries, part-time employment, marriage, family matters, and pregnancy, and then drop out of school. The dropped-out students fetch poorer grades than their successful peers (Eegdeman et al., 2020). Some studies have found that most drop-outs occurred while living with their parents, which showed that the type of guidance with which students live matter more (Tilahun, 2009). Some drop-outs are related to family-based problems such as socioeconomic status and low income (TAS, A. et al. 2013).

Both family and school play essential roles in adolescents' leaving school. Factors in the family such as economic pressures, marriages, sickness and educational background of parents, and factors in school such as the discipline, behavioural problems of students, and peer influence are among the main reasons for dropping out (Ergün & Demir, 2017). Dorji (2005) mentioned that multiple factors such as socioeconomic factors, school-related factors, demographic factors, admission pressure, job, family problems, cultural influences, substance abuse and peer pressures are among the significant determinants causing drop-out. Some students drop out because they need to work to earn money. They may need money to buy clothes or electronics, pay for house rents or finance unhealthy addictions. Drop-outs looking for short-term financial gain may see employment as the best way to maintain their lifestyle (Tucker, 2021). Research efforts have also found that younger and poorer students drop out frequently than their older peers. The significant factors influencing drop-outs are students' financial status, lack of

parental support, low family education, family mobility, student absenteeism, lack of interest in education, pregnancy, family needs, delinquent behaviour, substance abuse, poor in tests, lack of teacher's guidance and school policies (Yadav & Mehta, 2018). The high school graduation rates are significantly lower among low socioeconomic status students (Career and Technical Education's Role in Dropout Prevention and Recovery, 2007).

Several theories explain the specific phenomenon of dropping out, identifying a range of factors. This study focuses on a framework - *push, pull and falling out* framework - developed by educational researchers (Jordan et al., 1994; Watt & Roessingh, 1994 as cited in Doll, J.J., et al., 2013). According to this framework, students can be pushed, pulled or fall out of school. Students are pushed out due to hostile situations within the school environment, such as low grades, poor attendance, disciplinary actions, delinquency and behavioural issues. These factors cause sure at-risk students to view school as an unwelcoming place to them. They feel alienated from the school system and feel discouraged from staying in school. Consequently, students put less and less academic effort, eventually dropping out of school (Bradley & Renzulli, 2011).

Students are pulled out due to factors inside of students that divert them from completing school. Financial worries, employment, family needs, marriages, and pregnancies pull students away from school. After assessing gains and losses, these pull factors lure individuals to leave school and put a more excellent value on something outside of school (Bradley & Renzulli, 2011). A third factor, called falling out, added by Watt and Roessingh (1994), occurs when a student lag in academic progress and become disillusioned in completing school and fall out of the system.

With push factors, the school or the institute is the agent removing the students from the school. In the case of pull factors, students are the agent where their attractions or distractions keep them away from the school. With falling out

elements, neither school nor student is the agent. Instead, circumstances beyond the control of students and the school environment led the student to drop out of the school system (Doll, J.J. et al., 2013).

Research methodology

Research design and instrument

The study was conducted using descriptive dichotomous survey questionnaires, a quantitative method. The quantitative approach was adopted as it provides the breadth of coverage.

The questionnaires were developed based on the literature reviews and reliability tested with Cronbach's alpha score of 0.744. The first part of the questionnaire required respondents to fill in demographic data. The second part of the questionnaire intended to collect data on the factors causing drop-out. It contained 28 closed-ended dichotomous questions asking drop-outs to identify elements as perceived by them. Out of which 11 questions were on push factors and 11 questions for pull factors, and 6 for falling out factors. The factors were grouped into seven related types: institute-related, financial-related, peer-related, family-related, health-related, employment-related and social-related.

Population and sample

The targeted population of the study was 85 students who dropped out from the training program of public TTIs from 2018 to 2020 academic years. There are six public TTIs under the administration of MoLHR. They are TTI Chumey, TTI Khuruthang, TTI Rangjung, TTI Samthang, TTI Thimphu and Jigme Wangchuk Power Training Institute at Sarpang. However, only 46 drop-outs were traced out for responses.

Data collection

The researcher gathered the cellular phone numbers of all the drop-outs from six sampled TTIs. Some of the cell phone numbers provided by TTIs were nonexistent, and some cell

phone numbers belonged to different owners. Eventually, researchers connected with 46 drop-outs who filled in the survey questionnaires via telephonic calls. The telephonic strategy was adopted due to numerous motives such as drop-outs lack of email accounts to collect through mail or google sheets and movement restriction due to the COVID19 pandemic.

The respondents were asked to fill in demographic data and dichotomous (yes/no) responses to all the questions contained in the questionnaire. This gave the respondents more manageable tasks on identifying their drop-out factors. Each question was read out clearly to prevent mistakes that the respondents probably made due to misapprehension.

Data analysis

Collected data were analyzed using the SPSS software package with descriptive statistics like frequency and percentage. The study was then displayed and interpreted in line with the framework of pull, push and falling out factors that enclosed related factors (family, institute, employment, financial, health, social and peer) of drop-out with the complexity and inter-connectedness of these factors' causing students in deciding to drop.

Results

Demographic information of participants

The analysis output confirmed that 71.7% of participants were male and 28.3% female. The mean age of these participants was 23. The oldest participant was age 32 and the youngest 20-year-old.

Table 1. *Parent’s education of participants*

Parents education	Frequency	Percentage
Non	39	84.8%
Primary school	4	8.7%
Middle-high school	2	4.32%
College	1	2.2%
Total	46	100%

Table 1 portrays that 84.8% of the parents of respondents lacked any education. Only one (2.2%) parent had a college education. 8.7% of parents had primary education while 4.32% had middle-high school qualifications.

Table 2. *Parents profession of participants*

Parents profession	Frequency	Percentage
Farmer	27	58.7%
Private employee	4	8.7%
Daily wage earner	4	8.7%
Business	2	4.3%
Armed force personnel	2	4.3%
Civil servant	1	2.2%
Others-house wife and jobless	6	13.1%
Total	46	100%

Table 2 displays that more than half (58.7%) of the participants’ parents were farmers, and 8.7% were daily wage earners or private employees. Similarly, 4.3% of parents were either into business or in the armed force. Only one parent (2.2%) was a civil servant. And 13.1% were either house wives or did not have job.

Table 3. *Drop-out by region*

Region	Frequency	Percentage
East	29	63.0%
west	11	23.9%
South	6	13.0%
Total	46	100%

The highest drop-out rate was from the eastern region with 63%, followed by the western region with 23.9%. The least drop-out was from southern Bhutan with 13%.

Factors for student drop-outs from TTIs

Table 4. *Push, pull and falling out factors for drop-outs*

Type	Factors	Frequency	Percentage
Push out	I was expelled	6	2.34%
	I was suspended	4	1.57%
	I did not have the required attendance	12	4.69%
	I was failing in the institute.	19	7.42%
	I couldn't keep up with the studies	13	5.08%
	I did not feel safe at the institute.	2	0.78%
	I couldn't get along with instructor/s	1	0.39%
	I could not afford transportation costs	14	5.47%
	I couldn't get along with other students	2	0.78%
	I was detained	1	0.39%
	I was a drug and alcohol addict	3	1.17%
	77	30.08%	
Pull out	I had financial difficulty at home	19	7.42%
	I was pregnant. (For females only)	5	1.95%
	I became the father/mother	12	4.69%
	I had to support my family.	29	11.33%
	I had to care for a sick family member.	18	7.03%
	I got married or planned to get married.	12	4.69%
	I was sick	16	6.25%
	I am disable	1	0.39%
	I got a job	9	3.52%
	I couldn't work and go to the institute at the same time.	10	3.91%
	I had to work to earn money	30	11.72%
	161	62.9%	
Falling out	I didn't like the institute	3	1.17%
	Did not get into desired program/trade	5	1.95%
	I felt I didn't belong at the institute.	7	2.73%
	My friends dropped out, So, did I	1	0.39%
	My parents were not interested in my training	1	0.39%
	My parents move to another place	1	0.39%
		18	7.03%
Total	256	100%	

Table 4 shows that the respondents perceived a total of 256 factors accountable for their dropping out from TTIs. The highest responsible factor for dropping out was pull-out factor with 62.9%, followed by the push-out factor with 30.08%. The most negligible drop-out factor was fall out with only 7.03%.

Table 5. Related factors for drop-outs

Type	Factors	Frequency	Percentage
Family-related	I was pregnant (For females only)	5	1.95%
	I became the father/mother	12	4.69%
	I had to support my family.	29	11.33%
	My parents were not interested in my training	1	0.39%
	I had to care for a sick family member.	18	7.03%
	My parents move to another place	1	0.39%
	I got married or planned to get married.	12	4.69%
		78	30.47%
Institute - related	I was expelled	6	2.34%
	I was suspended	4	1.57%
	I did not have the required attendance	12	4.69%
	I was failing in the institute.	19	7.42%
	I couldn't keep up with the studies	13	5.08%
	I did not feel safe at the institute.	2	0.78%
	I couldn't get along with instructor/s	1	0.39%
	I didn't like the institute	3	1.17%
	I did not get into desired program/trade	5	1.95%
	I felt I didn't belong at the institute.	7	2.73%
		72	28.12%
Employment-related	I got a job	9	3.52%
	I couldn't work and go to the institute at the same time.	10	3.91%
	I had to work to earn money	30	11.72%
	49	19.14%	
Financial-related	I could not afford transportation costs	14	5.47%

	I had financial difficulty at home	19	7.42%
		33	12.89%
Health-related	I was sick	16	6.25%
	I am disable	1	0.39%
		17	6.64%
Social-related	I was detained	1	0.39%
	Had a drug or alcohol problem	3	1.17%
		4	1.56%
Peer-related	My friends dropped out, So, did I	1	0.39%
	I couldn't get along with other trainees	2	0.78%
		3	1.17%
	Total	256	100%

Table 5 indicates that most TTI drop-outs occurred due to consequences of family-related issues with a score of 30.47%. With 28.12%, a family-related problem was closely followed by an institute-related difficulty. Students' drop-out rates were 19.14% and 12.89%, respectively, due to employment and financial issues. Health and social issues caused 6.64% and 1.56% of students to drop out of the institute. Peer-related problems had the most negligible influence on student drop-outs with only 1.17%.

Amongst the individual factors, “I had to work to earn money” received the highest ranking with 11.72%. Several factors, such as “My friends dropped out, so did I,” “I am disabled,” “I was detained,” and “I couldn't get along with instructor/s,” were the least popular reasons for respondents to drop out of the institute, with 0.39% choosing each.

Table 6. *Cumulative factors that contributed to student drop-out*

Factors	No. of drop-outs	Percentage
1 factor	4	8.70%
2 factors	2	4.35%
3 factors	9	19.57%
4 factors	9	19.57%
5 factors	5	10.87%

6 factors	3	6.52%
7 factors	4	8.70%
8 factors	4	8.70%
10 factors	2	4.35%
11 factors	2	4.35%
12 factors	1	2.17%
14 factors	1	2.17%
	46	100%

Four drop-outs mentioned that only one factor caused their drop-out, while two respondents felt two factors forced their drop-out. Nine respondents perceived that their drop-out resulted from 3 factors, and another nine said their drop-out was caused due to culmination of 4 factors. Unbelievably, one trainee perceived to the extent of 14 cumulating factors that caused him/her to drop out of the institute ultimately.

Discussion

The findings of this research have disclosed that drop-out can rarely be put down to one determinant factor. Accumulation of two or more push, pull or falling out factors ultimately prompted students to drop out of the institute. This finding is consistent with Yadav and Mehta (2018), who found that all push, pull and falling out factors had eventually led to students' drop-out. Drop-out was also influenced by a range of inter-relating factors such as family, institute, employment, financial, health, social and peer-related, specific to individual contexts.

The pull factors played a prominent role in students drop-out. The study's finding mirrored the results of Doll, J.J. et al. (2013), whose research indicated that whether being pushed, pulled or fallen out, the pull factor was the leading (dominant) cause for drop-outs. The pull factor related to family issues such as care and support to family, marriages and pregnancies pulled students away from the institute thus, exerting a powerful influence on students to drop out. This finding is in line with Keen & Zimmerman (2007), who cited in (Irissappan & Ramganes, 2016) that family factors contribute to the

likelihood of dropping out. The study conducted by Chirtes (2010), Witte et al. (2013) and Pierrakeas et al. (2004) also saw the causes for drop-out as family-related factors. Generally bad influences of friends elicit drop-outs. Friends influence were found to have crucial repercussion that provoked students to drop out from school (Polat, 2014). Conversely and surprisingly, the current investigation resulted in peer-related encapsulated in falling out as the most minor attributed factors on students' drop-outs.

The study revealed that more than 85% of students dropped out due to 3 or more cumulative factors. One of them had as many as fourteen factors that led them to drop out. This finding supports Doll, J.J. et al. (2013) that drop-out happens not because of a single event but due to the culmination of a series of events inside and outside of the school environment that began long before the student discontinued attending the school. This study had outlined to a great extent of 256 factors that influenced students dropping out from TTIs.

Almost two-thirds of drop-outs in this study were from eastern Bhutan. Nearly all the parents (84.8%) never had schooling, and more than half (58.7%) parents of sampled drop-outs were farmers. The result meant high numbers of drop-outs from eastern Bhutan occurred amongst the farmers' children and those parents who had no education. Education and income remain a persistent issue amongst the farmers, particularly in the rural eastern parts of Bhutan. The low parental education and parent's Socio-Economic Status (SES) were individual factors that contributed to drop-out. Renzulli & Park (2002) reported in their study that the students who dropped out of school were from low SES families. The likeliness for children to stay in school is higher with the parents who are well to do (Kainuwa & Yusuf, 2013). Since most Bhutanese farmers are poor and illiterate, the researchers find that the low or no income and drop-outs were inextricably connected here, forcing students to drop out from institutes. Low income and parents' abilities are related to the high rate of student drop-out revealed by Chirtes (2010). J-F. et al. (2015) also found that

18.4% of the drop-out in Bhutan is caused due to income-related factors.

Conclusion and recommendation

This study's findings affirmed that all related factors-family, institute, employment, financial, health, social, and peer enclosed within the push, pull and falling out, were the determining factors for students to drop-out of TTIs. Though family issues seem to have pulled students out of TTIs the most, other variables should not be ignored. Students also leave institutions without completing the training program due to various accumulated factors. Family problems and financial issues at home have prompted students for frequent absenteeism, consequently compelling the institute's administration to take disciplinary actions by barring a student from appearing in the final examinations due to lack of required attendance, thus coercing the student to drop out of the TTI.

Drop out is a common problem in all TTIs. Nonetheless, there are no agencies and organizations that keep track of drop-outs. There are no trained and certified counsellors in the six sampled TTIs to help at-risk students from dropping out. The counsellors could identify at-risk students in the early stages, provide positive social and academic support, and address students' needs to mitigate drop-out rates in the institutes.

The researchers thus, recommend tracing and monitoring programs for TVET drop-outs and vital counselling programs to be initiated in the TTIs. Since this study covers only six public TTIs and incorporated only a quantitative approach, future researchers are suggested to cover all public and private TVET institutes in the country and carry out an in-depth study on drop-outs for more insightful outcomes in the future.

References

- ACTE (2007). Career and technical education's role in drop-out prevention and recovery. The Association for Career and Technical Education. Retrieved from www.acteonline.org
- Bhutan Broadcasting Services (2020). More than 300 students drop out of school amid the pandemic. Broadcasted on December 9, 2020.
- Bradley, C., & Renzulli, L. (2011). The complexity of non-completion: Being pushed or pulled to drop out of high school. *Social Forces*, 90(2), 521-545.
- Chirtes, G. (2010). A case study into causes of drop-out. *Acta Didactica Napocensia*, 3(4).
- Dearing, E., et al. (2018). The long-term impact of systematic student support in elementary school: Reducing high school dropout. *Sagepub*, 4(4), 1-16.
- Doll, J.J., et al. (2013). Understanding why students drop-out of high school, according to their reports; Are they pushed or pulled, or do they fall out? A comparative analysis of seven nationally representative studies. *Sage Open*, October- December 2013, 1-15.
- Dore, R., & Lusher, A.Z. (2010). Persistence and drop-out in vocational Education High School in Minas Gerais. Retrieved from <https://www.scielo.br/j/cp/a/jgRKBkHs5GrxxwkNdNNtTfM/?lang=en&format=pdf>
- Dorji, L. (2005). Youth in Bhutan: Education, Employment and Development. Thimphu: CBS.
- Eegdeman, I., K,C.V., & Meeter, M.(2020). Content Expectation and Drop-out in Dutch Vocational Education. *Empirical Research in Vocational Education and Training*. <http://doi.org/10.1186/s40461-020-00096-7>
- Ergun, N., & Demir, I. (2017). Push-out or drop-out?: A grounded theory on adolescents school detachment. *IJOPEC Publication Limited*.

- Hoseah, K., et al. (2017). Why trainees drop out of vocational training centre in Kenya: Focus on community-based factors. *African Journal of Education, Science and Technology*, 4(1).
- Hunt, F. (2008). Dropping out from school: A cross country review of literature. *Consortium for Research on Educational Access, Transition and Equity*.
- Irissappan, S, &. Ramganes, E. (2016). Teachers perception on the factors influencing college drop-outs among the rural learners in Puducherry Region. *International Journal of Innovative Research and Advanced Studies*, 3(9).
- J-F., et al. (2015). Capturing the voice of school drop-outs in bhutan. *ResearchGate*. Retrieved from <http://www.researchgate.net/publication/296294812>
- Kainuwa, A., & Yusuf, N.B.M. (2013). Influence of Socioeconomic and Educational Background of Parents on their Children's Education in Nigeria. *International Journal of Scientific and Research Publication*, 3(10).
- Majzub, R., & Rais. M.M. (2010). Teacher's and parents' perception on effective strategies for dropout prevention. *Procedia Social Science and Behavioral Sciences*, 9(2010), 1036-1041. DOI: 10.1016/j.sbspro.2010.12.282. Retrieved from www.sciencedirect.com
- Maton, K, & Moore, R. (2010). Social realism, knowledge and the sociology of education. *Continuum International Publishing Group*.
- Meyers, R., & Houssemand. C. (2011). Teachers' perception of school dropout in luxembourg. *Procedia Social and Behavioral Science*, 15(2011), 1514-1517.
- MoLHR (2020). *TVET Statistics of Bhutan, In the quest for transforming TVET through data- informed approach*. Thimphu: MoLHR.
- Pierrakeas, C., et al. (2004). A comparative study of dropout rates and causes for two different distance education courses

- Polat, S. (2014). Reasons for school drop-out in the vocational school. *Academic Journals*, 9(18), 711-718.
- Renzulli, S.J., & Park, S. (2002). Giftedness and high school dropouts: Personal, family and school-related factors. *The National Research Center on the Gifted and Talented*. Connecticut: University of Connecticut.
- Rumberger, R.W. (2001). Why students drop out and what can be done. Paper Prepared for the conference, "Drop-outs in America: How severe is the problem? What do we know about intervention and prevention?" Harvard University January 13, 2001.
- Scott, R., et al. (2015). Exploring the drop-out rates and causes of drop-out in upper - secondary Technical and Vocational Education and Training (TVET) schools in China. *International Journal of Educational Development*, 42(2015), 115-123.
- TAS, A. et al. (2013). Reasons for drop-out for vocational high school. *Educational Science: Theory and Practice*, 13(3), 1561-1565. DOI: 10.12738/estp.2013.3.1398
- The Bonn Declaration (2004). A UNESCO International Meeting of Technical and Vocational Education and Training Experts. Bonn Germany.
- Theories and Reasons for High school Drop-outs (n.d). Retrieved from <https://www.k12academics.com/High%20School%20Dropouts/theories-reasons-high-school-dropouts>
- Tilalun, A. (2009). A study of student dropout at some selected TVET colleges in Addis Ababa.
- Tucker, K. (2021). What are problems that causes students to drop out of school? Retrieved from <http://education.seattlepi.com/problems-cause-students-drop-out-school-1412-html>
- Ungureanu, R. (2017). School drop-outs - theoretical framework. *International Journal off Research in Engineering and Social Science*, 7(1), 21-27. Retrieved from <http://indusedu.org>

- Witte, K. D., et al. (2013). A critical review of the literature on school drop-out. Universiteit Van Amsterdam, *Tier Working Paper Series Tier W.P.*, 14/14, 1-30.
- Yadav. V.S., & Mehta. D. (2018). Issues and challenges of dropout students of Mirzapur District. *International Journal of Advanced and Innovative Research*, 7(6). Retrieved from <http://ijairjournal.com>
- Zelege. T.G. (2018). The social perception of technical and vocational education and training in Ethiopia: A critical review. *International Journal of Research Publication*, 3(1).

ཁེངས་བྱ་ལི་གཡུས་སྒོ་ནང་ལོ་བསྟར་བཞིན་དུ་སྤུལ་སྒོལ་ཡོད་པའི་ བྱ་བར་ལྷ་ཡི་གསོལ་ མཚོད།

ཚེ་རིང་སྒོལ་ལ།*

ཞིབ་འཚོལ་གྱི་བརྒྱུད་དོན།

བྱ་བར་ལྷ་ཡི་གསོལ་མཚོད་དེ་ ལོ་བསྟར་བཞིན་དུ་རང་རྒྱ་ལུ་ པའི་ཚོས་༡༥ ལུ་ གཞུལ་མ་སྒྲུང་
རྒྱུ་ལག་ རྒྱུ་སྒོར་རྒྱུ་ལོག་ ཁེངས་བྱ་ལི་གཡུས་འདི་ནང་ གནམ་དགུང་གི་ལྷ་འོ་དེ་གྲུང་
རྒྱུ་གྱི་གཙོས་པའི་ བཅོམ། སྤྲོད་མོ། གནས་བདག། ཞི་བདག། རྒྱ་ལུ་ ཆར་རྒྱུ་སྤུལ་སྤུལ་བ་
ཞི། ལོ་བྱུགས་རྟུག་དུ་ལེགས་ཞི། བཏབ་པའི་ལོ་ཐོག་རྒྱ་ལུ་རྟུགས་སེམས་ཅན་ དང་ འབྲུལ་གྱི་ག་
མོ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་གིས་ གཞོད་པ་ག་ནི་ཡང་འབྲུང་མ་བཅུག་བར་ ལེགས་ཤོམ་སྤུ་ཞི་དོན་
ལུ་དང་ གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་ རྟུ་ཡམས་སྤུ་གེ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ ཞི་ཞི། རང་སོའི་ཚོ་དང་བསོད་
ནམས་དང་། དབང་ཐང་དང་རྒྱུང་རྟུ་རྒྱུས་ཞིའི་དོན་ལུ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་མ་ཞིན་པས། གཡུ་
སྤིད་གསོལ་མཚོད་དེ་ རྟུས་ཐོག་ལུ་མ་སྤུལ་བ་ཅིན་ ལྷ་ཡི་རྩ་བ་དང་བྱ་ལི་མི་མང་ལུ་ན་ན་ཚ་ཚ་
གི་གཞོད་པ་དང་ བཏབ་པའི་ལོ་ཐོག་རྒྱ་ལུ་རྟུགས་སེམས་ཅན་གྱི་གཞོད་པ་འབྲུང་བའི་རྣམ་
རྟུག་ལས་བརྟེན་ ད་རྒྱུ་གྱི་བར་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ཏེ་ཡོད་རུང་ ཡིག་ཐོག་
ཁར་བཀོད་དེ་མེད་པ་ལས་ ད་ལྷ་བའི་ན་གཞོན་རྒྱ་ལུ་བརྟེན་ལུ་ཐང་ཐང་བཏབ་སྤུ་དོན་ལུ་
དང་ མ་འོངས་བྱ་བ་རྒྱུད་རྒྱུ་གི་རོ་བསྐྱུང་ལུ་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་ལས་ གསོལ་མཚོད་
འདི་གི་སྒོར་ལས་རྒྱབ་ཁུངས་དང་དགོས་པ་མི་དམངས་ཡོངས་ལུ་སྤུལ་ཐབས་ལུ་དམིགས་ཏེ་

* འབྲུང་རབས་དང་ལམ་སྒོལ་ལེགས་བཤད་པ། རིག་གཞུང་མཐོ་རིམ་སྒོལ་བ། Email:
tsheringdema.clcs@rub.edu.bt

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ རང་རྒྱལ་པའི་ཚེས་ ༡༥ ལུ་གཤམ་ལ་མཚོན་ཕུལ་བའི་སྐབས་ དངོས་སུ་འབད་གསོལ་ཁ་ཕུལ་སའི་ས་ཁོངས་ནང་འབྱོ་སྟེ་བཟོ་རྟོགས་འབད་མི་འདི་དང་ གསོལ་མཚོན་འདི་གི་སྐོར་ལས་མཁུན་མི་པམ་རྒྱས་ཤོས་ཚུ་ལུ་འདི་བ་འབད་དེ་ཡོད་མི་འདི་ དབྱེ་དབྱུད་འབད་དེ་ཅུ་བའི་ཅད་བྱུད་གསུམ་ནང་ཁག་དབྱེ་སྟེ་ དང་པ་ ལུ་སྤང་ལྷའི་རྒྱབ་བྱུངས་ལོ་རྒྱུམ། བཅའ་སྤྱི་གས་རྒྱབ་ཐངས། གསོལ་མཚོན་གྱི་རིམ་པ་རྒྱ་འོག་ལས་མར་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་བཀོད་དེ་ཡོད།

གཙོ་ཚིག། འབྱུང་བྱུངས། བཅའ་སྤྱི་གས། གསོལ་མཚོན་གྱི་རིམ་པ།

དོ་སྟོན།

ལུ་སྤང་ལྷའི་གསོལ་མཚོན་དེ་ ལོ་བསྟར་བཞིན་ཏུ་ རང་རྒྱལ་པའི་ཚེས་ ༡༥ ལུ་ གཞུལ་མ་སྤང་རྒྱུ་ཁག་ རང་སྐོར་ཆེད་འོག་ ཁེངས་བྱ་ལིའི་གཡུས་སྒོ་ནང་ གནམ་གྱི་ལྷ་འོ་དེ་གྲུང་རྒྱུལ་གྱི་གཙོ་ས་པའི་ གཡུས་སྒོ་འདི་ཡི་ བཅོམ། སྤྱན་ལོ། གནས་བདག། ཞི་བདག་རྒྱུ་ལུ་ ས་གནས་རྟོག་སེང་ལ་ལུ་བར་ཡོདས་གྱི་ནང་མི་ ལམ་དགའ་རབ་མོ། མི་མེ་ཀུན་ལེགས་དབང་ལྷུག་དང་ ལམ་རིག་འཛིན་ལྷ་མོ་གསུམ་གྱི་སྤུལ་ཕྱེ་ཡིན་པས། སྤྱན་མ་སྤང་ལུ་འབད་བཅིན་ ལམ་ཡིས་དབྱུངས་འཛོམས་དང་ ལུ་སྤང་ལུ་འབད་བཅིན་ བུ་ལི་སྤྱན་མོའི་གནས་པོ་ ལམ་ཚོས་ཉིད་བཟང་མོ་གིས་འགོ་འདྲེན་ཐོག་ བུ་ལི་མི་མང་གིས་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ཕྱེ་ཡིན་པས།

གསོལ་མཚོན་ དེ་ཡང་ གཙོ་བོ་ ནམ་གྲུང་ ས་ཁར་ལོ་ཐོག་བཏབ་པའི་དུས་ལུ་ཆར་རྒྱ་དུས་སུ་འབབ་ནི། ལོ་རྒྱུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས་ནི། བཏབ་པའི་ལོ་ཐོག་རྒྱུ་ སི་དུགས་སེམས་ཅན་ དང་ འབྲུབ་གྲོག་མོ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་གིས་ གཞོན་པ་ག་ནི་ཡང་འབྱུང་མ་བཅུག་བར་ ལེགས་ཤོས་སྤེ་བསྐྱེ་བཅུག་ཟེར་ གཡུས་གྱི་ གནས་བདག་ ཞི་བདག་རྒྱུ་ལུ་སྐབས་འཛོམས་ཕྱེ་ཡིན་པས། གཞན་ཡང་ གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་ རང་ཡམས་སུ་གོ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་ ཞི་ནི་དོན་ལུ་དང་ སྤྱིར་པ་རང་སོའི་

དོན་ལུ་ ཚོ་དང་བསོད་ནམས། དབང་ཐང་དང་རླུང་ཏྲ་རྒྱས་ནི་དོན་ལུ་གསོལ་མཚོན་ཕུལ་ཕྱིན་
ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་པས། (ཕུན་ཚོགས་དོན་གྲུབ་ ༥༧ སྐར་གྱི་གོས་བསྐྱར་ ༡༥/༥/༢༠༡༩)

གལ་སྲིད་གསོལ་མཚོན་དེ་དུས་ཚོད་ཁར་མ་ཕུལ་བ་ཅིན་ ལྷ་ཡི་རྩ་བ་དང་བྱ་ལི་མི་མང་ལུ་ན་ཚོ་
གི་གཞོན་པ་དང་བཏབ་པའི་ལོ་ཐོག་ལུ་རི་དྲགས་སེམས་ཅན་གྱི་གཞོན་པ་རྒྱ་ལྷུང་བའི་ཚ་གྲང་
ཡང་བཤད་པ་ཨིན་པས།

དེ་འབད་ཕ་ལས་དེ་བཟུམ་མའི་གསོལ་མཚོན་དེ་ སྤོན་ལས་ད་རྒྱན་རྒྱན་མ་ཆད་པར་ གསོལ་ཁ་
ཕུལ་སྲོལ་ཡོད་རུང་ མཁས་པའི་དབང་པོ་རྒྱ་གིས་ དོན་ཚན་འདིའི་ཐོག་ལུ་ ཞིབ་འཚོལ་མཐིམ་
ཕྱིན་སྐྱེ་འབད་བའི་ བྱངས་གཏུགས་གྱི་ཡིག་ཆ་མེད་པ་ལས་ མ་འོངས་བུ་བརྒྱད་རྒྱ་གི་དོ་བསྐྱར་
ལུ་ ཉམས་འགྲོ་ནིའི་ཉེན་ཁ་སྲོམ་འདུག།

དེ་ལས་བརྟེན་ རི་ཤོག་འདི་ནང་ ཤུ་སྐྱང་ལྷ་འི་འབྱུང་ཁུངས་དང་རྒྱབ་ཁུངས་ལོ་རྒྱུས། ཤུ་སྐྱང་
ལྷ་འི་གསོལ་ཁ་ཕུལ་བའི་རིམ་པ་དང་བཅའ་སྒྲིགས་རྒྱབ་ཐངས་རྒྱ་ རིམ་པ་བཞེན་དུ་ གཡུས་གྱི་
གས་ཤོས་དང་གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས་རྒྱ་ལུ་ འདི་བསྐྱུན་འབད་དེ་ གནས་རྒྱལ་བསྐྱེ་ལེན་འབད་མི་དེ་
རང་གིས་སློ་རིག་གི་གང་ལྷོགས་དབྱེ་དབྱུད་འབད་དེ་ ཡིག་ཐོག་ཁར་བཀོད་མི་འདི་ འོག་ལས་
མར་རིམ་པ་བཞེན་དུ་ སྲོས་བསྐྱར་འབད་ནི་ཨིན།

ཤུ་སྐྱང་ལྷ་འི་རྒྱབ་ཁུངས་ལོ་རྒྱུས།

སྤྱི་ལོ་༥༡ ལང་མི་ ཇལ་བཙོན་འགྲུས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྐབ་དོ་བཟུམ་འབད་བ་ཅིན་ ཤུ་སྐྱང་
ལ་ཟེར་བའི་རིས་ཚོག་འདི་ཡང་ ཤུ་སྐྱང་ལ་ཟེར་མེན་པར་ རྒྱ་འབངས་ལྷ་ཟེར་ཨིན་ཟེར་ཨིན་
པས། དེ་ཡང་ ལྷ་ནམ་རིམ་པ་བཅུ་གསུམ་ལས་རྒྱ་བའི་སྐབས་ མི་སེར་ག་ར་གཅིག་ཁར་

འཛོམས་ཏེ་ལྷ་ལུ་སྐྱབས་འཚོལ་བའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ཡིན་མ་དུ་ སྤུལ་ལས་སྐྱུར་ལྷན་ཁུངས་ཏེ་ཤུ་
སྐྱེད་ལ་ཟེར་དར་བྱུང་འགྲོ་ལྷག་ཟེར་ཡིན་པས།

གཡུས་ཚན་འདི་ནང་ ཤུ་སྐྱེད་ལྷན་གསོལ་མཚོན་དེ་བུ་ལི་དཔོན་པོ་གིས་སྲོལ་བཟུགས་
བཟུགས་པ་ཡིན་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས། སྐྱེས་ལོ་༥༡ ལང་མི་ མེ་མེ་མ་ཚེན་གྱིས་བཤད་མི་ནང་
དང་ལུ་གཡུས་སྐོ་འདི་ནང་ མི་མེད་ལུང་སྟོང་། བྱ་མེད་ལུག་སྟོང་ཟེར་བའི་དུས་འདི་ནང་ བོད་བྱང་
ཤམ་རྒྱལ་ལས་ སོ་སྐྱུན་གསུམ་ ཁོང་གཡོགས། དུར་མིན། དམག་སིགས་གསུམ་བོད་ལས་
མར་ཤ་བདའ་སྟེ་ བུམ་ཐང་གི་ས་གནས་རྒྱར་ཇའི་ཟེར་སར་གཞི་བཅགས་ཏེ་སྟོད་ལུག། ཁོང་
གསུམ་གཡུས་སྐོ་འདི་ནང་འཚོ་བ་སྟོང་ནི་དོན་ལུ་ ཉག་གི་སོན་བཏབ་སྟེ་ ཉ་ཐོན་བསྐྱུ་རན་མ་དུ་
ཕག་པ་གིས་ཟེ་དཔ་ལས་ ཁོང་གསུམ་ཕག་པ་འདི་ལུ་གནམ་མེད་ས་མེད་རྩིག་ཟེ་སྟེ་ ཕག་པ་དེ་
བསད་ནི་འབད་མཐའ་དང་གཞུ་འབག་སྟེ་བདའ་སྟེ་འོང་མ་དུ་ ཁོངས་བུ་ལི་གི་ས་མཚམས་ནང་
འཛུལ་ཏེ་ སྐྱུག་ལ་བྱག་ཟེར་སར་སྟོད་ལུག། བྱག་འདི་ལས་བལྟམ་དུ་ ཕག་པ་འདི་ས་གནས་
ཕག་ལེང་ཟེར་ས་ཡོད་པ་མཐོང་སྟེ་ སོ་རྒྱམ་སྐོ་མ་ཤོས་འདི་གིས་འོ་གཙུང་གཉིས་ལུ་ ང་བཅས་
རའི་ཉག་ཟེ་མི་ཕག་པ་འདི་ཨ་སི་ཞིང་འདི་ནང་ཡོད་མི་ཕག་པ་འདི་ར་ཡིན་པས། ད་འབད་ན་ ང་
བཅས་ར་གསུམ་ ཕག་པ་འདི་ལུ་ག་གིས་མཐའ་ཕོག་པ་གཅིག་ གཡུས་ཚན་འདི་ནང་གཞི་
བཅགས་ཏེ་དཔོན་འབད་ནི་ཡིན་ ག་ཅི་འབད་སྐོ་ཟེར་བ་ཅིན་ གཡུས་ཚན་འདི་ནང་ཟས་འོར་
ལོངས་སྟོད་ལུག་སུམ་ཚོགས་ཚོགས་རང་འབྲེ་བས་ཟེར་སྐྱུན་གྲོས་འབད་ལུག། འོ་གཙུང་གཉིས་
གྱིས་ཡང་བཏུབ་ཟེར་ལ་བཟེད་ལུག། དེ་ལས་འོ་གཙུང་གཉིས་གྱིས་སོ་རྒྱས་ལུ་བལྟ་སྟེ་ ཨ་ལྷོ་
འགོ་ཁྱོད་ཀྱི་བཟུགས་དགོ་ བསྐྱུན་གྲོས་འཚོལ་མི་ཁྱོད་ཡིན་ཟེར་སྐྱབ་ལུག། དེ་ལས་སོ་རྒྱས་མ་
སྐོ་མ་ཤོས་གྱིས་མཐའ་རྒྱབ་དུ་ ཕག་པ་ཡོད་སར་སྟོད་མ་རྒྱགས་པས། བར་ན་སྐོ་མ་འདི་གིས་
རྒྱབ་དུ་ ཕག་པ་ཡོད་སར་སྟོད་རུང་མ་ཕོག་པས། མཇུག་རང་ འོ་གཙུང་རྒྱུང་ཤོས་དེ་གིས་ ད་

ལུང་བསྟན་ང་ལུ་འབབ་དོ་འོང་ནི་ལས་ཟེར་སྟོན་ལམ་ལན་གསུམ་བཏབ་སྟེ་མདའ་རྒྱབ་ད་
 སགས་གུ་ཕོག་ལྷག། དེ་ལས་ཁོང་གསུམ་སགས་གི་ཤ་དུ་ནི་དོན་ལུ་ ཅ་ཆས་ག་ནི་ཡང་མེད་ཟེར་
 དབྱགས་གས་སྟེ་སྟོན་པའི་བར་ན་ རོ་གཅུང་རྒྱུང་ཤོས་དེ་གི་ ཕོ་རྒྱས་མ་ རང་དོགས་མི་དགོ། མེ་
 ཡོད་པ་ཅིན་བཏབ་ དེ་བ་སྟེ་ཤིང་གི་ཀ་བ་བཞི་འབག་ཤོག་ཟེར་སྟེ་ཤིང་གི་ཀ་བ་བཞི་
 གཉིས་གཉིས་འབད་གཅིག་ཁར་གཞིབ་སྟེ་མེ་གི་ཐབ་བཟོ་སྟེ་མེ་འཕུ་བཞིན་ན་ སགས་གི་
 སགས་ཀོ་མེ་གིས་འཚོགས་བཏབ་སྟེ་ ཀར་མ་དང་ལགས་ དེ་གི་ཤ་དེ་རྒྱ་ག་ར་དུ་ཟེར་ཕོ་རྒྱས་མ་
 གཉིས་ལུ་སྟེ་ཁོར་གིས་སགས་གིས་མཇུག་མ་ནང་ལས་ནག་གི་སོན་རེ་རེ་འབད་བཏོན་ཏེ་
 ལེགས་ཤོས་འབད་རྒྱ་འཇུ་ཞིན་ན་ སགས་མེ་བཏང་སའི་ས་སྟོ་འདི་ནང་ནག་གི་སོན་བཏབ་སྟེ་
 ག་དེ་མ་ཅིག་འབད་ སང་ཕོད་ནག་འཚོ་པའི་དུས་ཚོད་ལུ་ ང་བལྟ་བར་འོང་མ་ད་ རི་དུགས་
 སེམས་ཅན་ཕུད་དོ་གཅིག་གིས་ཡང་མ་ཟ་བར་ རག་ལེགས་ཤོས་འབད་འཚོ་སྟེ་ཡོད་པ་ཅིན་ ཨ་
 རི་ས་བུར་གྱི་གཡུས་ཚན་འདི་ནང་ ང་དཔོན་འབད་ནི་གི་ལུང་བསྟན་ཡོད་པ་ཨིན་ཟེར་སྟོན་ལམ་
 བཏབ་སྟེ་ སགས་གི་ཤ་ཟ་རྒྱགས་མི་ཟ་ ཟ་མ་རྒྱགས་མི་ག་ར་བཀོག་བཞག་སྟེ་ཁོང་སྟེན་གསུམ་
 ལོག་བུམ་ཐང་ལུ་འགྱུ་ལྷག།

སང་ཕོད་ནག་འཚོ་པའི་དུས་ཚོད་ཁར་ རོ་གཅུང་རྒྱུང་ཤོས་འདི་ལོག་བལྟ་བར་འོང་མ་ད་ རག་
 འདི་སེམས་ཅན་ག་གིས་ཡང་མ་ཟ་བར་ ག་ནི་བ་ལེགས་པ་འབད་འཚོ་སྟེ་ཡོད་མི་འདི་ལུ་བལྟ་སྟེ་
 སེམས་དག་འདུགས་སྟེ་ ང་གཡུས་འདི་ནང་དཔོན་འབད་ནི་གི་ལུང་བསྟན་འདུག་མོན་སྟེ་ རག་
 འཚོ་སྟེ་ཡོད་མི་དེ་ཡང་ལེགས་ཤོས་འབད་བསྟེ་ དོ་རུང་ རག་གི་སོན་ལེགས་ཤོས་འབད་
 རྒྱམ་ཞིན་ན་ ར་ཉིང་དང་ཕྱེད་པ་ད་ དོ་ཅི་ཨ་རྩི་མང་སྟེ་ས་བཀོ་སྟེ་ རག་གི་སོན་བཏབ་སྟེ་ཉེ་མ་
 བཟུམ་སྟེ་རང་སྟོན་ལམ་བཏབ་སྟེ་ལོག་འགྱུ་ལྷག། དེ་ལས་ ད་རུང་སང་ཕོད་ནག་འཚོ་བའི་དུས་
 ཚོད་ཁར་ལོག་འོང་མ་ད་ ལོ་ཐོག་སྟེང་མི་ག་ཡང་མེད་རུང་ བྱ་བྱི་རུང་གཅིག་གིས་ཡང་མ་ཟ་

བར་ ག་ནི་བ་ལེགས་ཤོམ་སྤྲེ་འཚོ་སྤྲེ་ཡོད་མི་འདི་ ལེགས་ཤོམ་འབད་རྗེ་ ཞིང་ཉེ་མ་བ་མངམ་
 བཟོ་སྤྲེ་ ད་ལུང་བསྟན་དུས་ལུ་འབབ་ཅི་ཟེར་བ་ཅིན་ སང་མོད་ནག་འཚོ་བའི་དུས་ཚོད་ཁར་བཟུ་
 བར་འོངམ་ད་ སེམས་ཅན་གྱི་གཞོན་པ་མེད་པར་ལེགས་ཤོམ་སྤྲེ་འཚོ་སྤྲེ་ཡོད་པ་ཅིན་ ནག་འདི་
 ཡང་རྗེ་ལེགས་ཤོམ་སྤྲེ་བསྟུ་སྤྲེ་ ལོག་འགྲོ་ཞིན་ན་ ང་ར་གི་ཅ་ཆས་ཚུ་འབབ་སྤྲེ་ ས་གནས་
 འདི་ནང་ གཞི་བཅགས་པར་འོང་ནི་ཨིན་ཟེར་སྟོན་ལམ་བཟབ་སྤྲེ་ལོག་འགྲོ་ལུ་གཞི་བཅགས་ སང་མོད་དུས་
 ཚོད་ཁར་ལོག་འོངམ་ད་ ཉེ་མ་བརྩམ་སྤྲེ་ནག་ལེགས་ཤོམ་འབད་འཚོ་སྤྲེ་ཡོད་པ་ལས་ ནག་
 ལེགས་ཤོམ་སྤྲེ་བསྟུ་ཞིན་ན་ལོག་བུམ་ཐང་ལུ་འགྲོ་སྤྲེ་ ཅ་ཆས་ཚུ་ག་ར་འབབ་སྤྲེ་གཡུས་འདི་
 ནང་གཞི་བཅགས་ཞིན་མ་ལས་ལོ་གཡུས་འདི་ནང་གི་དཔོན་འབད་ལུ་གཞི་ དེ་ལས་ཚུར་གཡུས་
 ཚོན་འདི་ནང་ལྷ་གསོལ་དང་ལྷ་གསོལ་ཚུ་འགོ་ཐོག་བུ་ལི་དཔོན་པོ་གྲིས་སྟོལ་བཙུགས་
 བཙུགས་པ་ཨིན་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་པས།

དེ་ལས་ལོ་བསྟར་བཞིན་དུ་ གཡུས་ཚོན་འདི་ནང་ལུ་སྤང་ལྷ་གསོལ་དཔོན་མི་འདི་ཡང་ བུ་ལི་
 གཡུས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ རྒྱེས་ལོ་༧༠ ལང་མི་ མེ་མེ་ཀུན་ལེགས་དབང་ལྷུག་གིས་སྤྲོ་བ་དོ་བརྩམ་
 འབད་བ་ཅིན་ སྟོན་པམ་ཚུ་གིས་འོ་བསྟར་ལུ་ ལུ་སྤང་ལྷ་འི་གསོལ་མཚོད་དེ་ ཁེངས་ཁ་ལས་
 ལྱར་པག་གི་སྤྲེ་ཟེར་ གནམ་བུ་ ལུ་སྤང་ལྷ་གསོལ་བའི་དུས་འདི་ལུ་ གནམ་བུ་གི་རྒྱམ་ལྱེད་ལུ་
 སྟོད་སྟོད་པ་ཨིན་ཟེར་ མི་ཚུ་ཆར་དང་འདམ་གྱི་ནང་ལུ་ དཀའ་མཉམ་སྤྲེ་དེ་ལུ་འབད་དེ་ འབྲུལ་
 གྲོག་མོ་ལ་སོགས་པ་བསམ་དེ་འདི་སྤྲིག་པ་བསམ་གསལ་ལས་བརྟེན་ རང་རྒྱམ་ལུ་འཛོམས་༧༥་
 དུས་བཟང་ཁྱེད་པར་ཅན་འདི་ཁར་ ལྷ་སྤང་ལུ་སྤྲིག་པ་བཤགས་ནི་དོན་ལུ་ལྷ་གསོལ་ནི་འགོ་
 བཙུགས་ལུ་གཟེར་ཨིན་པས། དེ་བསྟུར་ ཁོང་རྒྱས་ཤོམ་ཚུ་ ཆང་དང་ ལྷོ་བཟོ་སྤྲེ་ སྟོ་བསྟེན་པའི་
 ནམ་དུས་འདི་ནང་ ཨ་ལོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུ་ ཆང་འཐུང་ནི་མེད་པ་ལས་ ཁོང་ཆ་ཁྱབ་ལུ་སྟོ་བསྟེན་གྱི་
 ལས་རིམ་ག་ནི་ཡང་མིན་འདུག། ཨ་ལོ་རྒྱུད་བསོད་ནམས་ཡར་བསྐྱེད་ཨིན་ ཁོང་ཆ་ཁྱབ་སེམས་

དགའ་བཏུག་དགོ་ཟེར་མཚོ་སྟེ། ཉིན་མ་འདི་ལར་ སློང་དོག་དམར་པོ་བཟོ་སྟེ། ཨ་ལོ་རྩུ་ལུ་སྟོ་
བསྟེན་གྱི་ལས་རིམ་གཅིག་འགོ་བཏུགས་པ་ལས་ སློང་དོག་གི་མཚོན་པ་ཟེར་མིང་བཏགས་ལུག་
ཟེར་ཨིན་པས། གཞན་ སྟོན་མ་གཡུམ་ཚན་འདི་ནང་ ཟ་འབྲུང་དཀོན་རྒྱུ་གཅིག་འབདམ་ལས་
ཉིན་མ་འདི་ལར་ སློང་དོག་དམར་པོ་བཟོ་སྟེ་བྱིན་དགོ་མི་འདི་ཡང་རྒྱ་མཚན་དེ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ཨིན་
པས། དེ་འབདམ་ལས་ དུས་འདི་ལས་འགོ་བཟུང་ ཤུ་སྤང་ལྷ་གི་ཉིན་མ་འདི་ལར་ ཨ་ལོ་རྩུ་སྟོང་
དོག་དམར་པོ་བཟོ་སྟེ་ཟ་ཞི་ཡོད་ཟེར་ ཕྱི་རུ་ཞག་ཡང་མ་ཉལ་བར་ དགའ་དགའ་ལྟོ་སྟོ་གི་སྟོ་ལས་
ས་ལང་སྟེ་སྟོང་པ་ལས་ ཨ་ལོ་རྩུ་སེམས་དགའ་བའི་མཚོན་པ་ཟེར་མིང་བཏགས་ལུག་ཟེར་ཨིན་
པས།

བཤད་སྟོལ་གཅིག་ལས་འབད་བ་ཅིན་ ཤུ་སྤང་ལྷ་ཡི་གསོལ་མཚོན་དེ་ གཙོ་བོ་ ཉམ་བུར་ ས་
ལར་ལོ་ཐོག་བཏབ་པའི་དུས་ལུ་རྩུ་རྩུ་སྟེ་འབབ་ནི། ལོ་ལྷོགས་རྟུ་ཏུ་ལེགས་ནི། བཏབ་
པའི་ལོ་ཐོག་རྩུ་ རི་དུགས་སེམས་ཅན་ དང་ འབྲུལ་གྲོག་མོ་ལ་སོགས་པ་རྩུ་གིས་ གཞོད་པ་ག་
ནི་ཡང་འབྲུང་མ་བཏུག་བར་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་བསྟེ་བཏུག་ཟེར་ དུལ་ལྷ་ གནས་བདག་ ཞི་
བདག་རྩུ་ལུ་སྤྱབས་འཚོལ་མ་ཨིན་པས། གཞན་ཡང་ གཡུམ་སྟོ་འདི་ནང་ ཉན་ཡམ་སྟེ་གེ་ལ་
སོགས་པ་རྩུ་ ཞི་ནི་དོན་ལུ་དང་ སྟེར་པ་རང་སེའི་དོན་ལུ་ ཚོ་དང་བསོད་ནམས། དབང་ཐང་དང་
རྩུང་རྩུ་སྟེ་ཞི་དོན་ལུ་གསོལ་མཚོན་སྟེ་ཨིན་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་པས། (སྟེན་ཚོགས་དོན་
ལུ་བ་ཡེ སྟེར་གྱི་གོས་བསྟུར་ ༡༥/༥/༢༠༡༩)

ཤུ་སྤང་ལྷ་ཡི་གསོལ་མཚོན་དེ་ རང་རྒྱ་ལུ་པའི་ཚོས་༡༥ ལུ་ ས་གནས་ཁག་གསུམ་ནང་གསོལ་
ལ་སྟུལ་དེ་ཡོད་པ་ཨིན་པས། དེ་ཡང་ རྩོ་པ་དོག་སེང་ལྷ། ཉིན་མ་སྟེན་མོ་སྤང་དང་། ཕྱི་རུ་ཤུ་སྤང་
ལུ་གསོལ་ལ་སྟུལ་དེ་ཡོད་པ་ལས་ ས་གནས་ཁག་གསུམ་ནང་གསོལ་ལ་སོ་སོར་འབད་སྟུལ་

དགོ་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་ལྷ་གསོལ་བའི་རིམ་པ་རྒྱ་འོག་ལས་མར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཀོད་དེ་
གྲོས་བསྟུར་འབད་ནི་ཨིན།

དོག་སང་ལྷ་འེ་རྒྱབ་ལུངས་ལོ་རྒྱུས།

ས་གནས་ཀྱི་མིང་ལུ་དོག་སང་¹་ ཟེར་སྐབ་དགོ་མི་འདི་ཡང་ སྲོན་མ་འབད་བ་ཅིན་ ཁངས་ཀྱི་ཁ་
ལས་དོག་སང་གི་ཤིང་གཅིག་ས་གནས་འདི་ཁར་སྐྱེས་འདི་ཡོད་པ་ལས་ ཤིང་འདི་ལས་རྩ་
དངས་ཏེ་ ས་གནས་ཀྱི་མིང་དོག་སང་ཟེར་དར་ཅུག་ཟེར་ཨིན་པས། ཨིན་རུང་ལུལ་ལས་དོག་
སང་ཤིང་འདི་ཤི་སྟེ་ ཅན་དན་གྱི་ཤིང་བཅུགས་ཡོད་རུང་ ཅན་དན་གྱི་ཤིང་ཡང་འབྲུབ་གིས་ཟ་སྟེ་
ཤིམ་ལས་ ད་ལྟོ་འབད་བ་ཅིན་དོག་སང་ཤིང་འདི་མེད་རུང་ སྲོན་པམ་བཟང་པོ་རྒྱ་གིས་ལྷ་
གསོལ་མའི་ ། ལྷ་སྐྱེད་ ། ས་སྐོ་འབད་དོས་འཛིན་འབད་བ་ལས་རྒྱུར་ བར་ཡོངས་ཀྱིས་མི་
བརྒྱད་རྒྱ་གིས་མ་ལས་བུ་བརྒྱད་དེ་ ད་ལྟོ་རྒྱ་ཚོན་ཚོན་གྱི་བར་ན་ རྒྱན་མ་ཆད་པར་ས་སྐོ་འདི་ནང་
སྤྱིད་སྐྱེག་བཅོན་ལུ་ རང་ལྷ་² པའི་ཚོས་³ ལི་དོ་པ་རྒྱ་ཚོན་གསུམ་གྱི་རིང་ལུ་གསོལ་མཚོན་
ལུ་ལམ་ཨིན་པས།

བར་ཡོངས་པའི་མི་བརྒྱད་རྒྱ་གིས་དོག་སང་ལྷ་གསོལ་དགོ་མི་འདི་ཡང་ སྲོན་བུ་ལི་དཔོན་པོའི་
སྐབས་ལུ་ བུ་ལི་དཔོན་པོ་གིས་སྐྱེན་མོ་འདི་གསོལ་བའི་གནས་སྐབས་འདི་ནང་ ཁོང་བར་
ཡོངས་པ་རྒྱ་གིས་བུ་ལི་དཔོན་པོ་ལུ་འགྲན་བསྟུར་འབད་དེ་ ས་གནས་དོག་སང་ལ་ལུ་སྤྱིད་
བརག་བཅོན་གསོལ་གསོལ་མཚུ་ཨིན་ཟེར་ཨིན་པས། དེ་ཡང་ སྲོན་མ་འབད་བ་ཅིན་ ཁངས་བུ་ལི་
གི་གཡུས་སྐོ་འདི་ནང་ བར་ཡོངས་པ་རྒྱ་རྒྱ་སྐྱོབས་གཅིག་གི་ཐད་ལས་འབད་རུང་ བུ་ལི་པའི་
མི་སེར་གཞན་ལས་དུག་སུ་གཅིག་འབད་སྲོད་ཡོད་པ་ལས་ ཁོང་གི་བུ་ལི་དཔོན་པོ་ལུ་འགྲན་

1 ཤིང་གི་བྱེ་བྲག་ཅིག་ཨིན་པས།

བསྐྱུར་འབད་དེ་བསྟེན་པའི་གསོལ་མཚོན་གཅིག་འབདཝ་ལས་ ས་གནས་འདི་ཁར་ལྷ་གསོལ་
བའི་སྐབས་ འུ་ལི་དཔོན་པོ་བྱོན་ནི་མེད་པ་ཨིན་པས་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་པས། གཞན་ཡང་ སྲོན་
མ་བུ་ལི་དཔོན་པོ་གིས་ སར་པས་དུ་ དག་རྩེད་རྒྱབ་པའི་སྐབས་ བར་ཡོངས་པ་རྩུ་གིས་དེའི་དོ་
འདྲན་ལུ་ སྲུང་སྲུག་རྩེད་རྒྱབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡང་བཤད་ནི་འདུག།

ལྷ་གསོལ་གྱི་དོན་ལུ་བཅའ་སྒྲིགས་རྒྱབ་ཐངས།

དོན་མེད་ལྷ་གསོལ་བའི་སྲོལ་འདི་ སྲོན་པ་མའི་དོ་བསྐྱེད་ལས་རང་གསོལ་ཁ་སྐྱེལ་ལས་
བརྟེན་ དུས་ད་ལྟེའི་བར་ན་ཡང་ ཁོང་བར་ཡོངས་པའི་མི་བརྒྱུད་རྩུ་གིས་བསྟེན་ཏེ་ཡོད་པ་ཨིན་
པས། ལྷ་གསོལ་གྱི་དོན་ལུ་བཅའ་སྒྲིགས་ཡང་བར་ཡོངས་ཀྱི་ནང་མི་རྩུ་གིས་མ་གཏོགས་ འུ་ལི་
མི་མང་གིས་གྲུལ་གཏོགས་མེད་པ་ཨིན་པས།

ལྷ་གསོལ་གྱི་དོན་ལུ་ཆང་སྤུད་ཡང་ ད་ལྟོ་བཟུམ་འབད་བ་ཅིན་ ཁོང་བར་ཡོངས་ཀྱི་མི་བརྒྱུད་
ཁྱིམ་གུང་པ་གསུམ་ལུ་ཁག་དབྱེ་སྟེ་འགྲོཝ་ལས་ ཨམ་རིག་འཛོལ་ལྷ་མོ་དང་མེ་མེ་ཀུན་ལེགས་
དབང་སྤུག་གིས་རྒྱུམ་གྱེ་གསུམ་དང་ མ་ཁྱིམ་ནང་སྲོད་མི་ཨམ་དགའ་རབ་མོ་གིས་རྒྱུམ་གྱེ་ལ
བསྟེན་ཏེ་ རང་རྒྱུ་ལུ་པའི་ཚེས་རྩེ་ ལུ་ཆང་སྤུད་ སྲོན་མ་འབད་བ་ཅིན་ ཀར་དང་ནག་གི་ལུ་འབད་
བའི་སྐབས་ འདི་གཉིས་ཀྱི་ཆང་སྤུད་བཅོམ་ཨིན་ཅུང་ དེང་སང་ཀར་དང་ནག་གི་ལུ་འབད་ནི་
མེད་པ་ལས་ ཨམ་དགའ་རབ་མོ་གིས་རྒྱུམ་གྱི་ཆང་སྤུད་བཅོམ་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་པས། ལྷག་པར་དུ་
སྲོན་མ་འབད་བ་ཅིན་ལྷ་གསོལ་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཤུ་སྤུད་ཟེར་ ཆང་སྤུད་ཀྱི་དོན་ལུ་ ལོགས་སུ་
འབད་ཀར་དང་ནག་བཟབ་སའི་ཞིང་རྒྱུད་ཀྱི་གཅིག་ ས་གནས་ཤུ་སྤུང་ལས་དུ་ཡོད་པ་ལས་ འདི་
ཁར་ཀར་དང་ནག་བཟབ་སྟེ་ཆང་སྤུད་བཅོམ་ཨིན་པས། ཤུལ་ལས་ཁོང་ཆ་ཁྱབ་ཁག་དབྱེ་སྟེ་
འགྲོཝ་ཅུང་ ད་ལྟེའི་བར་ན་ཡང་ མ་ཁྱིམ་ནང་སྲོད་མི་ཨམ་དགའ་རབ་མོ་གིས་ཉེ་མ་བཟུམ་སྟེ་
རང་ཞིང་འདི་ཁར་ལོགས་སུ་འབད་ལྷའི་ཆང་སྤུད་བུ་ལུ་འབད་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་པས།

དེ་སྤྱི་ཚང་ཕུད་ཚོས་བརྒྱད་ལུ་བཅོམ་སྟེ་ ཚོས་⁷⁴ གི་དྲོ་པ་ཆང་ཕུད་དེ་ ལྷ་གསོལ་སའི་ས་ཁོངས་
ནང་རྟོད་དང་དྲག་སྟེ་འབག་བཞེན་ན་ རྒྱ་ཕུད་རྒྱལ་ཉེ་ དེ་ཁར་ཆང་ཕུད་བཅོམ་སྟེ་ལྷ་ལུ་ཕུལ་
བཞེན་ན་ མི་མང་ལུ་དྲངས་ཡིན་པས།

གསོལ་མཚོད་ཕུལ་བའི་སྐབས་ གཅོམ་གསུམ་ཆར་གི་ནང་མི་གར་གིས་བཅའ་མར་
གཏོགས་པ་ཡིན་པས། དེ་ཡང་ རྩོམ་ཚུ་ཚོད་⁷⁵ 30 དེ་གཅིག་ལུ་ ལྷ་གསོལ་སའི་ས་ཁོངས་ནང་
མི་འབྲུ་སྟེ་ཆང་ཕུད་སྟོལ་ནི། ཚོགས་དར་ཚོལ་བསྟོ་ནི། སྤྱོན་མ་འབད་བཅིན་ ཀེབ་ཏང་དང་རེག་
གི་སྟོག་མ² རྩོམ་ལྷ་ལྷ་ནང་བསྟོ་སྟེ་བཅོམ་འི་ཟས། ། ཡང་ལྷ་གསོལ་སའི་ས་ཁོངས་ནང་བཅོམ་
དོ་ཡོད་པ་ཡིན་ཅུང་ ད་རིས་ནངས་པ་ཁྲིམ་ནང་ལས་བཅོམ་སྟེ་འབག་འོང་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་པས། དེ་
ལས་གཞན་ ཚོགས་ཕུལ་ནི་གི་དོན་ལུ་མཚོད་བཤམས་བཅོམ་སྟེ་ དེ་ཁར་ དང་པ་ར་ ཤིང་གི་ཤོས་
འདབ་འཐིང་སྟེ་ ཁངས་ཁ་ནང་ལས་དུ་བ་ལ³ འདབ་མ་གཉིས་གཉིས་འཐིང་སྟེ་ དེའི་གུ་ལུ་ ལྷ་
ཡི་བཞེས་ཆང་ཆ་འབད་སྤྱི་གསུམ་ཉེ་བསྟོ་མས་^{2c} ནང་ཆང་ཕུད་བཀའ་ནི། ཀེབ་ཏང་ཆ་འབད་^{2c}
ཕུལ་མ་ཡིན་པས། དེ་ལས་ བཅོན་དར་ཁངས་ཀྱི་ཁ་ལས་སྤྱིར་སྤྱོན་⁷⁶ འཕྱར་ཉེ་ དེ་ཁར་སྤྱད་པ་
སྤྱི་ལྷ་དར་ཤིང་གི་ཚུལ་འབད་འཕྱར་མ་ཡིན་པས། རོང་ལ་ལྷ་བཅོན་དཀར་པོ་དང་ཁོ་གི་རྩ་རྩུང་ཚོ་
དབང་རེག་འཛིན་འདི་ལུ་ དར་ཤིང་ཤིང་གི་ཞལ་ལག་གཉིས་འབད་མི་འདི་འཕྱར་མ་ཡིན་པས།
གཞན་འབད་བཅིན་བཅོན་^{2c} གི་བཟང་མཚན་ལུ་བཅོན་དར་^{2c} དགོ་པ་ཡིན་པས། མཚོད་
བཤམས་བཅོམ་འི་མཐའ་སྟོར་ལུ་ རོ་ལེབ་རྒྱུང་གུ་⁴ འབད་མི་འདི་ ⁷⁷ བཟམ་གནག་དཔའ་པོ་
གསང་སྤྱགས་རིན་ཆེན། ²⁷ ཞོ་སྤྱིས་སྤྱིག་པ་རས་ཆེན་དམིགས་པ་རས་ཆེན། ²⁸ ལྷང་
སྤྱིས་ཕྱག་གནག་རྗེ་མེ། ²⁹ སྤྱིད་སྤྱིག་བཅོན། ³⁰ སྤྱིབ་སྤྱིད་འཛིགས་མེད་བཟང་མོ། ཚུ་ལུ་

2 རེག་ལྷ་ལྷ་ནང་རྒྱལ་ཉེ་བཅོམ་འི་ཟས།

3 དང་ལག་ཤིང་གི་བྱེ་བྱག་ཅིག།

ཤོམ་འདབ་འཐིང་བའི་ཐོག་ཁར་ ཏུ་བ་ལ་འདབ་མ་²། ལྷ་ཡི་བཞེས་ཆང་² ཉང་ཆང་ཕྱད་བཀའ་
ཉེ་སྤུལ་ནི། ལྷུན་ཀྱ་གི་བཟོ་བའི་ཀེབ་ཉང་གཉིས་གཉིས་སྤུལ་ནི། དེ་ཡི་གྲུ་ལུ་སྐྱེ་སྐྱོགཔ་གི་འདབ་
མ་དང་དར་ཚོལ་རྩོམ་སྤུལ་མ་ཉིན་པས། ཉིན་རུང་ རྩོག་སང་ལྷ་ལ་ལུ་བྱ་ལི་སྐྱེན་མོ་ལུ་གསོལ་
མཚོན་སྤུལ་ནི་མེདཔ་ཉིན་པས།

མདོར་བསྟུ་བ་ཅིན་ ཐོན་པོའི་ལྷོ་ལམ་དགའ་རབ་མོ་གིས་བྲངས་ནི། ཆང་ཕྱད་བཅོམ་ནི། བཅའ་
སྐྱིགས་འདི་ ཁོང་གུང་པ་གསུམ་ཆར་གིས་ནང་མི་རྩེ་གིས་རྒྱབ་དེ་ཡོདཔ་ཉིན་རུང་ གཙོ་བོ་
ལམ་དགའ་རབ་མོ་གིས་འགོ་འདྲན་འཐབ་སྟེ་གསོལ་ཁ་སྤུལ་དེ་ཡོདཔ་ཉིན་པས།

ཚོགས་འབད་བ་ཅིན་བྲང་ཇས་⁴ དང་ཀེབ་ཉང་ རྩོག་ཉང་ཟུག་། མོར་ཡི་སོར་ཡི་ར་ ལོ་གཅིག་
ནང་བྲང་ཟུག་བཟོ་སྟེ་སྤུལ་བ་ཅིན་ཤུལ་མ་གི་ལོ་ནང་གཉང་ཟུག་སྤུལ་དེ་ཡོདཔ་ཉིན་པས། སྤོན་
མ་འབད་བ་ཅིན་ནག་དང་ཀར་གྱི་ཀེབ་ཉང་བཟོ་སྟེ་སྤུལ་མ་ཉིན་རུང་ དེ་མིས་ནངས་པ་རྒྱ་གར་
ལས་འཐོན་མི་ལ་ཏུ་ཕྱིད་གྱི་བཟོ་མ་ཉིན་པས། དེ་ལས་ གསོལ་མཚོན་སྐབས་ ལུ་གི་སྤང་
ཆང་གི་སྤུད་དང་གཅིག་ཁར་དར་ཚོལ་བཟོ་སྟེ་སྤུལ་ནི། གཞན་ མར་ཕྱད་དང་དར་ཚོལ་གྱི་སྤུད་
དང་སྐྱེ་སྐྱོགཔ་གི་འདབ་མ་ མ་གཏོགས་ག་ནི་ཡང་སྤུལ་ནི་མེདཔ་ཉིན་པས།

4 ལྷོ་བཟོ་བཞེན་ན་དེའི་ཁར་ཚོ་དང་མར་སྐྱགས་ཉེ་བཟོ་བའི་ཟུག་རིགས་ཅིག།

5 ལུ་གི་བཅོ་སྟེ་བཟོ་མི་ཆང་ཕྱད་དེ་ གསོལ་མཚོན་སྐབས་ མེ་འཕུ་བཞེན་ན་ཉོད་ནང་སྐྱགས་ཉེ་ ལུ་སྐྱགས་བཞེན་
ན་དེའི་ཁར་ཆང་ཤོས་བཏུགས་ཉེ་འབྲུང་བའི་ཆང་གི་རིགས་ཅིག།

དོག་སང་ལ་གི་ལྷ་སྐྱོད་འདི་ནང་ལྷ་ལུ་ཚོགས་དང་ཆང་ཕུད་ཕུལ་བའི་མཐོང་སྐྱོད་།

གསོལ་མཚོད་ཀྱི་རིམ་པ།

ལྷ་གསོལ་སའི་ས་ཁོངས་ནང་གསོལ་མཚོད་དོན་ལུ་བཅའ་སྤྲིགས་ཚུ་ག་རྒྱུགས་ཚར་བའི་
ལུལ་ལུ་ ལྷ་འི་རྩ་བ་ཚུ་གིས་བཀའ་ནེ་བཀའ་སྟེ་ བོན་པོ་ལྷམ་ཨིན་པས། བོན་པོ་མཚོད་བཤམས་
ཀྱི་གདོང་ཁར་ཕེབས་གཅིག་སྐྱོན་ལམ་བཏབ་སྟེ་ཤིང་གི་ཤོབ་འདབ་འཐིང་སྟེ་ཡོད་མི་བཞུགས་
གདན་གྱུར་སར་སྐྱོད་ཚར་མ་ཅིག་ ལྷ་འི་རྩ་བ་གིས་བོན་པོ་ལུ་ཁ་ཆང་ཟེར་ཆང་བྲང་མ་ཨིན་པས།
དེ་ལས་ཀྱ་ཕྱུང་ནང་ཚུ་ཕུད་སྐྱུགས་ཏེ་ ཁེངས་ཁ་ནང་ལས་ད་མ་ལ་སྐྱམ་པ་གིས་བཟོ་ཡོད་པའི་
ཕུག་ལུ་ལག་པ་གཡས་པ་གིས་བཤེད་དེ་ བསང་དང་ཆབ་སྐྱོན་ཏེ་ལམ་སྐྱ་གི་སྐྱོད་ཚོག་འདོན་ཏེ་
ལྷ་ནམ་རིམ་པ་བཏུ་གསུམ་ལས་ཀམ་གཡུ་ལེ་གདན་གྱི་འབད་ཞུ་གི་ཟེར་བའི་ཚོག་ནང་སྐྱོད་པ་
ཅིག་ ལྷ་རྒྱལ་ རྒྱལ་བ་གོང་མ།

ས་ནང་ས་ཚུ་མིན་འདུག་ ས་ཚུ་གནང་པར་བྱོན་གནང་།

གནམ་ལས་ཆར་ཚུ་མ་འབབ་པས་ ཆར་ཚུ་གནང་པར་བྱོན་གནང་།

མི་ལུ་རྒྱེན་འདུག། དགྲ་ལ། སུར་ཁའི་གཞོན་པ་འདུག། དགྲ་ལ། སུར་ཁའི་གཞོན་པ་
ཞབས་ཀྱི་བསྐྱོན་པར་བྱོན་གནང་།

མི་ལ། གཏམ་ཁའི་གཞོན་པ་འདུག། མི་ལ། གཏམ་ཁའི་གཞོན་པ་ཞབས་ཀྱིས་བསྐྱོན་
པར་བྱོན་གནང་།

ཟ་བའི་བཅུད་མིན་འདུག་ ཟ་བའི་བཅུད་གནང་པར་བྱོན་གནང་།

འབྲུ་ལུ་གཡང་མིན་འདུག་ གཡང་གནང་པར་བྱོན་གནང་།

མོར་གཡང་གི་བར་མཚོན་མ་གང་བས། གང་བར་བྱོན་གནང་།

ད་རིས་ས་ཡི་ཕྱོགས་ནས་ཁེངས་ཀྱི་ལུང་པ། གཡུས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་བྱ་ལི་ལུང་པ་ལ།

དང་སྤ་ས་མའི་བསྐྱང་ལས་བསྐྱེན་པའི་སྤ། སྤ་གསར་པ་གདོང་ཁར་མ་བསྐྱེན། སྤ་རྩིང་མ་
རྒྱབ་ཏུ་མ་རྒྱུར་བར།

རྩ་སྤྱད་གསང་མའི་སྐོ་ལས། བོན་པོ་ད་གིས་ལྷ་དོ།

སྐྱེས་བའི་སྐྱེས་སྐྱིབ་ཡང་མེད། ཤི་བའི་ཤི་སྐྱིབ་ཡང་མེད།

ད་རིས་སྤ་དེ་རྒྱལ་བ་གོང་མ་ ཉམ་མཁའ་ལས་མར་བྱགས་སྐྱོན་གནང་པར་བྱོན་གནང་། ཟེར་
སྤ་འཛིག་རྟེན་མི་ཡི་གཡུས་ཁར་བྱོན་དགོ་པའི་གསོལ་འདེབས་ལྷ་སྤེ་ ཀྱང་ལྷ་འདོད་པའི་རྩ་
འདི་བོར་ཏེ་ དོ་རུང་ཀྱང་ལྷ་འདེབས་ཆུང་སྤྱད་སྐྱེགས་ཏེ་ ཆུང་སྤྱད་གསང་མའི་སྐོ་ལས་འབད་ལྷ་
དོ་ཟེར་ ཀམ། རྒྱ་བ། ཉི་མའི་གདན་གྱི་འབད་རིམ་པ་བཞེན་དུ་ ཉམ་རིམ་པ་བཅུ་གསུམ། བོད་
གངས་ཅན་ལྷོངས་ཀྱི་ས་གནས། དེ་ལས་འབྲུག་བྱམ་ཐང་ལས་རྩུར་ ཁེངས་བྱ་ལི་གཡུས་སྐྱོན་
ས་གནས་ཀྱི་ལམ་སྤ་འདྲེན་ཏེ་ སྤ་གསོལ་སའི་ས་ཁོངས་སྤྱང་སྐྱིབ་བྱུག་ནག་དོ་རྩེ་ལས་འབད་
སྤ་བར་སྤེད་དུ་སྤ་མེབས་ཅིག་ བོན་པོ་གིས་

ད་རིས་རྒྱ་འབྱོར་སྤྱིན་པོའི་བདག་པོ་གིས།
 གཡུས་སློ་འདི་ནང་ ས་ལུ་བཅུད་མིན་འདུག། བཅུད་གནང་པར་བྱོན།
 མི་ལུ་བསོད་ནམས་མིན་འདུག་ བསོད་ནམས་གནང་པར་བྱོན།
 མི་ལུ་ཚེ་མིན་འདུག་ ཚེ་གནང་པར་བྱོན།
 རོར་ལུ་གཡང་མིན་འདུག་ གཡང་གནང་པར་བྱོན།

རོར་གྱི་བང་མཛོད་མ་གང་བས་ བང་མཛོད་གང་བར་བྱོན། ད་རིས་གནས་བདག་ཞི་བདག་བར་
 ར་བཅུགས་ཏེ་ ལྷ་དེ་རྒྱལ་བ་གོང་མ་ཐུགས་སློན་གནང་པར་ལྷུ་ཨིན་ཟེར་སློན་ལམ་བཏབ་ཨིན་
 པས།

བོན་པོ་གིས་ལྷ་ལུ་བའི་མཐོང་སྣང་།

དེལས་ དེལར་འཛོམས་མི་ མི་སེར་མོ་མོ་དང་ལྷ་ཡི་རྩ་བ་རྩུ་གིས་སྤྲོད་དེ་སྤྲོད་ཏེ་སྤོན་ལམ་
བཏབ་ནི་དང་ དེལས་མེབས་ཆང་ཟེར་མར་ཆང་དངས་ཆར་བའི་ཤུག་ལྷ་ མི་སེར་རྩུ་ལམ་
སྤང་ཆང་དང་ཀེབ་ཏར་རྩུ་བྱིན་ཏེ་ བྱག་ལྷ་⁶ཟེར་མོས་བཟང་དན་བལྟ་མ་ཡིན་པས།

འདི་ཁར་འཛོམས་པའི་མི་སེར་རྩུ་ལྷ་སྤང་ཆང་དང་ཀེབ་ཏར་དངས་ཆར་མཚོང་སྤང་།

མོས་བཟང་དན་འདི་ཡང་ ད་མ་ལ་འདབ་མ་གནམ་ཁར་བཀོག་བའི་སྐབས་གང་ཀྱལ་འབད་
སྤོད་པ་ཅིན་མོ་བཟང་ནི་དང་ ག་སྤུབ་རྒྱབ་འགྲོ་བ་ཅིན་དན་མ་ཡིན་ཟེར་ དེའི་བསྐྱར་རིམ་གྱོ་
འབད་དགོལ་ཡིན་པས། རྟོག་སེང་ལ་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ བྱག་ལྷ་འགོ་ཐོག་ ལྷ་ཡི་རྩ་བ་རྩུ་བལྟ་
ཆར་བའི་ཤུག་ལྷ་ འདི་ཁར་འཛོམས་མི་ མི་སེར་རྩུ་རེ་རེ་བཞེན་དུ་བལྟ་མ་ཡིན་པས། སྤོན་མ་
འབད་བ་ཅིན་ལྷ་ཡི་རྩ་བ་རྩུ་མ་གཏོགས་ གཞན་མི་རྩུ་བལྟ་ནི་མེད་ཟེར་ཡིན་པས།

⁶ བྱག་ལྷ་འདི་ཡང་ དུ་བ་ལ་འདབ་མ་གི་བཟོམ་ཡིན་པས།

བོན་པོ་གིས་ཕྱག་ལུ་བལྟ་བའི་མཐོང་སྣང་།

དེ་ལས་མོ་བཟང་ངན་བལྟ་ཚར་བའི་ཤུལ་ལུ་ བོན་པོ་གིས་ཀྱ་ཅུང་ནང་ཚུ་སྤྱད་སྲུགས་ཏེ་ ལྷ་ལོག་
སྟེ་ཡར་ནམ་མཁའ་ ལམ་སྤུ་གི་སྤྱང་ཚིག་འདོན་ཏེ་གདན་འདྲེན་ལྷ་སྟེ་ཀམ་གཡུ་ཡི་གདན་དུ་
ཟེར་བའི་ཚིག་གྲར་ལྟོད་པ་གཅིག་ བོན་པོ་གིས་རྒྱ་སྤྱོད་སྤྱིན་པའི་བདག་པོ་གིས་

ད་རིས་ས་སྟེང་འདི་ནང་ སྤྱིད་བརག་བཅོན་ གནས་ཆེན་གྱི་བདག་པོ་ སྐབས་དང་མགོན་
མཚན་གནང་།

ད་རིས་དུས་ཚོད་ལུ་ཉེན་དང་བར་ཆད་བྱུང་མ་བཅུག། ལུས་ལ་ན་ཚེ་སྲུག་བསྐྱེད་བྱུང་མ་
བཅུག།

དག་ལ། སུར་ཁའི་གཞོན་པ་འབྱུང་མ་བཅུག། མི་ལ། གཏམ་ལ་འབྱུང་མ་བཅུག།

ཟེར་ ལྷ་ལོག་ནམ་མཁའ་གདན་འདྲེན་ལྷ་བའི་ཤུལ་ལུ་ ཁེངས་སུ་ཡི་གཡུས་འདི་ནང་གི་ །ཤར།
སྟོ། ལུག། བྱང་། གི་གནས་བདག་དང་གཞི་བདག་ །ཤིང་ནང་གནས་རེ་གནས་ཚོད་ །དོག་གྲར་

གནས་རེ་གནས་ཚོན་ ས་ཁར་གནས་རེ་གནས་ཚོན་ ཡོད་ཚོད་པ་གཅིག་གི་མིང་བཏོན་ཏེ་ གུང་
མི7་ དང་སློབ་མ་ཟེར་ཚོགས་ཀྱི་མཚོན་པ་སུལ་ཏེ་ ག་དེ་ཅིག་བཞེས་ཚུགས་ཚུགས་པ་བཞེས་སྐྱ་
རེ་ཟེར་ ད་རིས་བཏབ་པའི་ལོ་ཐོག་ལུ་གཞོན་པ་རྒྱབ་མ་བཅུག། རི་དྲགས་སེམས་ཅན་གྱི་གཞོན་
པ་ཚུ་འབྲུང་མ་བཅུག་ཟེར་སློན་ལམ་བཏབ་སྟེ་སྐྱབས་འཚོལ་མ་ཡིན་པས། མཚུགས་ གསོལ་
མཚོན་དེ་ཡང་ དུས་ལུན་ཚུ་ཚོན་ཞུ་ གི་རིང་ལུ་གསོལ་མཚོན་སུལ་ཚར་མ་ཡིན་པས། སློན་མ་
འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་གསོལ་བའི་དུས་ཚོད་དེ་ཡང་ བོན་པོ་གིས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་འབྲན་འབྲ་ ལྷ་
འོ་དེ་གུང་རྒྱལ་ལྷོ་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་ཅུང་ ད་རིས་ནངས་བ་དེའི་སློལ་ཉམས་ཏེ་ རྩོ་པ་ཚུ་ཚོན་དགུ་དེ་
ཅིག་ལུ་གསོལ་མཚོན་སུལ་ཚར་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་པས།

གནས་བདག། གཞི་བདག་ཚུ་ལུ་ཚོགས་སུལ་བའི་མཐོང་སྐྱང་།

གཞན་ཁག་ཆེ་ཤོས་ བོན་པོ་གིས་ལྷ་གསོལ་བའི་སྐྱབས་ འདི་ཁར་འཚོམས་པའི་མི་ཚུ་ རྩོ་ཡི་གུ་
ལུ་སློན་མི་བཏབ་པའི་ཁར་ ལམ་སྐྱབས་ལའོ་ཆགས་ཏེ་ཡོད་པ་ཅིན་མོ་དང་མོ་རའི་རྒྱགས་ ལྷ་

7 ལམ་སྐྱབས་བར་ཆང་དང་སྐྱ་སློབ་སྐྱབས་ཏེ་བཟོ་བའི་ཟས།

ཡི་ཚང་མུང་དགོགས་མ་བུའུ་ཡིན་པས། གཤམ་སྲིད་དགོགས་པ་ཅིན་ཨ་ལོ་དབང་པོ་མ་ཚང་མ་
སྐྱེས་མཁའ་ཡིན་ཟེར་རྣམ་རྟོག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས། དེ་མ་ཚང་བོན་པ་གིས་གནས་བདག་ གཞི་
བདག་ཚུ་ལུ་གུད་མི་བཏོར་བའི་དུས་ཚོད་འདི་ནང་ ང་བཅས་ར་སྐྱོ་ལོགས་ཁར་སྤྲོད་མ་བུའུ་
ཡིན་པས། གཤམ་སྲིད་ཕྱིད་དེ་རང་ལུ་རེག་པ་ཅིན་ གཞིད་ལམ་འཚུབ་དྲག་མཐོང་མ་ཡིན་ཟེར་
རྣམ་རྟོག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས།

ད་མཚུག་རང་ བོན་པོ་དང་འདི་ཁར་འཛོམས་པའི་མི་སེར་ཚུ་ལུ་ཤུལ་ཚང་ ། གྲོལ་
ཚང་། ། དྲངས་ཚར་བའི་ཤུལ་ལུ་ བོན་པོ་ལྟ་ཡི་རྩ་བའི་ཁྱིམ་ནང་དོ་པ་གིས་དོ་མཛེར་བཞེས་པར་
བྱོན་ཡིན་པས། གཞན་ བོན་པོ་ལུ་ཕྱག་འགྲུད་པ་ཚུ་དྲངས་བའི་སྲོལ་མེད་རུང་ འདི་ཁར་སུལ་
བའི་སྐྱན་དར་འདི་བོན་པོ་གིས་ཐོབ་ལམ་ཡིན་པས། དེ་ལས་འདི་ཁར་འཛོམས་པའི་མི་སེར་ཚུ་
འབད་བ་ཅིན་ལྟོ་བུ་སྟེ་ སྐྱན་མོ་སྤྲང་ལུ་འགོ་ནི་ག་སྐྱིག་འབད་མཁའ་ཡིན་པས།

སྐྱན་མོ་སྤྲང་ལུ་གསོལ་མཚོན།

རྒྱབ་ཁྱབ་ལཱ་རྒྱུས།

སྤྲོན་མ་སྐྱན་མོ་སྤྲང་ལུ་ལྟ་གསོལ་ནི་གི་སྲོལ་འདི་ བུ་ལི་དཔོན་པོ་གིས་བཙུགས་བཙུགས་པ་
ཡིན་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས། བུ་ལི་དཔོན་པོ་གིས་སྐྱན་མོ་གསོལ་དགོ་མི་འདི་ཡང་ ངག་རྒྱུན་
ལས་འབད་བ་ཅིན་ སྐྱན་མོ་ཀུན་ཏུ་བཟང་མོ་འདི་ སྤྲོན་བོད་བྱང་ཤམ་གྲུ་ལ་ལས་ མོ་རའི་པོ་
ཤམ་མ་འཚོལ་ཡི་འཚོལ་ཡི་རང་འོང་བའི་སྐབས་ ས་གནས་བུ་ལི་ལུ་སྤྲོད་པ་ད་འཕྱད་འཕྱད་པ་
ཡིན་ཟེར་ཡིན་པས། དེ་འབད་མཁའ་སྐྱན་མོ་འདི་བུ་ལི་དཔོན་པོ་གིས་སྤྲོད་མ་འབད་མཁའ་སྐྱི་
ལི་དཔོན་པོ་གིས་ལུ་དང་བྱ་བ་བསམ་བཞིན་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱན་མོ་གསོལ་ནི་འགོ་བཙུགས་
ལུ་ག་ཟེར་ཡིན་པས། སྤྲོན་མ་འབད་བ་ཅིན་ སྐྱན་མོ་སྤྲང་ལུ་གསོལ་མཚོན་ལུ་བའི་སྐབས་

དམིགས་བསལ་དུ་ བྱ་ལི་དཔོན་པོ་ཕྱོན་ཏེ་སྤུལ་ཕྱ་ཡིན་པས། བཤད་སྲོལ་ལས་འབད་བ་ཅིན་
སྤྱན་མོ་སྤྱང་འདི་བྱ་ལི་དཔོན་པོའི་ལྷ་གསོལ་སའི་ས་ཁོངས་འབད་ཚུམས་ཡིན་པས།

སྤྱི་ལོ་ ༧༠ ལང་མི་ བོན་པོ་བགྲེས་པ་མེ་མེ་དགོན་པོ་དབང་འདུས་ཀྱིས་སྤྱི་བཟོ་འབད་བ་
ཅིན་ སྤྱོན་པ་མའི་སྐབས་ལུ་སྤྱན་མོ་སྤྱང་ལུ་ལྷ་གསོལ་སའི་ས་ཁོངས་བལྟ་དང་འོག་ཟེར་གཉིས་
ཡོད་མི་ནང་ལས་ འོག་གི་ལྷ་སྤྱང་ནང་རང་རྒྱ་ ༥ པའི་ཚོས་ ༡༥ ལུ་ལྷ་གསོལ་བའི་སྐབས་ མཚོ་
ནང་ལས་ཉ་བཟུང་སྟེ་སྤུལ་ཕྱ་ཡིན་པས། ཡིན་རུང་ ཤུལ་ལས་པམ་ཚུ་གིས་ཉ་བཟུང་སྟེ་སྤུལ་ནི་
གི་སྲོལ་འདི་བཞག་པ་ལས་ ད་ལྟོ་འབད་བ་ཅིན་དཀར་ཚོག་གི་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ཕྱ་ཡིན་པས།
ལྷ་སྤྱང་བལྟ་ལུ་རང་རྒྱ་ ༡༠ པའི་ཚོས་ ༡༥ ལུ་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ཕྱ་ཡིན་པས།

ད་ལྟོ་ནངས་པ་བར་པ་ཨམ་ཡེ་སེ་དབྱངས་འཛོམས་ཀྱིས་འགོ་འདྲན་ཐོག་ ལྷ་སྤྱང་བལྟ་དང་
འོག་གཉིས་ཆ་ར་ལུ་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ཕྱ་ཡིན་པས། ལྷ་ཡི་ཕུ་བ་ཨམ་རྩོ་རྩེ་གིས་སྤྱི་བཟོ་འབད་བ་
ཅིན་ ཁོང་གི་ལོ་བསྟར་བཞེན་དུ་གསོལ་མཚོན་སྤུལ་དགོ་མི་འདི་ཡང་ ཁོང་སྤྱོད་སའི་
ཁྱིམ་འདི་ སྤྱོན་བྱ་ལི་དཔོན་པོའི་གཟེམ་བུང་ཡིན་མཁས་ལས་ ཁོང་ ཁྱིམ་འདི་ནང་སྤྱོད་པ་ལས་
བརྟེན་ གསོལ་མཚོན་སྤུལ་ཕྱ་ཡིན་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས།

བཅའ་སྤྱི་གསལ།

སྤྱོན་མ་འབད་བ་ཅིན་ཆང་སྤུད་དོན་ལུ་ བྱ་ལི་ཨ་ཞེས་ལས་ཀར་གྲེ་ ༡༠ ལེན་ཏེ་ རང་རྒྱ་ ༥ པའི་
ཚོས་ ༤ ལུ་ ས་གནས་ཤུ་བར་ཟེར་ ཆང་སྤུད་བཙོ་སའི་ས་ཁོངས་ནང་འབད་བཙོ་མ་གཏོགས་
ཆང་སྤུད་རང་གི་ཁྱིམ་ནང་བཙོ་བའི་སྲོལ་མིན་འདུག། དེ་མ་ཚད་ཆང་སྤུད་ཀྱི་དོན་ལུ་ བྱ་ལི་ཨ་ཞེ་
ལས་ལེན་དགོ་མི་འདི་ཡང་ བྱ་ལི་དཔོན་པོའི་མཚོན་གཞིས་ཡོངས་རྒྱུགས་ བྱ་ལི་ཨ་ཞེས་ཀྱི་
བཞེས་པ་ལས་བརྟེན་ ལྷ་གསོལ་གྱི་སྐབས་ལུ་ གནས་བྱུར་ཅིད་གྲེ་ ༡༠ དང་གནས་དགུན་ཀར་

དེ་ལས་གཞན་ དར་ཤིང་སྐྱ་ལྷ་འབྱུངས་ཨིན་པས། སྐྱོན་མ་འབད་བ་ཅིན་བུ་ལི་མི་མང་གི་གྲུང་པ་
རེ་རེ་བཞིན་གྱི་དར་ཤིང་འབག་སྟེ་འབྱུང་བའི་སྐོལ་ཡོད་རུང་ ད་རིས་ནངས་པ་འདི་ཡི་སྐོལ་
ཉམས་སུ་ཉུག། ད་རིས་ནངས་པ་བུ་ལི་དཔོན་པོ་མ་བཞུགས་རུང་ ལྷ་གསོལ་བའི་སྐབས་ ཤིང་
གི་ཤོམ་འདབ་གྱི་བཞུགས་གདན་འཐིང་སྟེ་ དེའི་གདོང་ཁར་ཚོགས་ཀའབ་ཉང་ཕུལ་ཏེ་བཞུགས་
ཨིན་པས། བཞུགས་གདན་འདི་ཡང་དཔོན་པོ་བལྟ་ལུ་དང་བོན་པོ་འོག་ལུ་འབད་བཟོས་ཨིན་
པས།

གསོལ་མཚོད་གྱི་རིམ་པ།

ལྷ་གསོལ་ནི་དོན་ལུ་ ལྷ་ཡི་རྩ་བ་གིས་བཀའ་ཉེ་བཀའ་སྟེ་ ལམ་བར་ན་རྒྱུན་བོན་པོའི་ཞབས་སར་
འོངམ་ཨིན་པས། དེ་ལས་ བོན་པོ་ཤིང་གི་ཤོམ་འདབ་འཐིང་སྟེ་ཡོད་པའི་བཞུགས་གདན་གྲུང་
སྐྱོད་པ་ཅིག་ ལྷ་ཡི་རྩ་བ་གིས་བོན་པོ་ལུ་ཁ་ཆང་བྲངས་ཏེ་ རྒྱ་ཕུད་དང་བསང་བཏང་སྟེ་ལྷ་ལྷ་སྟེ་
མར་ཆང་བྲངས་ནི། མི་མང་ལུ་ཚོགས་ཀའབ་ཉང་དང་བར་ཆང་བྲངས་ནི་རྒྱུ་ནི་གི་རིམ་པ་རྒྱ་གོང་ལུ་
དོག་སེང་ལྷ་ལུ་འབད་མི་དང་ཅོག་རང་འཐུད་པ་ཨིན་རུང་ ལྷ་མོ་སྐྱང་ལུ་ མར་ཆང་དང་ཚོགས་
བྲངས་ཚར་བའི་ཤུལ་ལུ་ བོན་པོ་གིས་དར་ཤིང་སྐྱ་ལྷ་ལག་པར་ལེན་ཏེ་སྐྱོན་ལམ་བཏབ་བཞིན་ན་
ལྷ་ཡི་རྩ་བ་གིས་དར་ཤིང་སྐྱ་ལྷ་འབྱུངས་ཨིན་པས། དེ་ལས་ འདི་ཁར་འཛོམས་མི་མི་སེར་རེ་རེ་
བཞིན་དུ་ ལྷ་ན་དར་ཕུལ་ཏེ་སྐྱོན་ལམ་བཏབ་ཚར་བའི་ཤུལ་ལུ་ མོ་བཟང་དན་བལྟ་ནི་དོན་ལུ་
ཕུག་ལུ་བལྟ་སྟེ་ཨིན་པས།

དེ་ལས་ཕུག་ལུ་བལྟ་ཚར་བའི་ཤུལ་ལུ་ ལྷ་ལོག་ཡར་ནམ་མཁའ་འབྲེན་ནི་རྒྱུ་ག་ར་དོག་སེང་ལ་
ལུ་འབད་མི་དང་ཅོག་རང་འཐུད་པ་ཨིན་པས། ལྷ་ཡར་གདན་འབྲེན་ལུ་ཚར་བའི་ཤུལ་ལུ་གཡུས་
སྐོ་འདི་ནང་གི་ གནས་བདག་ དང་ ཞི་བདག་རྒྱ་ལུ་གོང་ལུ་དོག་སེང་ལ་ལུ་འབད་དོ་བཟུམ་སྟེ་
སྐྱང་ཚོགས་སྐབས་སྟེ་ བོག་མ་དང་གྲུད་མེ་ཟེར་བསྐྱར་ཚོགས་བྲངས་ཨིན་པས།

ས་གནས་སྐྱོན་མོ་སྐྱེད་ལུ་ལྷ་གསོལ་བའི་མཐོང་སྐྱེད།

དུས་ལྟན་ཚུ་ཚོད་གསུམ་གྱི་རིང་ལུ་མཚུག་བསྐྱེ་ཚར་བའི་ལུལ་ལུ་ བོན་པོ་ལུ་གོལ་ཆང་དངས་ཏེ་
 ལྷ་ཡི་རྩ་བ་གིས་ཚོགས་ཀྱི་ཀེབ་ཏང་དང་། སྐྱན་དར་བོན་པོ་ལུ་སྤུལ་མ་ཡིན་པས། གཞན་མཚོད་
 བཤམས་ནང་སྤུལ་ཏེ་ཡོད་མི་ཚོགས་དང་ཆང་སྤྲད་ཚུ་ག་ར་ས་ཅང་སར་བཀོག་སྟེ་ཅ་ཆས་ཚུ་ག་
 ར་འབབ་སྟེ་ལོག་གྲིམ་ནང་འོང་མ་ཡིན་པས།

དེ་ལས་སྐྱོན་མོ་སྐྱེད་ལས་འགྲོ་བའི་སྐབས་མི་སེར་ཚུ་ལུ་གོལ་ཆང་དངས་ཏེ་མཚུག་བོན་པོ་གི་
 བསྐྱེ་སྟེ་གཡུས་ཁར་ལོག་འོང་བའི་ལམ་ཁར་ ས་གནས་སྟོང་མ་སྟོང་ཟེར་ས་སྟོང་དཔ་ད་ བོན་པོ་
 དང་ལྷ་ཡི་རྩ་བ་ཁ་བྱུལ་ཏེ་འགྲོལ་ཡིན་ཟེར་ འདི་ཁར་བོན་པོ་གིས་ལྷ་ཡི་རྩ་བ་ལམ་རྒྱགས་ཏེ་
 རུ་བྱིན་ཏེ་ འདི་ཁར་འཛོམས་མི་མི་སེར་དང་བོན་པོ་ལུ་ལམ་ཆང་དངས་ཏེ་ཁ་བྱུལ་མ་ཡིན་པས།

བོན་པོ་གིས་ལྷ་ཡི་རྩ་བ་ལུ་གསོལ་རས་གནང་བའི་མཐོང་སྐྱབ།

དེ་ལས་བོན་པོ་ལྷ་ཡི་རྩ་བ་གི་ཁྱིམ་ནང་ཉི་མའི་ལྷོ་ཟ་བར་འགྲོལ་ད་མི་སེར་རྩེ་ས་གནས་ཤུ་སྐྱད་
ལུ་འགྲོ་ནི་གྲ་སྒྲིགས་འབདམ་ཨིན་པས།

ཕྱ་སྐྱད་ལུ་གསོལ་མཚོན།

རྩ་བ་ལུ་ལོ་རྒྱུས།

ས་གནས་ཤུ་སྐྱད་ལུ་ཨམ་ཚེས་ཉིད་བཟང་མོ་གིས་འགོ་འདྲན་འཐབ་སྟེ་ལུ་ལ་དགོ་མི་འདི་ཡང་
སྟོན་མཚོ་སྐྱོན་ཀུན་ཏུ་བཟང་མོ་བོད་བྱང་ཤམ་རྩ་ལས་སྟེ་ འབྲུག་ཀུར་སྟོད་བརྒྱུད་དེ་ ལུ་ཐང་
སྟང་ཀུན་བཟང་བྲག་དང་ གཞུ་རི་ལས་སྟེ་ བྲེ་ཏེ་ཡ་དང་སྐྱད་སྐྱད་བརྒྱུད་དེ་ ད་ལྟོ་ ཀྲོང་སྐྱད་
ལུ་ཡོད་པའི་ ཨམ་ཚེས་ཉིད་བཟང་མོའི་ ཁྱིམ་ནང་གནས་པ་བརྟམ་ཏེ་བཞུགས་པ་ལས་ ཀྲོང་
སྐྱད་སྐྱོན་མའི་གནས་པ་ཟེར་ སྟོན་དང་ལུ་ལས་ད་ཚུན་བར་ ས་གནས་ཤུ་སྐྱད་ལུ་ཀྲོང་སྐྱད་པའི་

མི་བརྒྱུད་རྒྱ་གོ་མཉམ་འབྲེན་འཐབ་སྟེ་གསོལ་ལ་སྤུལ་བའི་སྒོལ་འབྱུང་ལྟགས། ལྷག་པར་དུ་ ལྷ་སྐྱེད་འདི་བྱ་ལི་མི་མང་གི་ལྷ་སྐྱེད་འབད་ཚུལ་ལས་ སྤྲོན་གཡུས་སྐོ་འདི་ནང་གི་མི་མེར་རྒྱུ་ག་
ར་ ས་གནས་འདི་ཁར་ལྷག་དང་སྟེན་དར་སྤུལ་བར་འོང་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་པས།

བཅའ་སྤྲི་གས།

ཆང་སྤྱད་ཀྱི་དོན་ལུ་ སྤྲོན་མ་འབད་བ་ཅིན་ ཀར་དང་ནག་གི་ལཱ་འབད་དེ་ཆང་སྤྱད་བཅོམ་ཅུང་ ད་
མེས་ནངས་པ་ཀར་དང་ནག་གི་ལཱ་འབད་ནི་མེད་པ་ལས་ ཨམ་ཚེས་ཉིད་བཟང་མོ་གིས་འགོ་
འདྲན་ཐོག་ བྱ་ལི་མི་མང་ལས་ ཡོད་མི་རྒྱ་ལས་རྒྱུ་གེ་གང་དང་མེད་མི་རྒྱ་ལས་སྤྱད་ཏེ་གང་ལེ་
བསྐྱེ་ རང་རྒྱ་སྤུ་པའི་ཚེས་ ལུ་ ས་གནས་ལྷ་བར་ཟེར་ས་ ཆང་སྤྱད་བཅོམ་འི་ས་ཁོངས་ནང་
བཅོམ་ཨིན་པས། ཨིན་ཅུང་ ད་མེས་ནངས་པ་ ཆང་སྤྱད་བཅོམ་དོན་ལུ་འབྱུ་ནག་དམངས་ལས་
མ་བསྐྱེ་བར་ལྷ་ཡི་རྩ་བ་ཁོང་རང་རྒྱ་ལས་བཏོན་ཏེ་བཅོམ་ཨིན་པས།

ཚོགས་འབད་བ་ཅིན་ནམ་བུར་ ཨྱེ་གི་ཀེབ་ཏར་ རྒྱ་གཏད་ཟས་ ། བཅོམ་སྟེ་ དེའི་པགས་ཁོངས་
ལ་ནང་ལས་རྒྱ་སྤུལ་ཟེར་དར་ཚོལ་ནང་སྤང་ཆང་སྤྱུགས་ཏེ་བཛོམ་བཞིན་ན་སྤུལ་མ་ཨིན་པས། དེ་
ལས་དེ་ཁར་རྒྱ་སྤྲོགས་སྤྱུགས་པ་ཨིན་པས། ནམ་དགུན་འབད་བ་ཅིན་ཚོགས་སྟེ་གི་ཀོ་ཏོར་བཅོ་
སྟེ་སྤུལ་མ་ཨིན་པས།

དེ་ལས་ བཅའ་སྤྲི་གས་འདི་ཡང་ ས་གནས་ལྷ་སྐྱེད་ལུ་རི་སྤྲོད་གི་རྩ་བར་གསོལ་མ་ཚོད་དོན་
ལུ་རྩོམ་སྤྲི་གས་ཏེ་ཡོད་མི་འདི་ནང་ལྷ་ཡི་རྩ་བ་རྒྱ་གོ་སྤྲོད་ཨིན་པས། མ་ཚོད་བཤམས་འདི་
ལར་ལྷ་ཡི་བཞེས་ཆང་ ༢༧ བྱར་མར་གྱི་ཡར་སྤྲོན་བཀའ་ཏེ་ཆང་སྤྱད་སྤང་ཆང་བཀའ་མ་ཨིན་
པས། དེ་ལས་ད་མེས་སྤུལ་པ་ ༢༥ གི་གྱུ་ ཀེབ་ཏར་ལྷ་གས་ ༡༢ ཟེར་ཀེབ་གཉིས།གཉིས། ད་མེས་
ལ་སྤུལ་པ་གཉིས། གཉིས་འབད་མི་ ༡༢ དང་ འོག་གས་ ༡༢ ཟེར་ཀེབ་ཏར་རེ་ལེ་འབད་ ༡༢།

དར་ཚེལ་རྩོམ་མ། རྒྱ་སྒོ་གཤམ་གི་འདབ་མ་ མ་གཏོགས་ གཞན་ འོ་ཕུད། མར་ཕུད། དང་ དར་
ཤིང་འཕྱར་བའི་སྲོལ་མིན་འདུག། སྤྲོན་མོ་སྤྱང་ལུ་བཟུམ་སྤྱེ་འགྲམ་ནག་དཔའ་བོ་ལུ་ཆང་ཕུད་
སྤྱང་ཆང་ལྷོ་བཞེངས་ནང་བཀའ་སྤྱོ་སོ་སོར་འབད་ཕུལ་མ་ཨིན་པས།

ས་གནས་ཤུ་སྤྱང་ལུ་ཆང་ཕུད་དར་ཚོགས་ཕུལ་བའི་མཐོང་སྤྱང་།

དེ་ལས་ བོན་པོའི་དོན་ལུ་བཞུགས་གདན་ཤིང་གི་ཤོམ་འདབ་འཐིང་སྤྱེ་བཞག་ནི་དང་ བོན་པོའི་
གཡོན་ཁ་ཕུག་དཔོན་པོ། བོན་པོ། དཀོན་གཉེར་བཞུགས་ནི་དོན་ལུ་བཞུགས་དོན་ཤིང་གི་ཤོམ་
འདབ་འཐིང་སྤྱེ་བཞག་པའི་གདོང་ཁར་ རྩོམ་མ་གཉིས་བཅོག་ཅེ་གི་རྒྱལ་འབད་བཀོམ་ཨིན་
པས། སྤྲོན་མ་འབད་བཅིན་ བོན་པོ། དཔོན་པོ། དཀོན་གཉེར། རེ་རེ་གི་གདོང་ཁར་སྤྱང་ཆང་ལྷོ་
བཞེངས་རེ་རེ་བཀའ་སྤྱོ་གསོལ་དཔོན་རེ་རེ་གིས་ས་ཁར་སྤྲོད་པ་སྤྲོད་སར་ སྤྱང་ཆང་ལྷོ་བཞེངས་
དགུ་དགུ་རེ་བྲངས་པའི་སྲོལ་འདུག།

གསོལ་མཚན་གྱི་རིམ་པ།

སྤྲུལ་མ་བྲང་ལུ་ལྷ་གསོལ་ཏེ་ བོན་པོ་གཡུས་གྱི་སྤྲང་བར་ཐང་ནང་ཐེབས་ད་ ལྷ་འི་རྩ་བ་གིས་སྤྲང་
 ཆང་སྟོགས་བཞེདས་གཅིག་འབག་སྟེ་ བོན་པོའི་ཞབས་སར་བཅར་མ་ཞིན་པས། དེ་ཁར་བོན་པོ་
 གིས་བྱུགས་སྟོན་གནད་སྟེ་ཆང་ཐོར་པ་གང་བཞེས་བཞིན་ན་ ལྷ་གསོལ་སའི་ལྷ་སྤྲང་ནང་འགྲོ་སྟེ་
 ཤིང་གི་ཤོམ་འདབ་འཐིང་ཡོད་པའི་བཞུགས་གདན་གྱུར་སྟོན་དེ་ ལྷ་ཞུ་ནི་དང་གསོལ་མཚན་
 རིམ་པ་རྩེ་གར་ཤོང་སྤྲུལ་མོ་སྤྲང་དང་རྩེ་གར་སེང་ལ་ལུ་འབད་དོ་བཟུམ་སྟེ་ཅོག་འཐད་པ་ཞིན་རུང་
 ལུ་སྤྲང་འདི་མི་མང་གི་ལྷ་སྤྲང་འབད་མ་ལས་གུང་པ་ལེ་རེ་བཞིན་དུ་གི་མོ་བཟང་ངན་བཟླ་མ་ཞིན་
 པས།

ལྷ་འི་རྩ་བ་བོན་པོའི་ཞབས་སར་འོང་བའི་མཐོང་སྤྲང་།

མཚུགས་སྐྱོད་དང་རྒྱུ་ལྡན་ལོ་སྤྱོད།

ཤྱ་སྤང་ལྷ་ཡི་གསལ་མཚོད་དེ་གཙོ་བོ་གནས་དགུང་གི་ལྷ་འོ་དེ་གྲུང་རྒྱལ་ལུ་སྤྱབས་འཚོལ་ཏེ་གསལ་མཚོད་སྤུལ་བའི་ཁར་གཡུས་སྒོ་འདི་ཡི་བཅོན། སྤྲོན་མོ། གནས་བདག། ཞི་བདག། ཚུ་ལུ་དཀར་ཚོགས་གི་གསལ་མཚོད་སྤུལ་མི་འདི་ལུ་བལྟ་བཅིན་ཤྱ་བད་ལྷ་ཡི་གསལ་མཚོད་དེ་བོན་དཀར་གྱི་གྲངས་སྤྱུ་རྒྱུད་ཡིན་པས། གསལ་མཚོད་དེ་ཡང་གཙོ་བོ་རང་གི་བསམ་དོན་ཡིད་བཞིན་འགྲུབ་ནི། ཚོ་འདིའི་བར་ཆད་མེད་ཅི། རྒྱ་ལོ་ལོ་དང་སྤྱོད་སྤེལ་ནི། དབང་ཏྲ་དང་རྒྱུང་ཏྲ་རྒྱས་ནི་དང་། གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་ནད་ཡམ་ལུ་གཤམ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཞི་སྤྱེ་བའི་བཞིན་སྤྱོད་སྤེལ་ཚོགས་འབབ་ལུ་དང་། ཆར་རྒྱུ་དུས་སྤུ་འབབ་ནི། ལོ་སྤྱོད་ཏྲ་གཏུ་ལེགས་ནི་དོན་ལུ་དམིགས་ཏེ་ལྷ་ཡི་རྩ་བ་བར་ཡོངས་པ་རྩ་མ་༥། བར་པ་ཨམ་ཡིས་དབྱངས་འཛིན་དང་གྲོང་སྤྱོད་ཨམ་ཚོས་ཉིད་བཟང་མོ་རྒྱ་གིས་འགོ་འདྲེན་འབབ་སྤྱེ་སྤུལ་མ་ཨིན་པས།

གསལ་མཚོད་དེ་ས་གནས་ཁག་གསུམ་ནང་དུས་ཚོད་སོ་སོར་ནང་འགོ་འདྲེན་འབབ་སྤྱེ་གསལ་མཚོད་སྤུལ་མ་ཨིན་རུང་བཅའ་སྤྱི་གསལ་རྒྱུ་ཐངས་དུམ་གྲུ་མ་འདྲམ་མ་གཏོགས་ས་སྤོ་གསུམ་ཆར་ནང་བོན་པོ་གིས་གནས་དགུང་གི་ལྷ་འོ་དེ་གྲུང་རྒྱལ་ལུ་ཐངས། གསལ་མཚོད་ཀྱི་རིམ་པ། གསལ་མཚོད་སྤུལ་དགོ་པའི་དགོས་པ་དང་ལུ་ཡི་གཡུས་ཀྱི་གནས་བདག། ཞི་བདག་ཚུ་ལུ་སྤུལ་ཐངས་རྒྱ་གར་ཚོགས་འབབ་པས། ཨིན་རུང་ས་གནས་དོག་མེད་ལ་ལུ་འབད་བཅིན་ལུ་ཡི་སྤྲོན་མོ་ལུ་གསལ་མཚོད་སྤུལ་ནི་མེད་པའི་ཁར་དམིགས་བསམ་གྱི་ལོགས་སྤྱུ་བཀར་ཏེ་གྲང་སྤྱིས་སྤྱོད་ཏྲ་གཏུ་དོན་ལུ་འགྲུབ་པའི་ཐོགས་དུགས་རིན་ཆེན། ཨོ་སྤྱིས་སྤྱིག་པ་རས་ཆེན། རྒྱུད་སྤྱོད་བཅོན། སྤེབ་སྤྱོད་འཛིན་མེད་བཟང་མོ། ཚུ་ལུ་ཚོགས་དང་ཆར་སྤྱོད་སོ་སོར་འབད་བཀར་སྤྱེ་སྤུལ་མ་ཨིན་པས།

དེ་བཟུམ་མའི་གསོལ་མཚོན་དེ་ སྤྲོན་བྱ་ལི་དཔོན་པོ་བཞུགས་པའི་དུས་ལས་རང་དར་དར་མ་
 ཞིན་མ་ལས་ ད་ཚུན་གྱི་བར་ན་ཡང་ ལྷ་ཡི་རྩ་བ་ཚུ་གིས་ཉམས་མ་བཅུག་པར་འགོ་འདྲེན་འཐབ་
 ལྷ་ གསོལ་མཚོན་ལོ་བསྟར་བཞེན་དུ་ལུལ་བཞེན་ཡོད་ཅུང་ དེང་སང་གི་དུས་ལུ་ སྤྲོན་མ་བཟུམ་
 སྤྲོན་གསོལ་མཚོན་ལུལ་བའི་སྐབས་ མི་སྣུངས་འཛོམས་འབད་ནི་མིན་འདུག། དེ་མ་ཚད་སྤྲོན་མ་
 འབད་བ་ཅིན་ཨ་ལོ་ཚུ་ལུ་སྐྱེད་ལྷ་རན་དོ་ཟེར་བའི་བསྐྱེད་ལས་ སེམས་ཅེ་ལང་སྤྲོ་ཉིན་མ་གཅིག་
 གི་སྤྲོན་མ་ལས་རང་ བཅོས་འཛོལ་ཏེ་བསྐྱེད་བཞེན་ན་ འདི་ཡི་ནངས་བ་རྩོ་བ་ཚོས་༡༥་ལུ་ སྐྱོང་
 རྒྱུ་དམར་པོ་བཟོ་སྤྲོ་ཡོད་མི་ཚུ་གི་ མི་རེ་རེ་བཞེན་དུ་གི་ ༢༠ རེ་དང་མེད་མི་ཚུ་གི་ཉུང་ཤོས་༥
 རེ་ཉེ་མ་ཅུང་ནང་བཅུགས་ཏེ་ སེམས་དགའ་དགའ་སྤྲོ་སྤྲོ་གི་སྐོ་ལས་ ལྷ་གསོལ་མའི་ས་ཁོངས་
 ཅན་འགྲོ་སྤྲོ་ཟམ་བའི་སྤོལ་འདུག།

ཞིན་ཅུང་ ད་རིས་བཟུམ་ཅིག་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་གསོལ་མའི་ས་ཁོངས་ནང་ སྐྱོང་རྒྱུ་
 དམར་པོ་བཟོ་སྤྲོ་ཟམ་ལུ་ཡོད་ཅིག་ཡང་མེད་མི་ལུ་བལྟ་བ་ཅིན་ འདི་ཡི་སྤོལ་ལྷུན་འདི་ཉམས་
 དོ་བཟུམ་མཐོང་ཡི། ལྷག་པར་དུ་ ལྷ་གསོལ་མའི་ས་ཁོངས་ ལུ་སྐྱེད་ལ་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་
 ཅིན་ བྱ་ལི་མི་དམངས་ཀྱི་ལྷ་བརང་བརྩིས་དོ་ཞིན་མ་ལས་ གསོལ་མཚོན་གྱི་དོན་ལུ་ ལྷ་ཡི་རྩ་
 བ་གི་འགོ་འདྲེན་ཐབས་ཏེ་ ཆང་ལུད་གྱི་དོན་ལུ་འབྲུ་མི་དམངས་ལས་བསྐྱེད་སྤྲོ་བཅོམ་ཞིན་ཅུང་
 དུས་ཅིག་ལས་ལྷ་ཡི་རྩ་བ་ཁོང་རང་གི་ཆང་ལུད་རྒྱུང་མ་ཅིག་མ་གཏོགས་དམངས་ལས་བསྐྱེད་བའི་
 གནད་དོན་ དེ་ཡང་ དང་པ་ ཆང་ལུད་བཅོས་འཛོལ་སྤྲོ་མེད་ཟེར་ཞིན་པས་ སྤྲོན་མ་འབད་བ་ཅིན་
 ཆང་ལུད་དེ་རང་གི་ཚུམ་ནང་མེན་པར་ ལྷ་བརང་འདི་ནང་རང་བཅོམ་དགོ་དོ་ཡོད་པ་ཞིན་པས།
 གཉིས་པ་ ལུ་འབད་མི་ཡང་མེད་ཟེར་ཞིན་པས་ འདི་ལུ་བལྟ་བ་ཅིན་ གཡུས་ཀྱི་འགོ་འཁྲིད་པ་
 ཚུ་གིས་ལེགས་ཤོམ་སྤྲོ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་སྤྲོ་ སྤྲོན་མའི་སྤོལ་ལྷུན་ཚུ་ཉམས་མ་བཅུག་པར་
 བཞག་ནི་དོན་ལུ་ ཁོང་ལྷ་ཡི་རྩ་བ་ཚུ་གི་གདོང་ལེན་ཚུ་དབྱེ་བ་དབྱེད་དེ་ རོས་ལེན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་

འབད་དགོཔ་འདི་གལ་ཆེམ་འབད་མཐོང་ཅི། གཞན་ཡང་ ལྷ་ཡི་རྩ་བ་གི་སྐབ་དོ་བཟུམ་འབད་བ་
ཅིན་ གསོལ་མཚོན་དོན་ལུ་ཤིང་གི་ཤོམ་འདབ་ཡང་ སྲོལ་གསལ་ཁར་ཡོད་པའི་མི་ཚུ་གིས་བཏོག་
མི་བཅུག་བས་ཟེར་ཨིནམ་ད་ འདི་ལུ་ཡང་ བུ་ལི་མི་སེར་དམངས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་དགོཔ་
འདི་ཁག་ཆེ་བས་ ག་ཅི་སྲོལ་ཟེར་བ་ཅིན་གསོལ་མཚོན་དེ་ ལྷ་ཡི་རྩ་བ་དོ་རྒྱུང་གི་དོན་ལུ་མེན་པར་
གཡུས་ཁར་མན་ནི་དོན་ལུ་འབདམ་ཨིན་པས།

གཞན་ཡང་ གསོལ་མཚོན་དེ་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་བཏང་སྟེ་ ཡུན་བརྟན་འབད་བཞག་ནི་དོན་
ལུ་ ལྷ་ཡི་རྩ་བ་རྒྱ་གིས་རང་གི་བུ་གཞི་རྒྱ་ལུ་གསོལ་མཚོན་དེ་ཡི་ཁྲུངས་དང་དགོས་པ། བཅའ་
སྲིགས་རྒྱབ་ཐངས་ཀྱི་རིམ་པ་རྒྱ་གི་སྐོར་ལས་ལེགས་ཤོམ་འབད་གོ་བད་སྟེལ་དགོཔ་འདི་གལ་
ཆེམ་འབད་མཐོང་ཅི།

རྒྱབ་རྟེན་དཔེ་དེབ།

Dakpa, N. L. (2005). *Opening the Door to Bon*. Ithaca, New York: Snow Lion.

Dorji Penjore (2004). Wamling Kharpu: A vibrant ancient festival. In *Wayo Wayo*. Thimphu: The Centre for Bhutan Studies.

Dhundup, T. (n.d). *A Collection of Studies on the Tibetan Bon Tradition*. Retrieved March 25, 2016, Retrieved from <http://vajrayana.faihwweb.com/ACollectionOfStudiesOnBon.pdf>

Karma Galay. (2004). Kharam - The cattle festival. In *Wayo, Wayo*. Thimphu: The Centre for Bhutan Studies.

Karma Phuntsho (2013). *The History of Bhutan*. India: Random House

Kvaerne. P. (1995). *The Bon Religion of Tibet*. Hongkong: Shambhala

- Lham Dorji. (2004). Goleng Roop - A cult of feast offering. In *Wayo, Wayo*. Thimphu: The Centre for Bhutan Studies.
- Phuntsho Rapten (2004). Goshing chodpa. In *Wayo, Wayo*. Thimphu: The Centre for Bhutan Studies.
- Sonam Kinga (2004). A brief history of Chendebji village and lhabon celebration. In *Wayo, Wayo*. Thimphu: The Centre for Bhutan Studies.
- Tashi Choden (2004). Ha: The Bon festival of Gortshom Village. In *Wayo Wayo*. Thimphu: The Centre for Bhutan Studies.
- Ugyen Pelgen (2004). Khar Phud: A non-Buddhist lha sol festival of eastern Bhutan. In *Wayo, Wayo*. Thimphu: The Centre for Bhutan Studies.

སྤྲུལ་དང་བསྐྱབ་སྟོན་གྱི་ཐོག་ལས་ཆང་བཅད་ནི་ལུ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་མེད་གྱི་བརྟག་དཔྱད་ གནད་དོན་ཞིབ་འཇུག།

རྟ་མགིན་སྤུང་པ།*

ཞིབ་འཇུག་བརྟུན་དོན།

རྒྱལ་ཡོདས་གྱི་གནས་སྤངས་ནང་ལུ་འབྲུ་ཉེན་མེད་པའི་ནད་གཞི་རྩུ་གི་གྲལ་ལས་ཆང་ལས་
བརྟེན་པའི་ནད་གཞི་དང་མི་སྡེ་ནང་ལུ་སྤྲུལ་ས་མ་བདེ་བའི་གནད་དོན་ལེ་ཤ་འཐོན་དོ་ཡོད་མི་ལུ་
སྤྲུལ་ཐབས་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་དང་། ཞིབ་འཇུག་འདི་ནང་ལུ་ཆང་འབྲུང་ནི་བཀག་ཐབས་འབད་
ནིའི་དོན་ལུ་ནང་སྤྲུལ་དང་སྐྱབ་སྟོན་གྱི་ཞབས་རྟོག་ལེན་པ་འོང་མི་ནད་པ་༥ ལུ་རྒྱ་རོ་ལྷ་གི་རིང་ལུ་
དུས་རྒྱུན་བལྟ་རྟོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་འབད་དེ་གནད་དོན་ཞིབ་འཇུག་འདི་འབད་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་ནང་
ལུ་བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ནད་པ་༥ ལས་༧ ལུ་ཕན་ཐོགས་སྟོན་བྱུང་ཡོད་པ་དང་ནད་པ་༡ ལུ་
ཡང་དག་སྟེ་བཅད་ནི་ལུ་ཕན་ཐོགས་བྱུང་མ་ཚུགས་རུང་ཉེ་མའི་གནས་སྤངས་དང་འབྲེལ་མཁ་ད་
མར་ཕབ་གྱི་ཕན་ཐོགས་བྱུང་ཉེ་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་སྟེ་ཕན་ཐོགས་སྟོན་བྱུང་ཡོད་མི་འདི་ཡང་གཙོ་
བོ་ནད་པ་ལུ་ནང་སྤྲུལ་གྱི་ཞབས་རྟོག་དང་ནང་སྤྲུལ་གྱི་ཞབས་རྟོག་བསྟེན་པའི་སྐབས་ཆང་འབྲུང་
མ་བརྟུབ་པའི་ངེས་ཤེས་ཡོད་ནི་འདི་གིས་ཨིན་མ་མ་ཚད། དེ་དང་འབྲེལ་ཞིབ་འཇུག་པ་རང་གི་
ལ་ཐུག་ལས་སྤྲུལ་སྟོན་གནད་དོན་གསལ་གྱི་ཐོགས་ལས་འབད་ཡོད་ནི་འདི་གིས་ཨིན་པས། ན་
ལས་ཕར་རང་འབད་རུང་ཆང་ལུ་ཤུགས་ཐལ་ཡོད་མི་རྩུ་ལུ་ནང་སྤྲུལ་གྱི་ཞབས་རྟོག་དང་སྐྱབ་
སྟོན་རྩུ་ཡང་དག་སྟེ་འབད་དེ་དུས་རྒྱུན་བལྟ་རྟོག་འབད་བ་ཅིན་ཞབས་རྟོག་ལེན་པ་འོང་མི་རྩུ་ལུ་

* རུང་འཚོ་ ནང་སྤྲུལ་ལྟེ་བ། ཀམ་ཆང་སྤུང་ས། ཐིམ་ཕུག། Email:
dungtshotandin@gmail.com

ཕན་ཐོགས་འབྱུང་ཚུགས་ནི་ཨིན་མ་ལས་རྒྱལ་ཡོངས་ནང་ལུ་ནང་སྤྲོན་གྱི་ཞབས་ཏོག་ཡར་འབྲུག་
འགྲོ་ནི་ལུ་ཕན་ཐོགས་སྤོམ་འབྱུང་ནི་ཨིན་པས་ཟེར་བྱ་ནི་ཨིན།

གནད་དོན་ཞིབ་འཇུག་དེ་སྤྲོད།

རྒྱལ་ཁབ་མང་ཆེ་བ་ནང་ལུ་མི་ཚུ་གིས་རང་གི་གཞུགས་ཁམས་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ནང་གཞི་བཅོ་
ཐབས་གྱི་དོན་ལུ་དེང་སང་གི་གསོ་བའི་ཐབས་ལམ་རྒྱུང་མ་ཅིག་ལུ་མ་བརྟེན་པར་ཐབས་ཤེས་
མ་འདྲམ་ཚུ་གདམ་ཁ་རྒྱབ་དེ་ཡོད་པ་ལས། འཛམ་གླིང་གསོ་བའི་ཚོགས་སྡེ་གིས་ཡང་གསོ་བའི་
དོན་ལུ་འཆར་གཞི་དང་ལས་རིམ་གསར་པ་ག་ཅི་ར་བརྟམ་བུང་དམིགས་གཏད་དོ་མ་གཅིག་ནང་
སྤྲོན་འདི་གོང་འཕེལ་བཏང་ནི་ལུ་གཙོ་རིམ་བབྱུང་དེ་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་སྡེ་མཛད་དགོ་མི་འདི་ཡང་
ནང་སྤྲོན་འདི་ནང་ལུ་འཕྲོད་བསྟེན་ཡར་འབྲུག་ ནང་རིགས་སྤྲོན་འགོག་ ནང་རིགས་འབྲུག་ཐབས།
མི་ཚོ་ཉམས་གསོ། སེམས་ཁམས་འཕྲོད་བསྟེན་ལ་སོགས་པའི་དོན་ལུ་ཕན་པའི་ཁྱད་ཚོས་མ་
འདྲམ་ཚུ་ག་ར་ཚང་སྟེ་ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ཨིན།

དེ་བཟུམ་སྡེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་མི་སྡེ་ནང་ལུ་འབྲུ་ཉེན་མེད་པའི་ནང་གཞི་ཚུ་གི་གྲས་ལས་ཆང་ལས་
བརྟེན་པའི་ནང་གཞི་དང་ཆང་འབྲུང་ནི་འདི་རང་ནང་གཞི་བཟུམ་སྡེ་འགྲོ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཆད་དེ་
ལས་བརྟེན་སྤྱོ་རྒྱ་སྤྱོད་ནི་དང་སེམས་ཁམས་འཕྲོད་བསྟེན་ལ་སོགས་པ་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་
ལུ་སྤྲུག་རྒྱབ་གྱི་ཐོག་ལས་མི་ཚོ་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་རང་ལུ་བཞག་དེ་ཡོད་པ་ལས། འདི་སྤྲོན་འགོག་
འབད་ནིའི་དོན་ལུ་འཛམ་གླིང་གསོ་བའི་ཚོགས་སྡེ་དང་རྒྱལ་སྤྱི། རྒྱལ་ཡོངས་གྱི་གནས་ཚད་ནང་
ཐབས་ལམ་མ་འདྲམ་ཚུ་བཏོན་དེ་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་དང་འབྲེལ་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་ནང་སྤྲོན་
འདི་གསོ་བའི་རིམ་ལུགས་ནང་རྒྱུད་ཅམ་ཅིག་མིན་པར་འགོ་བ་མིའི་འཚོ་ཐབས། ནང་རིགས་
སྤྲོན་འགོག་དང་འབྲུག་ཐབས་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཤེས་བཟང་ཤོས་གཅིག་ཨིན་མ་ལས་གསོ་
རིག་གཞུང་ནང་ལུ་བཤད་ཡོད་པའི་ཆང་གི་ཕན་ཐོབ་དང་ གལ་སྲིད་ཆང་ལས་བརྟེན་མཚིན་པ་

ལ་སོགས་པ་ཚུ་ལུ་གཞི་དྲུག་གྱི་ཚུ་བཅོས་ཐབས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཚུ་ག་དེ་སྤྱི་ཡོད་པ་ཨིན་ན་
མི་སྡེ་ལུ་གོ་བཅད་དང་ལག་ལེན་ལཐབ་ཚུགས་པ་ཅིན་གསོ་རིག་ཞབས་ཏྲོག་ཡར་རྒྱས་དང་མི་
སེར་ཚུ་གིས་ནད་གཞི་སྟོན་འགོ་ག་དང་བཀག་ཐབས་ཀྱི་གདམ་ཁ་ཚུ་ཐོབ་ཚུགས་ནི་འདི་དོན་ལུ་
ནད་སྤོང་དང་སྤོང་སྟོན་ཚུ་བྱིན་ཐོག་ལས་ཆང་འབྲུང་ནི་བཀག་ཐབས་འབད་ནི་འདི་གནད་དོན་ཞིབ་
འཇུག་གཅིག་འབད་ནི་འགོ་བཅུགས་ཡོད་པ་ཨིན།

དེ་སྤྱི་འབད་དགོ་མི་འདི་ཡང་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལས་ད་ལྟོ་ཚུན་ཆང་འབྲུང་ནི་བཀག་ཐབས་ཀྱི་དོན་
ལུ་ནད་སྤོང་དང་འབྲེལ་ཞབས་ཏྲོག་ལེན་པ་འོང་མི་གྲངས་ཁ་ལེ་ཤ་ཡོད་པ་ལས་དེ་གིས་མན་
ཐོགས་ག་དེ་སྤྱི་ལུ་ཡོད་པ་ཨིན་ན་ངེས་ཏྲིག་ཤེས་ནི་འདི་དོན་ལུ་དང་། གནད་དོན་ཞིབ་འཇུག་འདི་
ནད་ལས་ཐོབ་པའི་གྲུབ་འབྲས་འདི་གིས་མ་འོངས་པ་ནང་ ནད་སྤོང་གྱི་ཞབས་ཏྲོག་ལས་བརྟེན་
ཆང་འབྲུང་མི་ཚུ་ཆང་འབྲུང་ནི་བཀག་ཐབས་འབད་ནི་འདི་ཐབས་ལམ་གདམ་ཁ་དང་ཆང་ལས་
བརྟེན་པའི་ནད་གཞི་བཀག་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལུ་མན་ཐོག་འབྲུང་ནི་འདི་དོན་ལུ་ཨིན།

གནད་དོན་ཞིབ་འཇུག་སྤྱི་ལུ་ཐོབ་ཐབས་ལམ།

གནད་དོན་ཞིབ་འཇུག་འདི་ཡང་ སྤྱི་ཚེས་ ༠༢/༠༤/༢༠༢༡ ལས་ ༠༩/༠༤/༢༠༢༡ ཚུན་ཆང་
འབྲུང་ནི་བཀག་ཐབས་འབད་ནི་འདི་དོན་ལུ་ནད་སྤོང་དང་སྤོང་སྟོན་གྱི་ཞབས་ཏྲོག་ལེན་པ་འོང་མི་
ནད་པ་ལུ་གནད་དོན་ཞིབ་འཇུག་འབད་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་གི་སྐབས་གཙོ་བོ་ཆང་ནམ་ལས་འབྲུང་
ནི་འགོ་བཅུགས་ཡོད་པ་ཨིན་ན། མང་ཉུང་ག་དེ་སྤྱི་འབྲུང་དོག་ གཞུགས་ཁམས་དང་སེམས་
ཁམས་ལ་སོགས་པའི་འབྲོད་བསྟེན་ཚུ་ག་དེ་སྤྱི་ཡོད་པ་ཨིན་ན། བཟུང་ཚེད་གི་གནས་སྤངས་ག་
དེ་སྤྱི་ཡོད་པ་ཨིན་ན། སྤོང་བཅོས་ཀྱི་གནས་སྤངས་ཚུ་གི་སྟོང་དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཡོད་པ་མ་ཚད།
ཆང་བཀག་ནི་གི་དོན་ལུ་ཐབས་ལམ་གཞན་ག་ཅི་ར་འབད་ཡོད་པ་ཨིན་ནའི་གནས་ཚུལ་ཚུ་ཁ་
གསལ་སྤྱི་ལེན་དོ་ཡོད་པ་ཨིན།

དེ་གི་ཤུལ་ལས་གསོ་བ་རིག་པའི་ལམ་ལུགས་དང་འབྲེལ་བལྟ་རེག་དྲི་གསུམ་གྱི་ཐོག་ལས་
 དབྱེ་ཞིབ་རྒྱ་རྒྱུ་བཞེན་དུ་འབད་དེ་ ཆང་ལས་བརྟེན་པའི་དཀའ་ངལ་ངོ་མ་ཡིན་མི་རྒྱུ་ རང་
 ལྷན་གི་ཨམ་ལེ ས་དང་སྐབ་རྟོན་རྒྱུ་འབད་དེ་བཅོས་ཐབས་འབད་དེ་ཡོད་པ་ཡིན། རང་ལྷན་གི་
 ཨམ་ལེ ས་བཏང་དགོ་མི་འདི་ཡང་ ཆང་གིས་གཙོ་བོ་མཚན་པ་མེད་པ་བཏང་དེ་ཡོད་པ་དང་
 མཚན་པ་ལུ་ཐད་ཀར་དུ་ཕན་པའི་སྐབ་གཙོ་བོ་གི་ཨམ་ལེ ས་འདི་ཡིན་མ་ལས་ ལྷན་འདི་བཏང་པ་
 ཅིན་མཚན་པ་ལུ་ཕན་ནི་དང་ མཚན་པ་ལེགས་ཤོམ་ཡོད་པ་ཅིན་ཆང་འབྲུང་ནིའི་སྐོབ་མར་ཕབ་
 འབད་རྒྱགས་པའི་དམིགས་གཏང་བསྐྱེད་དེ་སྐབ་འདི་ལག་ལེན་འཐབ་ཡོད་པ་ཡིན། མ་གཞི་
 ལྷན་གི་ཨམ་ལེ ས་འདི་ཐད་ཀར་དུ་ཆང་འབྲུང་ནི་བཀག་ནི་གི་སྐབ་མེན་འདི་འབད་ཅུང་མཚན་པ་
 ལུ་ཕན་པའི་སྐབ་གཙོ་བོ་གཅིག་འབད་ནི་འདི་གིས་དང་དེ་དང་གཅིག་ཁར་སྐབ་རྟོན་རྒྱུ་ཡང་
 འབད་དེ་ཡོད་པ་ཡིན།

ནད་པ་རྒྱུ་ཡང་འགོ་ཐོག་འོང་པའི་ཉིན་མ་ལས་བདུན་ཕྱག་དང་པ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་རྒྱན་ཉིན་
 གངས་བདུན་བདུན་གྱི་བར་ན་ཚར་རེ་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་ཡོད་པ་ད་འདི་གི་སྐབས་ཉེ་མ་དང་ཐུད་པ་
 ད་འབྲུང་བཅོས་ག་དེ་སྐོ་མོང་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དང་ཕན་ཐོགས་བྱུང་མ་བྱུང་རྒྱུ་དབྱེ་ཞིབ་འབད་
 ཡོད་པ་མ་ཚད་དེ་གི་ཤུལ་ལས་ སྤྱི་ལོ་ ༢ པ་ལྷ་མཚུག་རྒྱན་ལོ་ ༥ དེ་ཅིག་གི་རིང་ལུ་བྱུང་འཚོང་
 རང་གི་བལྟ་རྟོག་གི་འོག་ལུ་དུས་དང་དུས་སུ་དབྱེ་ཞིབ་དང་སྐབ་བཅོས་དང་སྐབ་རྟོན་རྒྱུ་འབད་
 ཡོད་པ་དང་། གནས་སུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡང་ནད་པའི་རིམ་ཨང་དང་འབྲེལ་གོ་རིམ་སྐོ་བཞག་ཡོད་པ་ཡིན།

གནད་དོན་གསལ་བཤད། རན་པའི་སྐབ་ལྷན་ལྷན།

༡ སྤྱི་ཚེས་ ༠༢/༠༧/༢༠༢༡ རན་པ་ལོ་ སྤྱི་ལོ་ ༧༧ ལོན་མི་ཆང་འབྲུང་ནི་ལུ་ཤུགས་
 ཐལ་ཉེ་ལོ་ངོ་, ལྷག་ཅོམ་མོང་ཡོད་མི་གཅིག་ཆང་འབྲུང་ནི་བཀག་ཐབས་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ནང་

སྐྱོན་དང་སྐྱབ་སྐྱོན་གྱི་ཞབས་ཏྲོག་ལེན་པ་འོང་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་གི་སྐྱབས་ནད་པ་དེ་ལོ་རེ་ཨམ་སྐྱོན་དང་མཉམ་འོང་ཡོད་པ་ད། ལ་ལུགས་ན་ཐངས་མགོ་འཁོར་ནི། མིག་ཏྲོ་དམར་པོ། བཞེས་སྐྱོ་བཟའ་ནི་ལུ་དགའ་ངལ་ཚུ་ཡོད་པའི་སྐྱོར་སྐྱབ་ཡོད་པ་ཡིན། ཟའི་འཕར་ཚུལ་ལུ་བལྟ་བའི་སྐྱབས་མགོ་གས་པར་འཕར་བ། མིའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉམས་རྒྱས་པ་སྤེ་འདུག རྒྱ་རྟགས་འབག་མ་འོངས་ལས་ཤུལ་ལས་བསྐྱར་ཞིབ་ནད་འོང་བའི་སྐྱབས་འབག་འོང་དགོ་པའི་སྐྱབ་བྱ་བྱིན་ཡོད། གོང་གི་ན་ལུགས་ན་ཐངས་དང་རྟགས་ཚུ་ལུ་བལྟ་བའི་སྐྱབས་ནད་པ་དེ་གི་ནད་གཞི་འདི་རྒྱ་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཚང་ལས་བརྟེན་ཡིན་པའི་ཁར་ སུ་སྤྱི་དབྱེད་གསུམ་གྱི་བཞེས་སྐྱོ་ཚུ་ཡང་དུས་ཚོད་ནད་ལེགས་ཤོམ་སྤེ་བརྟེན་མ་ཚུགས་པ་ལས་ཡིན་པའི་མདོན་གསལ་བྱུང་ནི་འདི་གིས། རྟན་གཞི་དོས་འཛིན་འདི་ཡང་མཚེན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ནད་གཞི་ཨང་རྟགས་(ཅག་༠༠)འབད་དོས་འཛིན་འབད་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ལུ་སྐྱོན་བཙོས་ཡང་གི་མམ་ལུ་སུ་སྤྱི་སྤེ་ཉིན་གངས་ཡིགྱི་རིང་བྱིན་ཡོད་པ་ད། བསྐྱབ་བྱའི་ཐད་ནད་པ་དེ་ལུ་སྐྱོན་འདི་བཟའ་བའི་སྐྱབས་ཚང་རྩ་ལས་འཕྲུང་མ་བཏུབ་པའི་ཁར་སྐྱོན་འདི་ཚང་གི་ཚབ་སྤེ་བརྟེན་དགོས་ཡིན་པའི་སྐྱབ་སྐྱོན་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཡང་ཚང་འཕྲུང་ནི་འདི་ནད་པའི་ཚེས་གྱི་ཁ་བྱུག་ལས་དང་། ཚན་རིག་གི་ཁ་བྱུག་ལས། དེ་མ་ཚད་བཟའ་ཚང་བདེ་སྤྱིད་གནས་ཐབས། རང་གི་གཞུགས་གྱི་འཕྲོད་བརྟེན་ཚུ་ལུ་གཙོ་བོ་པ་སྤོམ་སྤེ་ཡོད་པའི་སྐྱོར་སྐྱབ་བྱ་ཚུ་མ་བཏུབ་བཏུབ་སྤེ་བྱིན་ཏེ་ལོག་བཏང་ཡོད་པ་ད། བདུན་སྟག་གཅིག་གི་རྒྱབ་ལས་སྐྱར་ལོག་བསྐྱར་ཞིབ་གྱི་དོན་ལུ་འོང་དགོ་པའི་སྐྱབ་བྱ་ཚུ་ཡང་བྱིན་ཡོད་པ་ཡིན།

ནད་པ་དེ་གིས་གོང་གི་སྐྱབ་བྱ་དང་འབྲེལ་ སྤྱི་ཚེས་ ༠༩/༠༩/༢༠༢༡ ལུ་བསྐྱར་ཞིབ་གྱི་དོན་ལུ་རྒྱ་རྟགས་ཡང་འབག་འོང་ཡོད་པ་ལས་ རྒྱ་རྟགས་བརྟག་ཞིབ་ཁང་ནད་སྐྱེལ་ཡོད། དེ་ལས་ནད་པ་དེ་ལུ་བརྟག་ཞིབ་དང་དབྱེ་ཞིབ་འབད་བའི་སྐྱབས་ནད་པ་གིས་ཚང་མ་གཞི་ལས་མ་འཕྲུང་ཟེར་སྐྱབ་ཡོད་པ་ད། གཞུགས་གྱི་འཕྲོད་བརྟེན་ཡང་སྐྱར་དང་ཕྱུད་པ་ད་ལེ་གིས་ཡང་དུག་སོང་ཞུག

ཚུ་རྟལ་གྱི་སྲུབ་འབྲས་ནང་ལུ་ཡང་རྟལ་མང་ཆེ་བ་ཚོ་བའི་ནང་གཞིའི་རྟལ་སྟོན་ཡོད་པ་དེ་
 དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ལོ་གིས་ཆང་ལུ་ལུགས་ཐལ་ཡོད་པའི་རྟལ་མཚན་ཡིན་པས། ཟུའི་འཕར་ཚུལ་
 ལྟར་ག་ཡིན་མ་མཚོ་གསུམ་པ་དང་རྒྱལ་པ་སྤེལ་པར་ནི་འདུག ཡང་བསྐྱར་ནད་པ་ལུ་སྲུབ་བྱ་ཚུ་ལྟར་
 ག་ཡིན་མ་གྱིན་ཡོད་པ་མ་ཚད་ བདུན་སྟག་གཅིག་གི་རིང་ཆང་མ་འབྲུང་མ་ལས་གཟུགས་ལམ་
 ཡང་དུགས་འགྲོ་ཡོད་པའི་སྟོར་དང་ རལ་རངས་ཀྱི་སྟོར་བཤད་བྱིན་ཡོད་པ་ཡིན། སྤྲེལ་གྱི་ཐང་
 ལྟར་ག་ཡིན་མ་ གི་མཇལ་ལྷུ་ ས་སུ་ཕྱི་སྤེལ་བྱེད་ཏེ་ བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱི་དོན་ལུ་བདུན་སྟག་གཅིག་གི་རྒྱབ་
 ལས་ཡང་བསྐྱར་ལོག་འོང་དགོ་སྤེལ་སྲུབ་བཏང་ཡོད།

དེ་བཟུམ་སྤེལ་ར་ནད་པ་དེ་གིས་བདུན་སྟག་གཅིག་གི་རྒྱབ་ལས་བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱི་དོན་ལུ་འོང་ཡོད་པ་
 ད། དེ་གི་སྐབས་ གཟུགས་ལམས་སྤྱིང་སྤྱིང་མཐོང་མ་མཚད་ རི་བ་རི་ལན་ཚུ་འབད་བའི་སྐབས་
 ཡང་ཉེ་མ་དང་ཐུད་པ་ད་ལེ་ཤ་གིས་ ཉིང་བསང་ས་སྤེལ་བ་ནི་འདུག དེ་མ་ཚད་ཆང་ཡང་འབྲུང་
 ར་མ་འབྲུང་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག ཡིན་ཅུང་ཚུ་ལུ་བཟུ་བའི་སྐབས་ཟུའི་འཕར་ཚུལ་འདི་མཚོ་གསུམ་
 པར་འབད་ར་འདུག ཡང་བསྐྱར་ལོ་ལུ་སྲུབ་སྟོན་དང་ ཆང་གི་གནོད་པ་ཚུ་གི་སྟོར་བཤད་བྱིན་
 ཡོད་པ་མ་ཚད་ ན་ལས་ཆང་མ་འབྲུང་པ་སྟོན་པ་ཅིན་ ལོར་གི་མི་ཚོ་ནང་དོན་ལྡན་གྱི་ལུ་ཚུ་ཡང་
 དག་སྤེལ་འབད་ཚུགས་པའི་སྟོར་དཔེ་དང་བཅས་སྲུབ་ཡོད། དེ་བཟུམ་སྤེལ་སྤེལ་འཕྲོ་མཐུན་བཟུན་
 དགོ་པ་ཡིན་ཅུང་ ཉེ་མ་བཟུམ་སྤེལ་སྤེལ་མེན་པར་ བྱི་ཅུ་རྒྱུང་གཅིག་བཟུང་དགོ་པ་སྤེལ་
 ཡོད་པ་ཡིན། དེ་སྤེལ་བྱིན་དགོ་མི་འདི་ཡང་ ལོ་གིས་ཆང་མ་འབྲུང་པ་བདུན་སྟག་2 ལྟག་ཅུ་མོང་
 ཡོད་ནི་འདི་གིས་རྩོམ་པ་འབྲུང་དགོ་མི་མཚོ་ནི་ཡིན་ཅུང་། བྱི་ཅུ་ཡང་བསྐྱར་འབྲུང་ནིའི་ཉེན་ལ་
 ཡོད་པ་ལས་དེ་བཀག་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལུ་དང་མཚན་ཅི་བསྐྱར་གསལ་དོན་ལུ་སྲུབ་གི་མཇལ་ལྷུ་ ས་དེ་
 རང་བྱིན་ཡོད་པ་ཡིན། ལུགས་ལས་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་ནི་ཡིན་པའི་སྟོར་ལས་བཤད་ཡོད་པ་ཡིན།

ཡང་བསྐྱབ་བདུན་སྟག་གཉིས་ཀྱི་ཤུལ་ལས་འགྲུལ་སྤིན་གྱི་ཐོག་ལས་བསྐྱབ་ཞིབ་འབད་བའི་
སྐབས་ཚང་འཐུང་ནི་བཀག་གཅོད་ཐབས་འབད་ཚུགས་ཡོད་པ་མ་ཚད་ཉིན་ལྟར་གྱི་ལཱ་ཚུ་ཡང་ལེགས་
ཤོམ་སླེ་འབད་དེ་ཡོད་པའི་སྐྱོར་དང་སྤྱི་ཤོད་འཐོ་མཐུན་དེ་རང་བཟའ་ཡོད་པའི་སྐྱོར་ལས་བཤད་
ཡོད་པ་ཨིན། དེ་བཟུམ་སླེ་བསྐྱབ་ཞིབ་ཐེངས་དག་པ་ཅིག་འབད་ཡོད་པ་མ་ཚད་ སྤྱི་ཚེས་
04/02/2027 ལུ་བསྐྱབ་ཞིབ་འབད་བའི་སྐབས་ལུ་ཡང་ནད་པ་དེ་ཚང་འཐུང་ནི་བཀག་
ཐབས་འབད་དེ་ལེགས་ཤོམ་སླེ་ར་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཤོད་འཐོ་མཐུན་ཡོད་པ་ཨིན།

2 སྤྱི་ཚེས་04/02/2027ལུ་ནད་པ་མོ་ སྤྱི་ལོ་༤༩ ལོན་མི་ཚང་འཐུང་ནི་ལུ་ཤུགས་
ཐལ་ཏེ་ལོ་ངོ་རྒྱ་ལྷག་ཅམ་སོང་ཡོད་མི་གཅིག་ཚང་འཐུང་ནི་བཀག་གཅོད་འབད་ནི་འོ་དོན་ལུ་ནང་
སྤྱི་ཤོད་སྐབ་སྟོན་གྱི་ཞབས་ཏོག་ལེན་པ་འོང་ཡོད་པ་ཨིན། རད་གཞི་ངོས་འཛིན་འདི་ཡང་མཚུན་
པ་དང་འབྲེལ་བའི་ནད་གཞི་ཨང་རྟགས་(ཅག་00)འབད་ངོས་འཛིན་འབད་ཡོད། དེ་ལུ་སྤྱི་ཤོད་
བཅོས་གི་ཁམ་༩ པ་སྤྱི་ཤོད་ཉིན་གའི་ལ་༧ གྱི་རིང་བྱིན་ཡོད་པ་ད། བསྐྱབ་བྱའི་ཐད་ནད་པ་དེ་ལུ་
སྤྱི་ཤོད་འབད་བའི་སྐབས་ཚང་ཚུ་ལས་འཐུང་མ་བཏུབ་པའི་ཁར་ སྤྱི་ཤོད་ཚང་གི་ཚབ་སླེ་
བསྟེན་དགོས་ཨིན་པའི་སྐབ་སྟོན་དང་། བདུན་སྟག་གཉིས་གི་རྒྱབ་ལས་སྤྱི་ཤོད་ལེགས་བསྐྱབ་ཞིབ་
གྱི་དོན་ལུ་འོང་དགོ་པའི་སྐབ་བྱ་ཚུ་ཡང་བྱིན་ཏེ་བཏང་ཡོད། རད་པ་དེ་གིས་གོང་གི་སྐབ་བྱ་དང་
འབྲེལ་འོང་ཡོད་པའི་ཁར་ནད་པ་དེ་ལུ་བཏུག་ཞིབ་དང་དབྱེ་ཞིབ་འབད་བའི་སྐབས་ནད་པ་གིས་
ཚང་མ་གཞི་ལས་མ་འཐུང་ཟེར་སྐབ་ཡོད་པ་ད། གཞུགས་གྱི་འཕྲོད་བསྟེན་ཡང་སྤྱི་ཤོད་ལེགས་བསྐྱབ་
དེ་ལེ་ཤ་གིས་ཡར་དྲག་སོང་རུག་ ཡང་བསྐྱབ་ནད་པ་ལུ་སྐབ་བྱ་ཚུ་སྤྱི་ཤོད་ག་ཨིན་མ་བྱིན་ཡོད་པ་མ་
ཚད་གཞུགས་ཁམ་ཡར་དྲགས་འགྲོ་ཡོད་པའི་སྐྱོར་དང་རལ་རངས་གྱི་སྐྱོར་བཤད་བྱིན་ཡོད་པ་
ཨིན། སྤྱི་ཤོད་སྤྱི་ཤོད་ལེགས་བསྐྱབ་གི་ཁམ་༩ པ་སྤྱི་ཤོད་ཉིན་ཏེ་བདུན་སྟག་གཉིས་གི་རྒྱབ་
ལས་ཡང་བསྐྱབ་ལོག་འོང་དགོ་སྐབ་བཏང་ཡོད།

སྐབ་བྱ་དང་འཁྲིལ་ནད་པ་དེ་གིས་བདུན་ཕྲག་གཅིག་གི་རྒྱབ་ལས་བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱི་དོན་ལུ་འོང་
ཡོད་པ་ད། ཡང་བསྐྱར་ལོ་ལུ་སྐབ་སྟོན་དང་ ཆང་གི་གཞོད་པ་རྒྱ་གི་སྐོར་བཤད་བྱིན་ཡོད་པ་མ་
ཚད། སྐབ་འཕྲོ་མཐུན་བསྟེན་དགོས་ཡིན་ཅུང་ ཉེ་མ་བཟུམ་སྟེ་སུ་ཕྱི་སྟེ་མེན་པར་ ཕྱི་རུ་རྒྱུང་མ་
གཅིག་བཟའ་དགོས་སྟེ་ལྷོ་རོ་གཅིག་གི་སྐབ་བྱིན་ཡོད་པ་ཡིན། བདུན་ཕྲག་གཉིས་ཀྱི་ཤུལ་ལས་
འགྲུལ་སྟོན་གྱི་ཐོག་ལས་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་བའི་སྐབས་ ཆང་འཐུང་ནི་བཀག་གཟབས་འབད་
རྒྱུ་གས་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་བཟུམ་སྟེ་བསྐྱར་ཞིབ་ཐེངས་དག་པ་ཅིག་འབད་བའི་
སྐབས་ལུ་ཡང་ནད་པ་དེ་ཆང་འཐུང་ནི་བཀག་གཟབས་འབད་དེ་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ར་ཡོད་པའི་སྐབ་
ལྷོ་ཐོབ་ཡོད་པ་ཡིན།

༣ སྤྱི་ཚེས་༠༦/༠༧/༢༠༢༡ ལུ་ནད་པ་མོ་ སྤྱི་ལོ་༣༡ ལོན་མི་ཆང་འཐུང་སྟེ་ལོ་ངོ་༢
སྐབ་ཚམ་སོང་ཡོད་མི་གཅིག་ཆང་འཐུང་ནི་བཀག་གཟབས་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ནད་སྐབ་དང་སྐབ་
སྟོན་ལེན་པ་འོང་མི་དེ་ལུ་སྐབ་བཙུག་གི་མཇམ་ ༤ པ་སུ་ཕྱི་སྟེ་ཉིན་གངས་ ༧ བྱིན་ཡོད་པ་ད། དེ་གི་
ཤུལ་ལས་སྐབ་འཕྲོ་མཐུན་ཉིན་གངས་ ༧ བསྟེན་བཅུག་ཡོད་པའི་ཁར་ཡང་བསྐྱར་བདུན་ཕྲག་
གཅིག་གི་རྒྱབ་ལས་མོ་ལུ་སྐབ་སྟོན་དང་ ཆང་གི་གཞོད་པ་རྒྱ་གི་སྐོར་བཤད་བྱིན་ཡོད་པ་མ་ཚད་
སྐབ་འཕྲོ་མཐུན་བསྟེན་དགོས་ཡིན་ཅུང་ ཉེ་མ་བཟུམ་སྟེ་སུ་ཕྱི་སྟེ་མེན་པར་ ལྷོ་རོ་གཅིག་གི་དོན་
ལུ་ཕྱི་རུ་རྒྱུང་མ་གཅིག་བཟའ་དགོས་སྟེ་སྐབ་ཡོད་པ་ཡིན།

༤ སྤྱི་ཚེས་༠༦/༠༧/༢༠༢༡ལུ་ནད་པ་མོ་ སྤྱི་ལོ་༣༢ ལོན་མི་གཅིག་ཆང་འཐུང་ནི་
བཀག་གཟབས་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ནད་སྐབ་དང་སྐབ་སྟོན་ལེན་པ་འོང་མི་དེ་ལུ་སྐབ་བཙུག་གི་མཇམ་
༤ པ་སུ་ཕྱི་སྟེ་ཉིན་གངས་ ༧བྱིན་ཡོད་པ་ད། དེ་གི་ཤུལ་ལས་སྐབ་འཕྲོ་མཐུན་ཉིན་གངས་ ༧། ཡང་
བསྐྱར་བདུན་ཕྲག་གཅིག་གི་རྒྱབ་ལས་མོ་ལུ་སྐབ་སྟོན་དང་ ཆང་གི་གཞོད་པ་རྒྱ་གི་སྐོར་བཤད་

བྱིན་ཡོད་པ་མ་ཚད་ སྐྱོན་འཕྲོ་མཐུན་བསྟེན་དགོས་ཡིན་ཅུང་ ཉེ་མ་བཟུམ་སྟེ་སྐྱི་སྟེ་མེན་པར་
ཟླ་ངོ་གཅིག་གི་དོན་ལུ་སྐྱི་རུ་རྒྱུང་མ་གཅིག་བཟུང་དགོས་སྟེ་སྐྱབ་ཡོད་པ་ཡིན།

༥ སྐྱི་ཚེས་ ༠༦/༠༩/༢༠༢༡ ལུ་ནད་པ་མོ་ སྐྱི་ལོ་ ༣༣ ལོན་མི་གཅིག་ལུ་ཆང་འཐུང་ནི་
བཀག་ག་ཐབས་འབད་ནི་དོན་ལུ་སྐྱོན་གི་ཁམ་ལ བ་སྐྱི་སྟེ་ཉིན་གངས་༧ ཡང་བསྐྱར་སྐྱོན་འཕྲོ་
མཐུན་ཉིན་གངས་༧། བདུན་སྐྱབ་གསུམ་གྱི་ཤུལ་ལས་སྐྱོན་འཕྲོ་མཐུན་བསྟེན་དགོས་ཡིན་ཅུང་
ཉེ་མ་བཟུམ་སྟེ་སྐྱི་སྟེ་མེན་པར་ ནད་རྟགས་དང་རྩ་རྩུ་ཚུ་འཐུར་བ་སྐྱོན་མེད་པ་ལས་སྐྱོན་སྐྱི་
འབད་ཟླ་ངོ་གཅིག་བཟུང་དགོས་སྟེ་སྐྱབ་ཡོད་པ་ཡིན། བདུན་སྐྱབ་གཉིས་གྱི་ཤུལ་ལས་འབྲུལ་
མིན་གྱི་ཐོག་ལས་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་བའི་སྐབས་ ཆང་འཐུང་ནི་བཀག་ག་ཐབས་འབད་ཚུགས་
ཡོད་པ་མ་ཚད་ཉིན་ལྟར་གྱི་ལཱ་ཚུ་ཡང་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་འབད་དོ་ཡོད་པའི་སྐྱོར་དང་སྐྱོན་འཕྲོ་
མཐུན་དེ་རང་བཟུང་ཡོད་པའི་སྐྱོར་ལས་བཤད་ཡོད་པ་ཡིན།

༦ སྐྱི་ཚེས་ ༠༦/༠༩/༢༠༢༡ ལུ་ནད་པ་མོ་ སྐྱི་ལོ་ ༥༩ འབད་མི་ཆང་འཐུང་ནི་བཀག་ག་
ཐབས་འབད་ནི་དོན་ལུ་སྐྱོན་གི་ཁམ་ལ བ་སྐྱི་སྟེ་ཉིན་གངས་༧ ཡང་བསྐྱར་སྐྱོན་འཕྲོ་མཐུན་
ཉིན་གངས་༧། བདུན་སྐྱབ་གསུམ་གྱི་ཤུལ་ལས་སྐྱོན་འཕྲོ་མཐུན་བསྟེན་དགོས་ཡིན་ཅུང་ ཉེ་མ་
བཟུམ་སྟེ་སྐྱི་སྟེ་མེན་པར་ ཟླ་ངོ་གཅིག་གི་དོན་ལུ་སྐྱི་རུ་རྒྱུང་མ་གཅིག་བཟུང་དགོས་སྟེ་སྐྱབ་
ཡོད་པ་ཡིན།

༧ སྐྱི་ཚེས་ ༠༥/༠༩/༢༠༢༡ ལུ་ནད་པ་མོ་ སྐྱི་ལོ་ ༣༡ ལོན་མི་ཆང་འཐུང་སྟེ་ལོ་ངོ་གསུམ་
ལྷག་ཡོད་མི་གཅིག་ཆང་འཐུང་ནི་བཀག་ག་ཐབས་འབད་ནི་དོན་ལུ་ནད་སྐྱོན་དང་སྐྱབ་སྟོན་གྱི་
ཞབས་རྟོག་ལེན་པ་འོང་མི་འདི་གི་ནད་གཞི་ངོས་འཛིན་གཞི་ཨང་རྟགས་ (ཅག་ ༠༠) འབད་ངོས་
འཛིན་འབད་ཡོད། དེ་ལུ་སྐྱོན་བཅོས་གི་ཁམ་ལ བ་སྐྱི་སྟེ་ཉིན་གངས་༧ གྱི་རིང་བྱིན་ཡོད་པ་ད།

སྐབ་བྱ་དང་སྐབ་སྟོན་ཚུ་ཡང་ཉེ་མ་གི་ཚུ་ལུ་འབད་ཡོད་དོ་བཟུམ་འབད་ཡོད། བདུན་ཕྱག་༡ གི་
རྒྱབ་ལས་སྐྱར་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ད་རུང་བདུན་ཕྱག་གཉིས་གི་སྐྱེན་བྱིན་ཉེ་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་
ནིའི་སྐྱོར་སྐབ་ཡོད་རུང་ དུས་ཚོད་ལུ་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་བ་འོང་ནི་མེད་པ་ལས་འགྲུལ་ཕྱིན་ཐོགས་
ལས་འབྲེལ་བ་འཐབ་པའི་སྐབས་ སྐྱེན་དང་སྐབ་སྟོན་གིས་ཕན་ཐོགས་དུམ་གྲ་ཅིག་བྱུང་ཡོད་
རུང་ཡང་དག་སྟེ་བྱུང་མ་མ་ཚུ་གསལ་ལས་ཕྱི་སྐྱེན་བསྟེན་ནིའི་དོན་ལུ་ཕྱི་སྐྱེན་ནང་འགྲོ་ཡོད་པའི་
སྐྱེན་ལུ་ཐོབ་ཡོད་པ་ཨིན།

༤ སྤྱི་ཚེས་༠༩/༠༩/༢༠༢༡ལུ་ནད་པ་མོ་ སྐྱེ་ལོ་༩༠ ལོན་མི་གཅིག་ཚང་འཐུང་ནི་
བཀག་ག་ཐབས་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ནང་སྐྱེན་དང་སྐབ་སྟོན་གི་ཞབས་ཏོག་ལེན་པ་འོང་མི་འདི་གི་
ནད་གཞི་དོས་འཛིན་གཞི་ཨང་རྟགས་(ཅག་༠༠)འབད་དོས་འཛིན་འབད་ཡོད། དེ་ལུ་སྐྱེན་
བཅོས་གི་ཁམ་༩ པ་སུ་ཕྱི་སྟེ་ཉེན་བྱངས་༧ གི་རིང་བྱིན་ཡོད་པ་ད། སྐབ་བྱ་དང་སྐབ་སྟོན་ཚུ་ཡང་
ཉེ་མ་གི་ཚུ་ལུ་འབད་ཡོད་དོ་བཟུམ་འབད་ཡོད། བདུན་ཕྱག་༡གི་རྒྱབ་ལས་སྐྱར་བསྐྱར་ཞིབ་
འབད་བའི་སྐབས་ནད་པའི་གནས་སྟངས་ཚུ་ཉེ་མ་ལས་དྲག་པའི་ཁར། ཡང་བསྐྱར་ཁོ་ལུ་སྐབ་
སྟོན་དང་ཚང་གི་གཞོན་པ་ཚུ་གི་སྐྱོར་བཤའ་བྱིན་ཡོད་པ་མ་ཚད་ སྐྱེན་འཕྲོ་མཐུན་བསྟེན་དགོ་པ་
ཨིན་རུང་ ཉེ་མ་བཟུམ་སྟེ་སུ་ཕྱི་སྟེ་མེན་པར་ ཕྱི་རུ་རྒྱང་མ་གཅིག་བཟའ་དགོ་པ་སྟེ་སྐབ་ཡོད་པ་
ཨིན། རྒྱལ་ལས་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་ནི་ཨིན་པའི་སྐྱོར་ལས་བཤའ་ཡོད་པ་ཨིན། ཡང་བསྐྱར་
བདུན་ཕྱག་གཉིས་གི་རྒྱལ་ལས་འགྲུལ་ཕྱིན་གི་ཐོག་ལས་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་བའི་སྐབས་ ཚང་
འཐུང་ནི་བཀག་ག་ཐབས་འབད་ཚུ་གསལ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ཉེན་ལྟར་གི་ལུ་ཚུ་ཡང་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་
འབད་དོ་ཡོད་པའི་སྐྱོར་དང་སྐྱེན་འཕྲོ་མཐུན་དེ་རང་བཟའ་ཡོད་པའི་སྐྱོར་ལས་བཤའ་ཡོད་པ་
ཨིན།

གནད་དོན་ཞིབ་འཇུག་གི་གྲུབ་འབྲས་དང་གྲོས་བཤད།

ཆང་འབྲུང་ནི་བཀག་ཐབས་འབད་ནི་འདི་དོན་ལུ་ནང་སྤྱི་ཞབས་ཏྲོག་ལེན་པ་འོང་མི་མི་རོ་
 ༤ ཡོད་མི་ཚུ་ལུ་ནང་པ་འདི་སྤྱི་བཅོས་དང་སྤྱི་བཅོས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཚུ་གོང་ལུ་ལྷོད་བཟུམ་སྤྱི་ཟླ་ ༤
 པ་ལས་ཟླ་རོ་གཅིག་གི་ནང་འཁོད་ག་ར་ལུ་སྤྱི་བཅོས་དང་སྤྱི་བཅོས་ཚུ་ལེགས་ཤོམ་འབད་
 ཡོད་པ་མ་ཚད། ཟླ་ཟླ་༤ པ་ནང་ཡང་བསྐྱར་བལྟ་ཏྲོག་དང་དབྱེ་ཞིབ་འབད་དེ་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་
 ཡོད་མི་དང་གྲོས་བཤད་གཤམ་གསལ་ལྟར་ལྷོད་ལྷོད་ཀྱི།

ཐོག་ཁྲིམ་ ༡ པ། ཆང་འབྲུང་ནི་བཀག་ཐབས་འབད་ནི་འདི་དོན་ལུ་ནང་སྤྱི་ཞབས་ཏྲོག་ལེན་པ་
 འོང་མི་ནད་པ་ ༤ ཀྱི་གནས་ཚུལ།

ཨང།	གནས་ཚུལ།	དབྱེ་བ།	གྲངས་ལ།	བརྒྱ་ཚུ་%
༡	ཕོ་མོ།	༡ ཕོ།	༥	༤༢.༥
		༢ མོ།	༣	༢༧.༥
༢	ལོ་ཚད།	༡ ༡༩-༣༥	༠	༠
		༢ ༣༤-༥༠	༧	༥༦.༥
		༣ ༥༡-༦༥	༡	༧.༥
		༤ ༤༤-ཡན་ཚད།	༠	༠
༤	ལ་འགན།	༡ སོ་ནམ་པ།	༤	༥༠
		༢ གཞུང་གཡོག་པ།	༡	༡༢.༥
		༣ ཚོང་པ།	༢	༢༥
		༤ སྤོང་སྤྱོད།	༠	༠
		༥ གཞན།	༡	༡༢.༥

གནད་དོན་ཞིབ་འཇུག་ནང་ལུ་ནད་པ་བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ མོ་⁵ དང་མོ་³ ཡིན་པས། ལོ་
 ཚད་ཀྱི་ཐད་མི་ངོ་² ལས་⁷ སྐྱེ་ལོ་³⁶ ལས་⁴⁰ འི་བར་ན་འབད་མི་ཚུ་འོང་མི་ལུ་བཏུ་བ་ཅིན་
 གསོ་བའི་ལྷན་ཁག་གི་ལོ་བསྟར་གནས་དེབ་²⁰¹⁸ ཅན་མ་ནང་རྒྱལ་ཡོངས་ནང་ལུ་ཆང་ལུ་
 བརྟེན་པའི་ནད་གཞི་ཐོབ་མི་མང་ཤོས་ར་ སྐྱེ་ལོ་⁷⁴ ལས་⁷⁸ འི་བར་ན་འབད་མི་ཡོད་མི་དང་
 9 ལམ་གཅིག་མཚུངས་མཐོང་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་བཟུམ་སྟེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་ར་འབད་རུང་ཆང་ལས་
 བརྟེན་ནད་གཞི་ཐོབ་མི་དང་ཤི་རྒྱུན་བྱུང་མིའི་ལོ་ཚད་ཕལ་ཆེར་གོང་གི་ལོ་ཚད་ནང་བཀོད་དེ་
 འདུག། དེ་བཟུམ་སྟེ་སྐྱེ་ལོ་⁴⁷ ལས་⁶⁴ འི་བར་ན་འབད་མི་ཡང་⁷ ཡོད་པ་ཡིན། ཡིན་རུང་སྐྱེ་
 ལོ་⁷⁸ ལས་⁸⁴ འི་བར་ན་འབད་མི་དང་⁶⁶ལས་ཡར་བཅད་འབད་མི་འདི་གནད་དོན་ཞིབ་
 འཇུག་ནང་མི་ངོ་⁷ཡང་མ་འོང་མ་ཡིན།

ལུ་གཡོག་ལས་འབད་བ་ཅིན་མི་གངས་² ལས་⁷ མོ་ནམ་པ་འོང་མི་ལུ་བཏུ་བ་ཅིན་ཤེས་ཡོན་
 ཡོད་མི་དང་མེད་མིའི་བར་ན་ཁྱད་པར་མཐོང་ཡོད་པ་ད། འབྲུག་གཞུང་གསོ་བའི་ཁ་སྤྱོད་ལས་
 ཆང་གི་གནོད་ཉེན་གྱི་སྐོར་ད་ལྟོ་ཚུན་ཡང་གོ་བཅུ་ཚུ་སྟོན་དང་སྟོན་བཞིན་པ་སྟེ་ཡོད་རུང་ན་ལས་
 ཕར་མི་སྟེ་ནང་ཆང་གི་གནོད་ཉེན་སྐོར་གོ་བཅུ་སྟེ་ལ་ནི་ལུ་ཤུགས་བཏོན་དགོ་པའི་ཚོར་སྣང་བྱུང་
 ཡོད། དེ་བཟུམ་སྟེ་ཚོང་པ་²¹ གཞུང་གཡོག་པ་⁷ གཞན་གཞི་རྟེན་ཤེས་ཡོན་སྤུང་ཡོད་མི་⁷
 འོང་ཡོད་པ་ཡིན་རུང་། སྟོབ་སྤྱོད་གི་ཐད་⁷ ཡང་མ་འོང་མ་ཡིན།

ཐོག་ཁྲིམ་² པ། ཆང་འཕུང་ནི་བཀག་གསལ་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ནང་སྐྱོན་གྱི་ཞབས་ཏོག་ལེན་པ་
འོང་མི་ནད་པ་²གྱི་གནས་སྟངས།

ཨང་།	གནས་སྟངས་ནང་དོན།	དབྱེ་བ།	གྲངས་ལ།	བརྒྱ་ཚེ་%
4	ཁྱེད་གྱིས་ཆང་འཕུང་ནི་ནམ་ ལས་འགོ་བཙུགས་ཅི།	1 ལོ་གསུམ་གྱི་ཉེ་མ་ལས།	6	24
		2 ལོ་གཉིས་གྱི་ཉེ་མ་ལས།	7	72.4
		3 ལོ་གཅིག་གི་ཉེ་མ་ལས།	7	72.4
6	ཉིན་གཅིག་གི་ནང་དུས་ཚོད་ ནམ་འཕུང་དོ།	3 ལྷི་རུ་རྒྱུང་མ་གཅིག་	4	62.4
		4 གཞན།	2	22.4

ཞབས་ཏོག་ལེན་པ་འོང་མི་ཚུ་ལུ་ཆང་འཕུང་ནི་ནམ་ལས་འགོ་བཙུགས་ཡོད་པ་ཨིན་ན་འི་བའི་
སྐབས་ མི་དོ་⁶ གིས་ལོ་གསུམ་གྱི་ཉེ་མ་ལས་འཕུང་ཡོད་མི་(འདི་ནང་ལུ་ལོ་དོ་བཞི་དང་ལུ་
ལས་ལྷག་འཕུང་ཡོད་མི་ཡང་ཚུད་ཡོད་པ་ཨིན་)ལུ་བཟླ་བ་ཅིན། ནང་སྐྱོན་ཞབས་ཏོག་འདི་གིས་
ཡང་ཁོང་ཆ་ཁྲབ་ཆང་འཕུང་ནི་བཀག་གསལ་འབད་ནི་ལས་བཀག་ནི་ལུ་དགའ་ངལ་འཕུང་ནི་
བརྩམ་མཐོང་ཡོད་པ་ཨིན་རུང་། མཚན་པ་ལུ་ཕན་པའི་སྐྱོན་གི་མཚན་⁶ པ་དང་ཅིག་ཁར་ ཆང་འདི་
ཚོས་དང་འཛིན་ཉེན་གཉིས་ཆ་ར་ནང་ལས་གཞན་ཉེན་ཡོད་ལུགས་སྐྱོར་བཤད་ཡོད་མི་དང་དེ་མ་
ཚད་ཚེ་འདི་ལྷི་གཉིས་ཆ་ར་ལུ་ཆང་གིས་གཞན་པ་ཡོད་པའི་སྐྱོར་སྐྱབ་སྟོན་དང་བདག་འཛིན་
ལེགས་ཤོམ་སྤེལ་འབད་ཡོད་མི་ལས་བརྟེན་གཤམ་གསལ་གྱུ་བ་འབྲས་ནང་བཀོད་ཡོད་མི་ལྟར་
མི་དོ་² ལས་² གྱིས་ཆང་མ་འཕུང་པར་བཞག་ཚུགས་ཡོད་མི་ལུ་བཟླ་ཨ་ད། ནང་སྐྱོན་ཞབས་
ཏོག་འདི་གིས་ཡང་རྒྱལ་ཡོངས་གྱི་གནས་ཚུན་ནང་ལུ་ཆང་ལས་བརྟེན་པའི་ནད་གཞི་དང་དེ་གི་
དོན་ལུ་སྐྱོན་བཅོས་གྱི་ཟད་འགོ་སྐྱོམ་གནས་མི་འདི་མར་སལ་འབད་ནི་ལུ་ལྷན་ཐབས་འབད་ནི་
བརྩམ་མཐོང་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་བརྩམ་སྤེལ་པ་མི་དོ་⁷ གིས་ལོ་དོ་² གྱི་ཉེ་མ་འཕུང་ནི་འགོ་བཙུགས་
ཡོད་པ་ད། མི་དོ་⁷ གིས་ལོ་དོ་⁷གི་ཉེ་མ་ཆང་འཕུང་ནི་འགོ་བཙུགས་ཡོད་པ་ཨིན་པས།

འདི་དང་འབྲམ་སླེ་ཉིན་གྲངས་༡གི་ནང་ རྣམ་འབྲུང་དོ་ག་བྱི་བའི་སྐབས་མི་ངོ་༤ གིས་ཕྱི་རུ་འབྲུང་
 དོ་ཡོད་པ་དེ་ མི་ངོ་༣ གྱིས་འབད་བ་ཅིན་སློ་སློན་ལ་སོགས་པའི་ལས་རིམ་ཚུ་ནང་འབྲུང་དོ་ཡོད་པ་
 སླེ་ཞིན་པས། དེ་ལུ་བལྟ་སླེ་འབད་བུང་ཕྱི་རུ་འབྲུང་དོ་ཟེར་མི་དང་ལས་རིམ་ཚུ་ནང་འབྲུང་དོ་ཡོད་
 མི་གཉིས་ཉ་ལམ་ཕྱི་རུ་འབྲུང་དོ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་གྱི་ནོ་ཡོད་པ་ལས་དེ་བཀག་ག་ཐབས་གི་
 དོན་ལུ་མི་སྲིའི་གནས་སྟངས་ནང་ཕྱི་རུ་འབྲུང་པའི་སྐབས་ལུ་ཞི་གནས་དང་། ལ་སྐྱབ་དགོ་
 སློབ་། ལུས་སློབ་། རྩེད་རིགས་ལ་སོགས་པའི་ལས་རིམ་སྤྱོད་གས་ཚུ་བཟོ་སླེ་བཅའ་མར་
 གཏོགས་བཅུག་ཞིན་མ་ལས་ཆང་ལུ་གོམས་གིས་མར་བཀའ་བཏང་ནིའི་དུས་ཚོད་རན་ཡོད་པ་
 བརྒྱུ་གི་ཚོར་སྣང་བྱུང་ཡོད་པ་ཞིན།

ཐོག་ཁྲམ་༣ པ། ཆང་འབྲུང་ནི་བཀག་ག་ཐབས་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ནང་སྤྱོད་གི་ཞབས་ཏོག་ལེན་པ་
 འོང་མི་ནད་པ་༤ གི་དུས་རྒྱུན་གྱི་ལུ་དང་བཟའ་ཚང་གནས་སྟངས།

ཡང་།	ནང་དོན།	དབྱེ་བ།	གྲངས་ལ།	བརྒྱ་ཚེ་%
༡	ཆང་འབྲུང་ནི་འདི་གིས་ཁྱོད་ རའི་དུས་རྒྱུན་གྱི་ལུ་ལུ་གཞོན་ པ་ག་ཅི་ར་བྱུང་ཡི།	༡ ཆང་ལས་བརྟེན་ལུ་ མང་ཆེ་བ་འབད་མི་	༢	༤༢.༥
		༢ ཚུགས་པས།		
		༣ གནད་དོན་གཞན།	༡	༡༢.༥
༡༠	ཆང་ལས་བརྟེན་ཁྱོད་རའི་ བཟའ་ཚང་ནང་འཁོད་དཀའ་ ངལ་ག་ཅི་ར་བྱུང་ཡི།	༢ གཉེན་ལ་བལ་གི་ དཀའ་ངལ་བྱུང་ཡི།	༡	༡༢.༥
		༣ བཟའ་ཚང་སྤྱད་ཆ་ཚུ་ གིས་མཉམ་འབྲེལ་མེད་ པའི་དཀའ་ངལ།	༤	༥༠
		༤ གནད་དོན་གཞན།	༣	༣༧.༥

སྤྱི་དང་བསྐྱབ་སྟོན་གྱི་ཐོག་ལས་ཚང་བཅད་ནི་ལུ་པན་ཐོགས་ཡོད་མེད།

ཞབས་ཏྲོག་ལེན་པ་འོང་མི་མི་ངོ་། གྱི་བཤད་མི་ནང་ཆང་ལས་བརྟེན་དུས་རྒྱུན་གྱི་ལུ་མང་ཆེ་བ་
 ཅིག་ར་འབད་མ་རྒྱུགས་པར་ལུས་ཡོད་མི་ལུ་བཟླ་བའི་སྐབས་ང་བཅས་རའི་མི་ཚོ་མཉམ་ཀྱུ་འདི་
 བང་ཆང་འབྲུང་སྟོན་པ་ཅིན། བས་དང་སྤྱན་ཆ་རྒྱལ་ཁབ་ལུ་ཞབས་ཏྲོག་ཞུ་ནི་ཕར་བཞག་ཐ་ན་
 རང་གི་མི་ཚོ་སྦྱོང་ནི་ལུ་ཡང་དཀའ་ངལ་འབྱུང་ནི་ཨིན་མ་འདི་གིས་མངོན་གསལ་འབད་མེ་ཨིན་
 པས། དེ་མ་ཚད་མི་ངོ་ཕྱིད་ཀ་གི་འབད་བ་ཅིན་ཆང་ལས་བརྟེན་བཟའ་ཚང་དང་སྤྱན་ཆ་རྒྱུ་གིས་
 མཉམ་འབྲེལ་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་དང་། མི་ངོ་། འདི་གཉེན་ཡ་བུལ་སོང་ཡོད་པའི་སྐོར་བཤད་
 བེ་མི་བཟླ་ཏེ་ གསོ་རིག་གཞུང་ལས་ ཐལ་དྲག་སེམས་བསྐྱར་བག་མེད་ངོ་ཚོ་འཇིག་ །ཟེར་
 གསུངས་ཡོད་དོ་བཟུམ་རང་གི་སེམས་རྒྱུད་མ་རུང་པ་ལུ་རྒྱར་ཉེ་མི་དགའི་བའི་ལམ་ལུ་ཁྲིད་དེ་
 རང་གཞན་དང་བཟའ་ཚང་གི་བར་ན་ཕུང་གི་སྦྱོར་རན་ལེ་ཤ་བཟོ་མི་འདི་ཡང་གནད་དོན་གཞི་རྩ་
 ཆང་འདི་ཨིན་པའི་རྟགས་མཚན་ཨིན་པས།

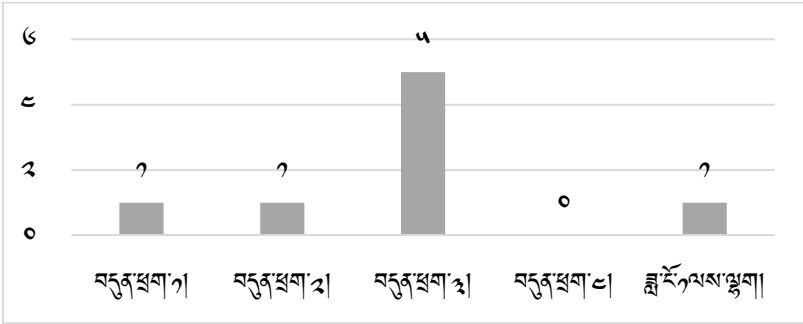
ཐིག་ཁྲམ་༥ པ། ཆང་འབྲུང་ནི་བཀག་ཐབས་འབད་ནི་འདི་དོན་ལུ་ནང་སྤྱན་གྱི་ཞབས་ཏྲོག་ལེན་པ་
 འོང་མི་ནད་པ་༥ གྱི་གཞུགས་ཁམས་དང་སེམས་ཁམས་གྱི་གནས་སྤངས།

ཨང་།	ནད་དོན།	དཔྱད་བཤེས།	གྲངས་ལ།	བརྒྱ་ཆ་%
༤	ཆང་ལས་བརྟེན་ཚུད་རའི་ གཞུགས་ཁམས་འཕྲོད་ བསྟེན་ལུ་གཞོན་པ་རྒྱུག་ ཅིར་རྒྱུང་ཡི།	༡ ཆང་ལས་བརྟེན་དུས་ཚོད་གྱི་བཞེས་སྟོ་ བཟའ་ནི་ལུ་དཀའ་ངལ།	༥	༦༢.༥
		༢ ཆང་ལས་བརྟེན་ནད་གཞི་ ཐོབ་ཡོད།	༡	༡༢.༥
		༣ གནད་དོན་གཞན།	༢	༢༥
		༤ སེམས་ཁམས་ལུ་གཞོན་པ་གཞི་ཡང་ མེད་བདེ་ཏྲོག་ཏྲོ་ཡོད།	༡	༡༢.༥

	༢ སེམས་ཚབ་རྒྱལ་འབད་དེ་རྩལ་མོ་ཉལ་ནི་		
ཆང་ལས་བརྟེན་ཚྱོད་རའི་	ལུ་དཀའ་ངལ།	༣	༣༧.༥
སེམས་ཁམས་ལུ་གཞོན་	༣ དྲན་པ་ཉིང་སངས་ས་མི་འོང་ནི།	༢	༢༥
པ་རྒྱ་གཅིར་བྱུང་ཡི།	༤ མི་གཞན་གྱི་གཞོན་ཁར་སེམས་དཔའ་	༢	༢༥
	ཞུམ་ནི།		

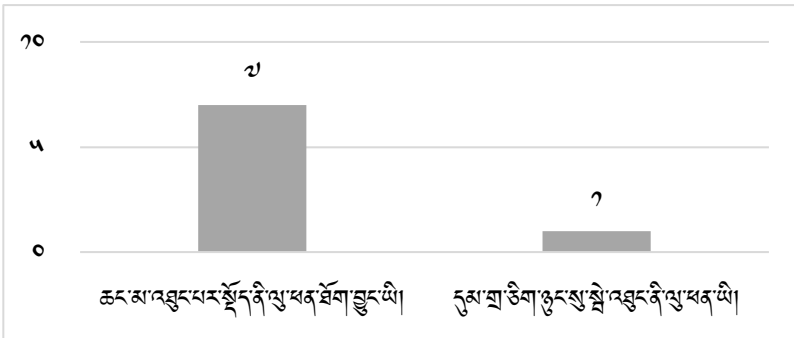
གནད་དོན་ཞིབ་འཇུག་ནང་འོང་མི་ནད་པ་༥ གིས་བཤད་མི་ནང་ཆང་ལུ་བྲགས་ཐལ་ནི་འདི་གིས་
 དཀའ་ངལ་གཙོ་བོ་གཅིག་བཞེས་སྒོ་དུས་ཚོད་ཁར་བཟའ་མ་རྒྱལ་པར་ལུས་མི་འདི་ཨིནམ་སྟེ་
 བཤད་མི་ལུ་བཟླ་མ་ད་ཆང་གིས་རང་གི་གཞུགས་ཁམས་ལུ་གཞོན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཅིག་འདི་
 ཨིན་པའི་ཁར། གསོ་རིག་གཞུང་ནང་ལས། ནད་རིགས་དཔེར་ན་བཞེས་སྒོ་མ་བཟུང་ལས་རང་
 གི་ལུས་རྩལ་ཉམས་ཏེ་སྦྱར་བཏང་གི་ནད་རིགས་འཕྲོལ་འཇམ་ནི་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཡང་ཆང་
 གིས་མཚིན་པའི་རུས་པ་ཉམས་ཏེ་མཚིན་པ་མཛེགས་འགྱུར་གྱི་ནད། ལྷག་ཤེད་མཐོ་བའི་ནད།
 དྲིལ་དང་རྐང་འབམ། དགས་ནད་རྒྱ་སེར་ལ་སོགས་པའི་ནད་རིགས་ལེ་ཤ་ཅིག་སྟོང་བའི་རྒྱ་
 འབདམ་ཨིན་ཟེར་བཤད་ཡོད་མི་གཉིས་མཐུནམ་སྟེ་འདུག མི་ངོ་༣ གྱིས་རུབ་མོ་གཉིད་ལོག་ནི་
 ལུ་དཀའ་ངལ་ཡོད་ལུགས་བཤད་མི་འདི་ཡང་ བཤད་རྒྱུད་ལས། ར་འོ་གཉིས་པ་སྟངས་ཚེན་སྦྱོན་
 པ་རྟེན། །ཁ་ན་མ་ཐོ་རྒྱལ་ཤིམས་འཆལ་བའི་གནས། །ཟེར་གསུངས་ཡོད་དོ་བཟུམ་རུབ་མོ་
 གཉིད་ལོག་མ་བཏུབ་པར་སྟངས་ཚེན་འཆལ་ལོ་བཟུམ་མའི་བྱ་སྟོད་རྒྱ་འབདམ་ཨིན་ཟེར་གསུངས་
 མི་ལྟར་ཨིན་པས། མི་ངོ་༢ གྱིས་དྲན་པ་གསལ་ཏོག་ཏོ་མེད་པའི་དཀའ་ངལ། དེ་བཟུམ་སྟེ་མི་ངོ་
 ༢ གྱིས་མི་གཞན་གྱི་གཞོན་ཁར་སེམས་དཔའ་ཞུམ་ཡོད་པའི་སྟོར་བཤད་དེ་ཡོད།

སྤྱི་དང་བསྐྱབ་སྟོན་གྱི་ཐོག་ལས་ཆང་བཅད་ནི་ལུ་ཕན་ཐོག་ས་ཡོད་མེད།

དཔེ་རིས་༡ པ། ཆང་བཀག་ཐབས་གྱི་དོན་ལུ་སྤྱི་དང་ལུ་ཕན་ག་དེམ་ཅིག་གི་རིང་བཟའ་ཡི།

གོང་གི་ཞབས་ཏྲིག་ལེན་པ་འོང་མི་རྒྱ་ལས་ནད་པ་༤ གིས་ནང་སྤྱི་དང་ལུ་ཕན་གྱི་ཞབས་ཏྲིག་དང་སྤྱི་དང་ལུ་ཕན་གསུམ་གྱི་རིང་ལེན་ཡོད་པ་ཨིན་དེ་སྤྱི་དང་ལེན་དགོ་མི་འདི་ཡང་ཁོང་ཆང་འབྲུང་ནི་གོམས་ཤིས་རྒྱུད་དེ་དུས་ལུ་རིང་མ་སོང་ནི་འདི་གིས་ཨིན་པའི་ཁར། གོམས་ཤིས་འདི་མེད་པ་བཟོ་ནི་ལུ་དུས་ལུ་རིང་མ་འགོར་དོ་ཡོད་མི་ལས་བརྟེན་ཨིན་མ་བཟུམ་འདུག། རྒྱ་ལ་སྤྱི་དང་ལུ་ཕན་གྱིས་ཡང་། གོམས་ན་སྤྱི་དང་ལུ་ཕན་འབྲུང་བའི། །དེམ་དེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཟེར་གསུངས་ཡོད་དོ་བཟུམ་དང་པ་ཆང་འབྲུང་ནི་འདི་ཡང་གོམས་འདིས་གྱི་འབྲུང་ཡོད་པ་ད། ལོག་བཅད་པའི་སྐབས་ལུ་ཡང་མ་འབྲུང་པར་སྤྱི་དང་ལེན་ཞི་འདི་གོམས་འདིས་རྒྱུད་དགོ་ནི་འདི་གིས་དུས་ལུ་ལེན་འགོར་ཡོད་པ་བཟུམ་མཐོང་ཡི། ཨིན་རུང་ནད་པ་གཅིག་གིས་བདུན་ཕྱག་གཅིག་དང་གཅིག་གིས་བདུན་ཕྱག་གཉིས། གཅིག་གིས་རྒྱ་ངོ་གཅིག་གི་རིང་བསྟེན་ཡོད་པ་སྤྱི་དང་ལུ་ཕན་པས།

དཔེ་རིས་ 2 པ། རང་སྤྱོད་འདི་གིས་ཆང་བཀག་ཐབས་ལུ་ཕན་ཐོག་ག་དེ་སྡེ་བྱུང་ཡི་ག་ཟུབ་འབྲས།

སྤྱི་ཚེ་འཕེལ་ལས་ཆང་བཀག་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལུ་རང་སྤྱོད་ཞབས་ཏོག་ལེན་པ་འོང་མི་ཚུ་ལུ་སྤྱི་ཚེ་
 འཕེལ་ནང་ནང་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་བ་འབྲས་ཐོག་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་བའི་སྐབས་གོང་གི་མི་རོ་
 འཕེལ་འགྲིམ་ཆང་མ་གཞི་ལས་མ་འབྲུང་པར་སྡོད་ཡོད་པ་མ་ཚང་མི་རོ་གཅིག་གིས་ཉེ་མ་དང་
 བྱུང་པ་ད་དུམ་གྲ་ཅིག་མར་ཕབ་འབད་ཚུགས་ཡོད་པའི་ཟུབ་འབྲས་ཐོན་ཡོད་པ་ཨིན། ཟུབ་
 འབྲས་དེ་སྡེ་ཐོན་ཡོད་མི་ལུ་བཟུ་བའི་སྐབས་ང་བཅས་ནང་པའི་སྤྱོད་བཅོས་འདི་གིས་ཡང་ཆང་
 འབྲུང་ནི་བཀག་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལུ་ཕན་ཐོག་ཡོད་པའི་རྟོགས་མཚན་ཨིན་པས། ཨིན་རུང་འདི་ནང་
 ལུ་གཙོ་བོ་སྤྱོད་གི་ཕྱི་ལོ་ལ་དང་ལྷག་པར་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་བཟུ་རྟོག་གི་འོག་ལུ་བཞག་ཡོད་ནི་
 འདི་གིས་ཕན་ཐོག་སྡེ་བྱུང་ཡོད་པ་བཟུམ་མཐོང་ཡི། དེ་ཡང་རང་པའི་སྤྱོད་ནང་ལུ་དམིགས་
 བསལ་གྱི་ཆང་བཀག་ནི་དོན་ལུ་ཨིན་ཟེར་ སྤྱོད་སོ་སོ་མེད་དེ་འབད་རུང་། ཆང་གིས་གཞོན་པ་
 མཚེན་པ་འབྲུང་ཡོད་པའི་མཚེན་པ་གསོ་ཐབས་ཀྱི་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་སྡེ་
 འབད་མི་འདི་གིས་ཕན་ཐོག་བྱུང་ཡོད་པའི་མཚན་གསལ་བྱུང་ཡི་ཟེར་ཞུ་ནི་ཨིན།

འཇུག་བསྐྱབ་དང་རྒྱབ་སྐྱོན།

སྤྱི་ཚེས་ ༠༢/༠༤/༢༠༢༡ ལས་ ༠༩/༠༤/༢༠༢༡ ཚུན་ཆང་འཇུང་ནི་བཀག་ཐབས་འབད་ནིའི་
དོན་ལུ་ནང་སྐྱབ་དང་སྐྱབ་སྐྱོན་གྱི་ཞབས་ཏོག་ལེན་པ་འོང་མི་ནད་པ་༥ ལུ་གོང་ལུ་གནད་དོན་ཞིབ་
འཇུག་གི་ཐབས་ལམ་བཀོད་ཡོད་མི་དང་འབྲེལ་ནང་པའི་སྐྱོན་བཅོས་དང་སྐྱབ་སྐྱོན་ དེ་ལས་
དུས་དང་དུས་སུ་དབྱེ་ཞིབ་དང་བལྟ་རྟོག་ཚུ་འབད་དེ་གནད་དོན་ཞིབ་འཇུག་འབད་བའི་སྐབས་
ནད་པ་༥ ལས་ ༥ གྱིས་སྤྱི་ཟླ་ ༥ པ་སྐྱོན་འགོ་བཙུགས་པའི་ཉེན་མ་ལས་སྤྱི་ཟླ་ ༤ པའི་ནང་བསྐྱར་
ཞིབ་འབད་བའི་ཉེན་མ་ཚུན་ཆང་མ་གཞི་ལས་མ་འཇུང་པར་ཡོད་པ་ད། ནད་པ་གཅིག་གིས་ཉེ་མ་
དང་ཕྱད་པ་ད་དུས་ག་ཅིག་ཉུང་སུ་སྤྱི་ཟླ་འཇུང་དོ་ཡོད་པའི་སྐྱོན་ལྷ་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་ལུ་བལྟ་བའི་
སྐབས་ཆང་ལུ་གོམས་ཤེས་ཚུ་དང་མི་ཨིན་རུང་ སྐབ་སྐྱོན་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཚུ་ལེགས་ཤོམ་སྤྱི་ཟླ་འབད་
བ་ཅིན་ཕན་ཚུགས་པའི་ཡིད་ཆེས་ཐོབ་ཅི་ཟེར་ལྟ་ནི། ན་ལས་མར་རང་འབད་རུང་ཆང་བཞག་
ཐབས་གྱི་ཞབས་ཏོག་ལེན་མི་ཚུ་རྒྱབ་སྐྱོར་ག་དེ་དྲག་དྲག་ལུ་ཞི་དང་ཉེ་མ་གི་ཚུ་ཡང་གནས་
སྤངས་ག་དེ་སྤྱི་ཡོད་ག་དུས་རྒྱུན་དབྱེ་ཞིབ་འབད་དེ་སྐྱོན་ལྷ་ཚུ་ཚུལ་མཐུན་བཞག་ནི་ཨིན། དེ་
བཟུམ་སྤྱི་ནང་སྐྱོན་ཞབས་ཏོག་ལུ་མི་ག་ར་གིས་ནང་སྐྱོན་ཞབས་ཏོག་གི་ཐོག་ལས་འབྲེལ་
མེད་པའི་ནད་གཞི་བཀག་ཐབས་གྱི་ཐབས་ལམ་དང་ལྷག་པར་དུ་ཡང་ཆང་ལས་བརྟེན་པའི་
དཀའ་ངལ་བསལ་ཐབས་གྱི་དོན་ལུ་རིག་ཚུལ་གསལ་རེ་མེ་ཡོད་རུང་གསུངས་གནད་དགོ་པའི་ལྟ་
བ་དང་གལ་སྲིད་གནད་དོན་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ནད་པ་རེ་ཡོད་རུང་གནད་དོན་ཞིབ་འཇུག་པ་རང་
དང་འབྲེལ་བ་འཐབ་དགོ་པའི་བཀའ་སྐྱོབ་ཚུ་གནད་དགོ་པའི་ལྟ་བ་སུལ་མ་ཨིན།

རྒྱུ་རྩེན་དཔེ་དེབ།

World Health Organization Regional Office for the Western Pacific (2012). *The Regional Strategy for Traditional Medicine in the Western Pacific* (2011–2020).

World Health Organization (2009). *WHO country cooperation strategy Bhutan: 2009-2013*. Regional Office for South-East Asia.

ཐུབ་བསྟན་ཕྱན་ཚུགས། ཚོ་དབང་དཔལ་མོ། གངས་ལྗོངས་ཉི་གཞོན་ཏེ་བ། ཡོང་ཁུངས། ༡༡-
-༠༩༢༠༡༤

ལྷོ་མཚོ། མཚོ་སྐོན་བོད་ཡིག་གསར་འགྲུལ།

ལྷང་གོའི་བོད་ལྗོངས་ཏེ་བ། སློབ་གསོ་དགའ་ཚེ། བོད་ཡུལ་གྱི་རྒྱན་མཐོང་ནད་རིགས་ཉི་
མཚན་ཚེལ་རྒྱས་པའི་ནད།

རྒྱལ་སྐུལ་ཞི་བ་ལྷའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་པའི་སྦྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྩེབ།

མོ་བཟང་ལོ་བུ། རྒྱན་སྦྱོད་བོད་སྐྱེན་ལག་དེབ། ཡོང་ཁུངས། ༠༩-༠༤-༢༠༠༩

ཁོ་རུ་ཚེ་རྩམ། གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་ཆེན། ཏེ་སྲོང་ལལ་ལུང། སི་ཁོན་མི་རིགས་དཔེ་
བསྟན་ཁང།